

▶ សង្ខេបការស្រាវជ្រាវ

ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០២១

▶ ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩*

ចំណុចសំខាន់ៗ

- ▶ វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ បានបង្កឱ្យមានការខូចខាត និងការលំបាកគួរជាទីកត់សម្គាល់នៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសាកលទាំងមូលដែលប៉ះពាល់ដល់ម៉ាកយីហោ អ្នកផលិត និងកម្មករនិយោជិតតាមវិធីផ្សេងៗជាច្រើន។ ការរាតត្បាតជាសាកលនេះ ធ្វើឱ្យមានភាពងាយរងគ្រោះដ៏ស្រួចស្រាវក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សម្លៀកបំពាក់ព្រមទាំងផលប៉ះពាល់ដល់ការសម្រេចចិត្តក្នុងការបញ្ជាទិញទំនិញ(ពីសំណាក់ម៉ាកយីហោសាកល) មកលើរោងចក្រជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកម្មករនិយោជិតរបស់រោងចក្រទាំងនោះផងដែរ។ ដោយមានផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់សាកលយ៉ាងសន្លឹកសន្លាប់នៅតំបន់អាស៊ី តំបន់នេះនៅតែជាតំបន់ជួរមុខដែលរងឥទ្ធិពលអវិជ្ជមាននៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូល។
- ▶ វិបត្តិនេះ ក៏បានបើកច្រកឱ្យមានឱកាសសម្រាប់សម្ព័ន្ធភាពថ្មីៗ និងការគិតថ្លៃអំពីអនាគតរបស់ឧស្សាហកម្ម ហើយសំខាន់បំផុតនោះគឺ តើធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីអាចកំណត់រូបរាងអនាគតដែលកាន់តែមានភាពធន់ មានចីរភាព និងយកមនុស្សជាគោលសំខាន់ជាងនេះថែមទៀត។
- ▶ នៅមុនការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរបានជួបប្រទះបទពិសោធន៍នៃការប្រមូលផ្តុំទិញរូបកាន់តែច្រើនឡើងក្នុងចំណោមអ្នកបញ្ជាទិញសាកល និងការប្រមូលផ្តុំក្នុងចំណោមអ្នកផលិតនាំមុខនានា ដោយអ្នកផលិតជាច្រើនគឺមានមូលដ្ឋាននៅអាស៊ី។ “ម៉ូដសម្លៀកបំពាក់មួយនាវ” បានក្លាយជាគំរូអាជីវកម្មមានលក្ខណៈគ្របដណ្តប់ជាងគេរបស់ឧស្សាហកម្ម។ ការជឿនលឿននៃផ្នែកស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងផលិតកម្មនៅទីជិត គឺហាក់នៅមានកម្រិតកំណត់នៅឡើយ។
- ▶ ដោយសារការរាតត្បាតជំងឺបានធ្វើឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវស្ថិតនៅតែក្នុងផ្ទះ និងជំរុញឱ្យអាជីវកម្មទាំងឡាយត្រូវគិតគូរឡើងវិញអំពីសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួន ពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិច និងឌីជីថលភារូបនីយកម្មមានការហាក់ឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ ការកែសម្រួលទៅតាមស្ថានភាពជាក់លាក់ និង “ម៉ូដសម្លៀកបំពាក់វិលវិល” នៅតែមានសារៈសំខាន់នៅក្នុងអំឡុងពេលកំពុងដើរឡើងវិញពីការរាតត្បាតជំងឺ និងនៅក្រោយពេលនេះទៅទៀត។ ឥទ្ធិពលកាន់តែច្រើនឡើងនៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ មានចាប់តាំងពីការឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ រហូតដល់សម្ពាធនៃការឡើងកម្ដៅនៅកន្លែងធ្វើការកំពុងក្លាយជាបញ្ហាប្រឈមប៉ះពាល់ដល់ការសម្រាប់វិស័យនេះ ដែលបច្ចុប្បន្នកំពុងធ្វើការពិនិត្យរៀបចំឡើងវិញ។
- ▶ បើមើលទៅអំឡុងពេលក្រោយការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ គូសបញ្ជាក់សេណារីយ៉ូចំនួនបីនៃគន្លងផ្លូវរបស់ការដើរឡើងវិញរបស់ឧស្សាហកម្ម ពោលគឺមានសេណារីយ៉ូ ច្រើនដែល ទទួលបានឡើងវិញ និងចរចាឡើងវិញ ។ សេណារីយ៉ូទាំងនេះ ត្រូវបានពិពណ៌នាដោយមានការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ពីសេសលើសកម្មភាពរបស់ម៉ាកយីហោ និងអ្នកធ្វើគោលនយោបាយ ព្រមទាំងផលប៉ះពាល់នៅចរន្តខាងក្រោមនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី។
- ▶ ប្រសិនបើគ្មានការផ្លាស់ប្តូរដោយចេតនា និងកំណែទម្រង់ជារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់ ការកែសម្រួលឡើងវិញនៅក្រោយពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះទេ សេណារីយ៉ូច្រើនដែល ទំនងជាមានផលប៉ះពាល់ដោយវិសមភាពមកលើកម្មករនិយោជិត ជាពិសេសគឺស្ត្រី។ កម្មករនិយោជិតមួយចំនួននឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ពីការប្រមូលផ្តុំ និងស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ប៉ុន្តែជាសក្តានុពល គឺកម្មករនិយោជិតជាច្រើននឹងត្រូវបាត់បង់ការងារធ្វើ ឬមានការងារគុណភាពទាប។ នៅក្នុងសេណារីយ៉ូច្រើនដែល នេះ កង្វះការងារសមរម្យនឹងត្រូវអូសបន្លាយក្នុងសមាគមគ្រឹះនៃឧស្សាហកម្ម។
- ▶ សេណារីយ៉ូដែលអាចមានចំនួនពីរទៀត គឺជាសេណារីយ៉ូដែលមានលក្ខណៈបែបផ្លាស់ប្តូរ សេណារីយ៉ូទទួលបានឡើងវិញ គឺជាការព្យាករណ៍នូវការកើនឡើងនៃល្បឿនរបស់និរន្តរភាពមាននៅមុនពេលវិបត្តិ ព្រមទាំងផ្លូវបំបែកបន្ថែមទៀតនៃឧស្សាហកម្មទាំងនៅក្នុងន័យវិជ្ជមាន និងន័យអវិជ្ជមានសម្រាប់ការងារសមរម្យ។ សេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញ គឺរួមមានទាំងកំណែទម្រង់ដ៏ទូលំទូលាយ និងជាចេតនាដែលនឹកស្រមៃឡើងវិញអំពីតម្រូវការជីវកម្មប្រកបដោយចីរភាពផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថាន ដោយប្រកាន់យកតួនាទីបែបសមាហរណកម្ម និងតួនាទីកាត់ផ្តាច់ចេញមិនបានពីគ្នាគឺជាស្នូលរបស់ខ្លួន។
- ▶ សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះអះអាងថា ក្នុងចំណោមលទ្ធភាពដែលអាចកើតមានទាំងអស់នេះ វិធីដែលអាចទៅរួចតែមួយគត់ដើម្បីឱ្យទទួលបានដំណើរការមួយប្រកបដោយយុត្តិធម៌សម្រាប់ការឈានទៅមុខ គឺសេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញ ពោលគឺជាសេណារីយ៉ូដែលស្ថាបនាបន្ថែមលើកិច្ចសន្ទនាសង្គម និងលើកិច្ចការពារដែលត្រូវបានធានាសម្រាប់កម្មករនិយោជិតព្រមទាំងមានការវិនិយោគទៅលើការស្វ័យគ្រប់គ្រងរបស់សហគ្រាស និងផលិតភាពដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់ទាំងអស់គ្នានៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សម្លៀកបំពាក់។

* សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះត្រូវបាននិពន្ធឡើងដោយ Arianna Rossi (Better Work ទីក្រុងហ្សឺណែវ) Christian Viegelahn (ILO Regional Economic and Social Analysis Unit ប្រចាំទីក្រុងបាងកក) និង David Williams (Decent Work in Garment Supply Chains Asia ប្រចាំទីក្រុងបាងកក)។ ឯកសារសង្ខេបនេះ គឺផ្អែកលើការស្រាវជ្រាវ និងព្រឹត្តិបត្ររបស់ Jason Judd និង J. Lowell Jackson មកពី New York State School of Industrial and Labor Relations' New Conversations Project នៃសាកលវិទ្យាល័យ Cornell ក្នុងកិច្ចសហការជាមួយអង្គការអន្តរជាតិខាងការងារ ហើយបោះពុម្ពផ្សាយនៅក្នុង Judd and Jackson (2021)។ ឯកសារសង្ខេបនេះគឺជាឯកសារអមភ្ជាប់មកជាមួយសង្ខេបការស្រាវជ្រាវដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនាពេលថ្មីៗនេះមានចំណងជើងថា៖ The Supply Chain Ripple Effect: How COVID-19 is Affecting Garment Workers and Factories in Asia and the Pacific (ILO 2020a)។

▶ សេចក្តីផ្តើម

ការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានបង្កឱ្យមានការខូចខាត និងការលំបាក គួរជាទីកត់សម្គាល់នៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសកលទាំងមូល ដែលប៉ះពាល់ដល់ម៉ាកយីហោ អ្នកផលិត និងកម្មករនិយោជិតតាមវិធីផ្សេងៗជាច្រើន។ ផលប៉ះពាល់ទាំងនេះ ស្តែងចេញយ៉ាងច្បាស់នៅក្នុងទ្វីបអាស៊ីជាតំបន់ណាមួយទាំងអស់ ពោលគឺ តំបន់អាស៊ីជាតំបន់មាននាមថាជាមេដាយកាត់ដេររបស់ពិភពលោក។¹ ការថយចុះនៃតម្រូវការប្រើប្រាស់សកល រួមជាមួយការបិទដំណើរការកន្លែងការងារតាមការកំណត់ជាភាពធូរធានា

រដ្ឋាភិបាលនៅក្នុងតំបន់ និងនៅក្រៅតំបន់ បាននាំឱ្យមានការដួលរលំនៃពាណិជ្ជកម្មកាត់ដេរសកលក្នុងឆ្នាំ២០២០។ ការនាំចូលពីប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់របស់អាស៊ីបានធ្លាក់ជាក្បាលចុះរហូតដល់ ៧០ ភាគរយ នៅក្នុងទីផ្សារប្រើប្រាស់ធំៗ។

ការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ បានពន្លឿនឱ្យឃើញនូវផលប៉ះពាល់ដ៏ជ្រាលជ្រៅ និងទូលំទូលាយ ដែលការសម្រេចចិត្តរបស់ម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយដូចជាការសម្រេចចិត្តដែលត្រូវបានធ្វើឡើងនៅពេលមានការដួលរលំនៃតម្រូវការអ្នកប្រើប្រាស់នៅក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ជាដើម អាចប៉ះពាល់មកលើលទ្ធភាពរស់រានរបស់អាជីវកម្មនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សម្លៀកបំពាក់សកលទាំងមូល។ បញ្ហាសមរម័យ ចរន្តនៃទំនាក់ទំនងទាំងអស់នេះ បានប៉ះពាល់មកលើជីវិត និងជីវភាពរស់នៅរបស់កម្មករនិយោជិតរាងចក្ររាប់លាននាក់នៅតំបន់អាស៊ី និងនៅក្នុងតំបន់លោកទាំងមូលដោយគ្រាន់តែជាស្រ្តី។

ជាទូទៅ កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរក្នុងតំបន់អាស៊ីត្រូវបានបង់ការងារយ៉ាងតិចពីរសប្តាហ៍ទៅបួនសប្តាហ៍ក្នុងរយៈពេល ៦ ខែដំបូងនៃឆ្នាំ ២០២០ ហើយត្រូវប្រឈមមុខជាមួយឱកាសដ៏ខ្ពស់នៃការមិនត្រូវបានគេហៅឱ្យទៅធ្វើការវិញទាល់តែសោះនៅពាក់កណ្តាលទីពីរក្នុងឆ្នាំ ២០២០ (ILO 2020a)។ កម្មករនិយោជិតជាច្រើន ជាពិសេសគឺស្ត្រីត្រូវរងអំពើហិង្សា និងការបៀតបៀនកាន់តែច្រើនឡើង មានកំណើនការងារផ្តល់ការថែទាំកាន់តែខ្ពស់ ហើយមិនមានសមត្ថភាពអាចទទួលបានសម្ភារៈចាំបាច់ជាមូលដ្ឋានដែលជាលទ្ធផលបណ្តាលមកពីការរំខាននានាដែលបានកើតឡើង។ ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ គឺជាឧស្សាហកម្មមួយក្នុងចំណោមឧស្សាហកម្មនានាក្នុងវិស័យកម្ពុជសាលដែលបានជួបបញ្ហាបាត់បង់ការងារ និងបាត់បង់ម៉ោងធ្វើការច្រើនជាងគេបំផុត ជាលទ្ធផលកើតមកពីការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺ កូវីដ-១៩។ ឧទាហរណ៍នៅក្នុងសំណាកការស្រាវជ្រាវក្នុងប្រទេសចំនួន ១៧ បង្ហាញឱ្យឃើញថា ៣៤ ភាគរយនៃម៉ោងការងារ និង ១៥ ភាគរយនៃការងារក្នុងវិស័យកាត់ដេរ ជាមធ្យមគឺត្រូវបានបាត់បង់ក្នុងត្រីមាសទីពីរនៃឆ្នាំ ២០២០ បើប្រៀបធៀបជាមួយឆ្នាំ ២០១៩ ។ ថ្វីបើស្ថានភាពមានភាពប្រសើរឡើងបន្តិចនៅក្នុងត្រីមាសទីបីនៃឆ្នាំ ២០២០ ក្នុងអត្រាចំនួន ១៥ ភាគរយ និង ៦ ភាគរយជាមធ្យម (ILO 2021)។

ពិតជាគ្មានអ្វីដែលគួរឱ្យសង្ឃឹមឡើយថាផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិនេះ គឺមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ ជាហេតុធ្វើឱ្យភាពងាយរងគ្រោះជាមធ្យមកើតមាននៅក្នុងកំរងអាជីវកម្ម និងបង្ហាញឱ្យឃើញនូវភាពចាំបាច់ក្នុងការធ្វើកំណែទម្រង់ និងកែលម្អ ដើម្បីពង្រឹងភាពធន់នឹងនិរន្តរភាពរយៈពេលវែង។ ក្នុងន័យនេះ វិបត្តិនេះបានបង្កើតឱ្យមានច្រកជាឱកាសសម្រាប់សកម្មភាព សមូហភាពរបស់អ្នកពាក់ព័ន្ធ ដើម្បីកំណត់រូបរាងអនាគតរបស់ឧស្សាហកម្មនេះឡើងវិញ។

គោលបំណងនៃសង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ គឺដើម្បីផ្តល់បញ្ជីឱ្យឃើញនិរន្តរភាពដែលបានកំណត់រូបរាងការលូតលាស់របស់ឧស្សាហកម្ម និងនិរន្តរភាពនៅមុនពេលមានការរាតត្បាតជំងឺជាសកល រួមទាំងការប្រមូលផ្តុំឧស្សាហកម្ម ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិច ទម្រង់នៃការស្វែងរកទីញូទីញូពីប្រភពលក់ទំនិញ និងអភិបាលកិច្ចការងារ។ សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ ពិនិត្យមើលថាតើការសម្រេចចិត្តដែលបានធ្វើឡើងដោយអ្នកពាក់ព័ន្ធនានា ជាពិសេសគឺម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយសកលនៅក្នុងអំឡុងពេលការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ មកដល់បច្ចុប្បន្នគឺមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងធំធេងសម្រាប់កម្មករនិយោជិត និងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ផ្ទាល់ផងដែរ (ILO 2020a) និងថាតើសកម្មភាពបន្ថែមទៀតគឺមានភាពចាំបាច់យ៉ាងណាក្នុងការកំណត់រូបរាងការរៀបចំរបស់ឧស្សាហកម្មនេះឡើងវិញនៅក្រោយពេលវិបត្តិ។

ជាថ្មីម្តងទៀត នៅពីក្រោយនិរន្តរភាពទាំងអស់នេះ និងការធ្លាក់ចុះនៃការឆ្លើយតបចំពោះការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះក៏ទាញចេញនូវមេរៀនទទួលបាន ព្រមទាំងបង្ហាញអំពីសេណារីយ៉ូដែលអាចកើតមានជាច្រើនសម្រាប់អនាគតរបស់ឧស្សាហកម្មនេះនៅក្រោយពេលបញ្ហាជំងឺកូវីដ-១៩។ សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ ស្វែងយល់ទៅលើផលប៉ះពាល់ដែលទំនងជាអាចកើតមានសម្រាប់កម្មករនិយោជិត និយោជក និងអ្នកធ្វើគោលនយោបាយជាពិសេសនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី។ នៅក្នុងចំណោមលទ្ធភាពដែលអាចកើតមានទាំងអស់ សេណារីយ៉ូដែលត្រូវបានស្ថាបនាបន្ថែមលើកិច្ចសន្ទនាសង្គម និងធានាឱ្យមានកិច្ចការពារសម្រាប់កម្មករនិយោជិត ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះក៏ជួយជំរុញឱ្យមានអន្តរកាលប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ព្រមជាមួយការលូតលាស់សហគ្រាសរយៈពេលវែង និងផលិត ភាព គឺជាអ្វីដែលបានលេចឡើង គឺជាវិធីដែលអាចទៅរួចនិងមាននិរន្តរភាពតែមួយគត់ ដើម្បីស្ថាបនាអនាគតសម្រាប់ឧស្សាហកម្មដែលផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍សម្រាប់ទាំងអស់គ្នា។

រចនាសម្ព័ន្ធរបស់សង្ខេបការស្រាវជ្រាវ

សង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ ត្រូវបានរៀបចំឡើងជា ៥ផ្នែក។ ផ្នែកទី ១ ស្វែងយល់អំពីរចនាសម្ព័ន្ធដែលមានការវិវត្តិជាប្រចាំរបស់ឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងកិច្ចខិតខំដើម្បីឱ្យមានភាពធន់កាន់តែច្រើនឡើងនៅក្នុងពិភពលោកដែលកាន់តែពិបាកព្យាករកាន់តែខ្លាំងឡើង ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើកំរងអាជីវកម្ម និងការអនុវត្តក្នុងការបញ្ជាទិញទំនិញ។ ផ្នែកទី ២ ពិនិត្យមើលថា តើមានការផ្លាស់ប្តូរអ្វីខ្លះនៅក្នុងផលិតកម្មកាត់ដេរ ដែលបានកើតឡើងជាលទ្ធផលនៃកិច្ចឆ្លើយតបចំពោះការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ-១៩ និងពិនិត្យមើលថាតើការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះ មានអត្ថន័យយ៉ាងណាសម្រាប់កម្មករនិយោជិត។ ផ្នែកទី ៣ ពិនិត្យមើលលើនិរន្តរភាពកើតមានថ្មីៗក្នុងអភិបាលកិច្ចការងារនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ។ ផ្នែកទី ៤ បង្ហាញអំពីសេណារីយ៉ូដែលអាចកើតមានចំនួនបីសម្រាប់អនាគតនៃឧស្សាហកម្មកាត់ដេរក្នុងតំបន់អាស៊ី និងនៅទូទាំងសកលលោក។ ផ្នែកទី ៥ ផ្តល់នូវការសន្និដ្ឋានចុងក្រោយ បង្ហាញអំពីផ្លូវឆ្ពោះទៅមុខ និងបង្ហាញអំពីផ្នែកអនុសាសន៍ និងគោលនយោបាយ។

1 ប្រមាណ ៧៥ ភាគរយនៃកម្មករនិយោជិតទូទាំងពិភពលោក មានទីតាំងនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី និងប៉ាស៊ីហ្វិក ក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ (ILO 2020a)។

▶ និន្នាការរយៈពេលវែង៖ តើឧស្សាហកម្មនេះកំពុងបែរក្បាលទៅទិសណា?

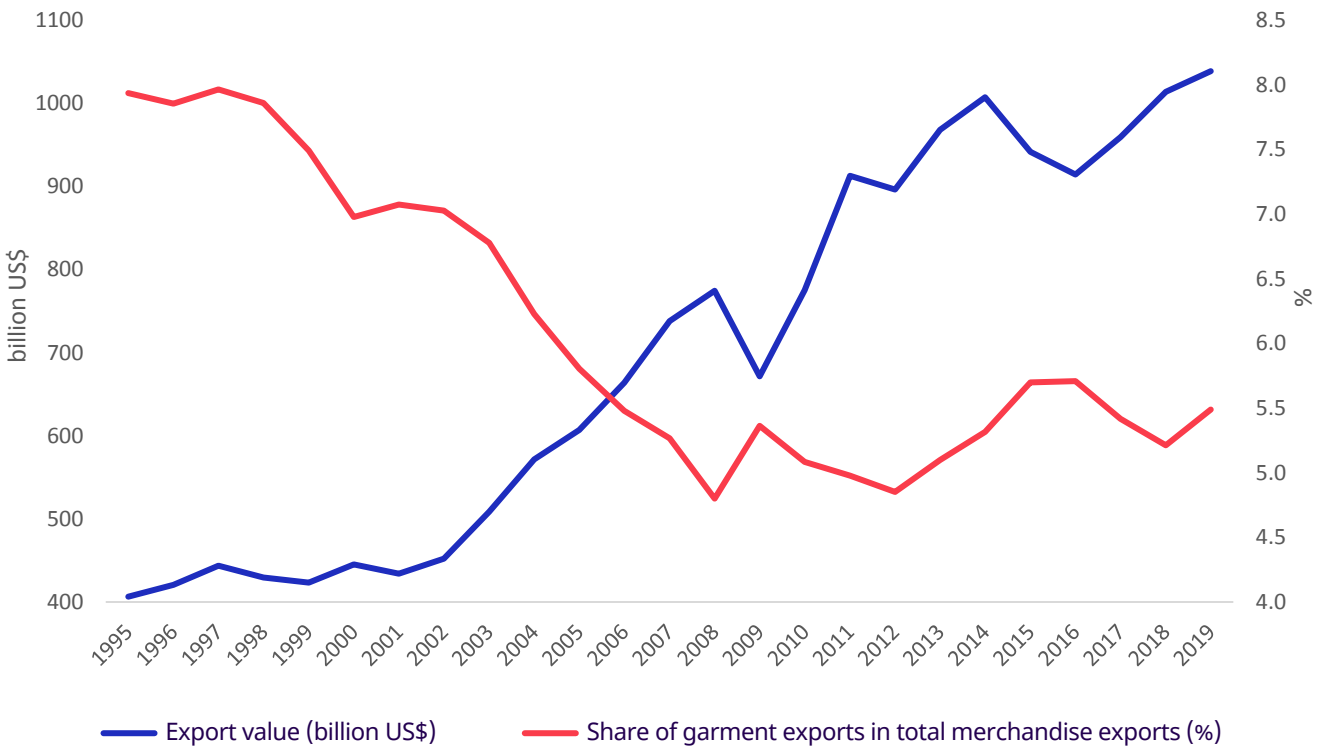
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរមានកំណើនលូតលាស់យ៉ាងរឹងមាំនៅក្នុងអំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំមុនការរាតត្បាតជំងឺ

ប៉ុន្មានទសវត្សរ៍កន្លងមក យើងឃើញមានការលូតលាស់យ៉ាងខ្លាំងខ្លាញ់នៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះបើតាមការវាស់វែងតាមរយៈតម្លៃការនាំចេញសាកលរបស់ផលិតផលសម្លៀកបំពាក់។ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សាកលបានកើនឡើងជាពិសេសនៅក្រោយឆ្នាំ ២០០១ ពេលគឺជាឆ្នាំដែលប្រទេសចិនបានចូលរួមក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ។ ការនាំចេញក្នុងវិស័យនេះ បន្តមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់នៅក្រោយពីឆ្នាំនោះ ហើយមានការរំខានតែនៅចន្លោះឆ្នាំ២០០៨-២០០៩ ដោយសារវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ និងមានការធ្លាក់ចុះក្នុងឆ្នាំ ២០១៥-២០១៦ ដែលបានប៉ះពាល់ដល់ពាណិជ្ជកម្មកាត់ដេរ និងលំហូរពាណិជ្ជកម្មជាទូទៅ។ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់បានកើនឡើងពីចំនួនទឹកប្រាក់ ៤៣៤ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុង

ឆ្នាំ ២០០១ រហូតដល់ ១០៣៨ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ ២០១៩។ ប៉ុន្តែបើនិយាយអំពីសមាមាត្រវិញ ការនាំចេញផលិតផលសម្លៀកបំពាក់មានការថយចុះនៅចន្លោះឆ្នាំ ១៩៩៥ ដល់ ឆ្នាំ ២០០៨។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៨ មក កំណើនការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់សាកលជាទូទៅដើរស្របជាមួយកំណើនការនាំចេញទំនិញជាទូទៅដោយក្នុងនោះ ផលិតផលសម្លៀកបំពាក់មានសមាមាត្រក្នុងអត្រា ៥-៦ ភាគរយនៃការនាំចេញទំនិញសាកលទាំងអស់។

វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ បង្កឱ្យមានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុកនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មសម្លៀកបំពាក់សាកល ជាពិសេសគឺនៅក្នុងឆមាសទី ១ នៃ ឆ្នាំ ២០២០។ ការនាំចូលពីទីផ្សារអ្នកបរិភោគសាកលសំខាន់ៗមួយចំនួន សម្រាប់ផលិតផលសម្លៀកបំពាក់បានធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុក ដោយហេតុថា តម្រូវការរបស់អ្នកបរិភោគបានដួលរលំ ជាហេតុនាំឱ្យមានការបិទរោងចក្រយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ និងមានផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានលើកម្មវិនិយោគរាប់លានអ្នក។ ការនាំចេញសម្លៀកបំពាក់របស់បណ្តាប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់មួយចំនួនបានដាក់ក្បាលចុះរហូតប្រមាណ ៥០ ភាគរយ (ILO 2020a)។

▶ រូបភាពទី១ ការនាំចេញសាកលចន្លោះឆ្នាំ ១៩៩៥-២០១៩។

សម្គាល់៖ ការនាំចេញផលិតផលសម្លៀកបំពាក់ដែលត្រូវបានពិចារណានៅក្នុងក្រាហ្វិចនេះគឺមានទាំងការនាំចេញ រាយនភ័ណ្ណ សរសៃអំបោះ ក្រណាត សម្លៀកបំពាក់ និងស្បែកជើង (ផលិតផលស្តង់ដារនៅក្នុងចំណាត់ប្រភេទពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ(SITC) លេខ២៦ ៦៥ ៨៤ និងលេខ៨៥)។ សមាមាត្រនេះ គឺជាតម្លៃនៃការនាំចេញ។

ប្រភពព័ត៌មាន៖ ការគណនារបស់អង្គការ ILO ផ្អែកលើស្ថិតិរបស់ UNCTADstat ។

ការប្រមូលផ្តុំចំណេញ និងការបង្រួបបង្រួម ទិដ្ឋភាពមានការកើនឡើង

ថ្វីបើតម្លៃនៃទំហំទិដ្ឋភាពមានការកើនឡើងនៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលក្តី ប៉ុន្តែការប្រមូលផ្តុំចំណេញក្នុងវិស័យនេះ ក៏មានការកើនឡើងផងដែរ ។ ម៉ាកយីហោសម្រៀកបំពាក់ធំៗជាងគេចំនួន ១០ បានទទួលសមាមាត្រទិដ្ឋភាពកើនឡើងជាលំដាប់ពី ៨,៨ ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ដល់ ១១,៤ ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០២០។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ម៉ាកយីហោស្បែកជើងធំៗជាងគេចំនួន១០ បានបង្កើនសមាមាត្រទិដ្ឋភាពរបស់ខ្លួនចាប់ពី ១៧,៩ ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០១១ ទៅដល់ ២៩,១ ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០២០(Judd and Jackson 2021)។ មានតែក្រុមហ៊ុនចំនួន២០ ប៉ុណ្ណោះ ដែលរកបានចំណេញស្មើនឹងប្រមាណ ៩៧ភាគរយនៃផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ចសរុបឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ ដោយក្នុងនោះក្រុមហ៊ុន ១២ ក្រុមហ៊ុនស្ថិតក្នុងចំណោមក្រុមហ៊ុននាំមុខគេទាំង ២០ ចែកទៅតាមផលចំណេញសេដ្ឋកិច្ចក្នុងទសវត្សរ៍កន្លងមក (McKinsey & Company and BOF 2020)។ នៅពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលបន្តធ្វើតេស្តលើភាពធន់របស់សាធារណៈ និងមានអំណោយផលដល់ក្រុមហ៊ុនធំៗ និងមានដើមទុនច្រើនជាងគេបំផុត ការស្តារឡើងវិញមិនទំនងជានឹងបានទទួលការផ្លាស់ប្តូរអ្វីឡើយនៅក្នុងនិន្នាការទាំងអស់នេះ។ ការប្រមូលផ្តុំផលចំណេញបន្ថែមទៀតទំនងជានឹងអាចកើតមាន(ILO 2020d)។

ម៉ាកយីហោក៏បានបង្រួបបង្រួមមូលដ្ឋានអ្នកផ្គត់ផ្គង់សាកលរបស់ពួកគេផងដែរ (Judd and Jackson 2021)។ ភ័ស្តុតាងបានមកពីម៉ាកយីហោធំៗស្មើគ្នា ឃើញថា បណ្តាញអ្នកផ្គត់ផ្គង់បានចុះកិច្ចសន្យាក្នុងជំនួញគួរជាទីកត់សម្គាល់ជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាច្រើនដែលប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសមួយក្តាប់តូចៗ ឧទាហរណ៍ ដូចជាក្រុមហ៊ុនណែគីដែលដែលមានចំនួនរោងចក្រផលិតស្បែកជើងថយចុះគួរជាទីកត់សម្គាល់នៅក្នុងការបញ្ជាទិញរបស់ខ្លួនកម្រិតសាកលពីចំនួន ១៦៣ រោងចក្រក្នុងឆ្នាំ ២០១០ មកនៅត្រឹម១១២ រោងចក្រក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ (-៣១ភាគរយ)។ ចំនួនរោងចក្រកាត់ដេរ ក៏បានថយចុះចំនួន ៦៣១ រោងចក្រក្នុងឆ្នាំ២០១៩ មកនៅត្រឹម ៣៣៤ រោងចក្រក្នុង ២០២០(-៤៧ភាគរយ)។ អ្នកសង្កេតការក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ រំពឹងថានិន្នាការបែបនេះ នឹងបន្តកើតមាននៅក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ថែមទៀត (Judd and Jackson 2021)។

ការបង្រួបបង្រួម និងការប្រមូលផ្តុំផលចំណេញ គឺមានតែនៅក្នុងរង្វង់ក្រុមអ្នកផ្គត់ផ្គង់ធំៗ ដែលមានលក្ខណៈរួមបញ្ចូលគ្នាតាមខ្សែឈររូបវន្តប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែការបង្រួបបង្រួម និងការប្រមូលផ្តុំចំណេញនេះ ក៏រួមមានទាំងការបែងចែកឡើងវិញនូវមុខងាររវាងអ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដោយក្នុងនោះអ្នកផ្គត់ផ្គង់ចាប់យកធាតុនៃការរចនាផលិតផល និងការអភិវឌ្ឍផលិតផល ការគ្រប់គ្រងសារពើភ័ណ្ណការក្តាប់ស្តុក ភ័ស្តុភារ ការជ្រើសរើសរោងចក្រ និងការធ្វើផែនការផលិតកម្មពហុរោងចក្រ(Kumar 2020)។

អ្នកសង្កេតការក្នុងឧស្សាហកម្មនេះជាច្រើន រំពឹងថាផលិតកម្មចង្កោមតូចៗដែលភាគច្រើនដឹកនាំដោយសហគ្រាសទំហំតូច និងសហគ្រាសទំហំមធ្យម នឹងលូតលាស់នៅក្នុងអំឡុងពេលក្រោយការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល (Judd and Jackson 2021)។ ក្នុងករណីមួយចំនួនរយៈពេលដែលត្រូវការមុនពេលបញ្ជូនទំនិញជាផលិតផលសម្រៀកបំពាក់ និងសារពើភ័ណ្ណនៅក្នុងផ្នែកនេះរបស់ទិដ្ឋភាពអាចកាត់បន្ថយតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យា “ផលិតក្នុងអាគារ” ដែលមានលក្ខណៈ

សម្បត្តិជាការផ្តល់ធនធានតាមស្វ័យប្រវត្តិកម្មការធ្វើផែនការផ្តែចំណាយ និងដំណើរការភ័ស្តុភារ (Businesswire 2020)។ ការលូតលាស់នៅក្នុងបំណែកនេះរបស់ទិដ្ឋភាពមិនទំនងជាអាចឈានទៅដល់ចំណុចមួយដែលអាចជាគូប្រជែងជាមួយផលិតកម្មរបស់ក្រុមអ្នកផ្គត់ផ្គង់យក្សនោះឡើយសម្រាប់រយៈពេលខ្លី និងមធ្យមនេះ (Judd and Jackson 2021)។

ការដាក់ក្នុងប្រភពទិញទំនិញកំពុងតែផ្លាស់ចេញ នេះពីប្រទេសចិនកាន់តែ ច្រើនឡើងៗ

ទម្រង់ផ្នែកភូមិសាស្ត្រនៃការដាក់ការបញ្ជាទិញទំនិញមានការផ្លាស់ប្តូរពីពេលមួយទៅពេលមួយ។ ប្រទេសចិននៅតែជាប្រភពចម្បងនៃផលិតផលយន្តភ័ណ្ណ និងស្បែកជើងដែលទទួលបានបន្ត ៣៣ ភាគរយនៃការនាំចេញរបស់ពិភពលោកក្នុងឆ្នាំ ២០១៩។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ការនាំចេញកំពុងមាននិន្នាការជាំក្បាលចុះក្រោមក្នុងរយៈពេលថ្មីៗនេះ ដោយបានថយចុះពី ៣៧ ភាគរយក្នុងឆ្នាំ ២០១៥ (រូបភាពទី ២)។ និន្នាការនេះ គឺស្របជាមួយទស្សនៈរបស់អ្នកសង្កេតការជាច្រើនដែលមើលឃើញថាការពឹងផ្អែកលើផលិតកម្មសម្រៀកបំពាក់ និងស្បែកជើងរបស់ចិនកំពុងរួមតូច (Judd and Jackson 2021)។

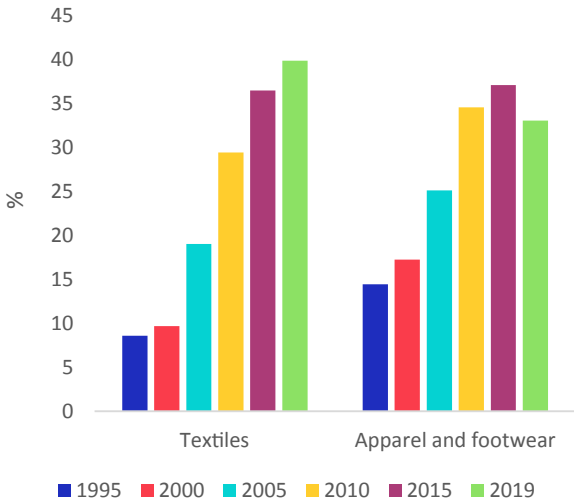
ប្រទេសបង់ក្លាដែស និងប្រទេសវៀតណាមបានទទួលអត្ថប្រយោជន៍ច្រើនជាងគេបំផុតពីការដាក់ចេញពីប្រទេសចិន (រូបភាពទី៣)។ ប្រទេសទាំងពីរនេះរួមបញ្ចូលគ្នាមានសមាមាត្រនៃការនាំចេញវាយនភ័ណ្ណ និងស្បែកជើងទៅកាន់ពិភពលោកស្មើនឹង ៣៧ ភាគរយនៃសមាមាត្រក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដែលជាតួលេខខ្ពស់ជាទីកត់សម្គាល់ដោយសារតែដីឌីជីថលរបស់ប្រទេសទាំងពីរនេះរួមបញ្ចូលគ្នាក្នុងឆ្នាំ២០១៩ គឺតិចជាង ៤ ភាគរយនៃដីឌីជីថលរបស់ប្រទេសចិន។ ផ្ទុយទៅវិញការនាំចេញវាយនភ័ណ្ណ និងស្បែកជើងរបស់បណ្តាប្រទេសដទៃទៀតដូចជាប្រទេសស្រីលង្កា ឬប្រទេសឥណ្ឌាដែលជាសមាមាត្រមួយនៃការនាំចេញរបស់ពិភពលោកនៅក្នុងផលិតផលនេះនៅតែមានអត្រាថេរ ឬថែមទាំងអាចថយចុះទៀតផង។ ថ្វីបើពិពិធកម្ម ផលិតកម្មទៅកាន់ប្រទេសដទៃទៀតក្រៅពីប្រទេសចិន គឺជានិន្នាការដែលគេអាចរំពឹងថា នឹងបន្តកើតមានក្រោយពេលរាតត្បាតជាសាកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ហើយពិតជាអាចមានដំណើរការលឿនបន្ថែមទៀតក្តី ប៉ុន្តែវិបត្តិនេះកំពុងញ៉ាំងឱ្យក្រុមហ៊ុនមួយចំនួនត្រូវវាយតម្លៃឡើងវិញលើតម្លៃនៃមូលដ្ឋានអ្នកផ្គត់ផ្គង់ទូលំទូលាយនៅក្នុងការធ្វើពិពិធកម្មហានិភ័យសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់។ អ្នកវិភាគមួយចំនួនតូចក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ ជឿជាក់ថានឹងមានការពង្រីកទៅកាន់តំបន់ដទៃទៀតដូចជាតំបន់អាហ្វ្រិកជាដើមក្នុងលក្ខណៈគួរជាទីកត់សម្គាល់(Abdulla 2021)។²

ថ្វីបើផលិតកម្មសម្រៀកបំពាក់ និងស្បែកជើងកំពុងតែផ្លាស់ចេញពីប្រទេសចិនក្តី ប៉ុន្តែវាយនភ័ណ្ណមកពីប្រទេសចិនទំនងជានៅតែជាធាតុផ្សំដ៏សំខាន់សម្រាប់ឧស្សាហកម្មនេះក្នុងរយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំខាងមុខទៀត។ ប្រទេសចិនទទួលបានបន្ត ៤០ ភាគរយនៃការនាំចេញវាយនភ័ណ្ណសាកលក្នុងឆ្នាំ២០១៩ ដែលជាការបន្តដើរតាមនិន្នាការមានការកើនឡើងជាលំដាប់ដោយបានចាប់ផ្តើមកាលពីប្រមាណ ២០ ឆ្នាំមុន (រូបភាពទី២)។

2 មុនពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ាបានក្លាយជាប្រទេសគោលដៅដ្ឋានមួយសម្រាប់ការដាក់ប្រភពបញ្ជាទិញសម្រៀកបំពាក់ ថ្វីបើនៅតែមានទំហំតូច និងមានតម្លៃប្រហាក់ប្រហែលជាមួយប្រទេសជិតខាងផ្សេងៗដូចជាប្រទេសបង់ក្លាដែស និងវៀតណាមជាដើម។ ប៉ុន្តែនៅក្រោយរដ្ឋប្រហារយោធាកាលពីខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០២១ មានភាពមិនច្បាស់លាស់ជាច្រើនកើតឡើងទាក់ទងជាមួយអនាគតរបស់ប្រទេសនេះក្នុងនាមជាមជ្ឈមណ្ឌលផលិតកម្ម ថ្វីបើម៉ាកយីហោមួយចំនួនបានផ្តល់អនុសាសន៍ឱ្យដាក់ការបញ្ជាទិញពីប្រទេសនេះ បន្ទាប់ពីមានការផ្អាកការបញ្ជាទិញពីមុនមកក្តី។ ទិន្នន័យទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធជាមួយប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ានៅក្នុងសង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ គឺត្រូវបានចងក្រងនៅមុនពេលរដ្ឋប្រហារ។

▶ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

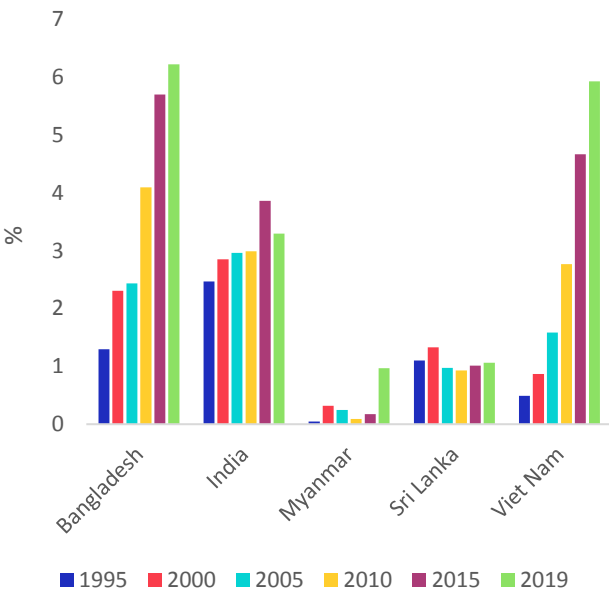
▶ រូបភាពទី២ ការនាំចេញរបស់ចិនជាសមាមាត្រនៃការនាំចេញ
ពិភពលោកចែកទៅតាមចំណាត់ប្រភេទផលិតផល(ភាគរយ)

សម្គាល់៖ ការនាំចេញវាយនភ័ណ្ឌដែលត្រូវបានពិចារណាក្នុងក្រាហ្វិកនេះគឺសំដៅដល់ផលិតផលក្នុង ចំណាត់
ប្រភេទទី ៦៥ របស់ SITC ។ ការនាំចេញវាយនភ័ណ្ឌ និងស្បែកជើងសំដៅលើផលិតផលក្នុងចំណាត់ប្រភេទ ៨៤
និង ៨៥ របស់ SITC ។

ប្រភពព័ត៌មាន៖ ការគណនារបស់អង្គការ ILO ផ្អែកលើស្ថិតិរបស់ UNCTADstat

▶ រូបភាពទី៣ ការនាំចេញវាយនភ័ណ្ឌ និង ស្បែកជើងជាសមាមាត្រនៃ
ការនាំចេញពិភពលោកទៅតាមប្រទេសដែលត្រូវបានជ្រើសរើស(ភាគរយ)

សម្គាល់៖ ការនាំចេញវាយនភ័ណ្ឌ និងស្បែកជើងសំដៅលើផលិតផលក្នុងចំណាត់ប្រភេទលេខ ៨៤
និង ៨៥ របស់ SITC

ប្រភពព័ត៌មាន៖ ការគណនារបស់អង្គការ ILO ផ្អែកលើស្ថិតិរបស់ UNCTADstat

**ភាពបត់បែននៃការផ្គត់ផ្គង់ដោយផ្ដោតការ
យកចិត្តទុកដាក់លើ “ល្បឿន និងការគ្រប់គ្រង”
នៅតែជាគំរូអាជីវកម្មដែលមានលក្ខណៈ
គ្របដណ្ដប់**

“សម្លៀកបំពាក់ពេញនិយមមួយរយៈខ្លី” គឺជាគំរូអាជីវកម្មមាន លក្ខណៈ
គ្របដណ្ដប់ជាងគេនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះអស់ពេលជាយូរតាំងពីមុនការរាតត្បាត
ជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ មកម៉្លោះដោយក្នុងនោះម៉ាកយីហោ និងអ្នកផលិត
ស្ថិតនៅក្រោមសម្ពាធជាប្រចាំក្នុងការកាត់បន្ថយពេលវេលាដើម្បីធ្វើទីផ្សារដែល
ជាវិធានការដ៏ចាំបាច់មួយនៃភាពមុតរបស់ឧស្សាហកម្ម និង ការឆ្លើយតបចំពោះ
និន្នាការម៉ូដសម្លៀកបំពាក់ (Berg et al. 2018)។ ពេលវេលាធ្វើទីផ្សារសម្រាប់
ម៉ាកយីហោសម្លៀកបំពាក់មួយចំនួនគឺមានរយៈពេលប្រហែលមួយខែ ឬតិចជាង
មួយខែផងនៅមុនពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសកល (The Economist 2005;
Berg et al. 2018)។

ការសិក្សាមួយក្នុងឆ្នាំ ២០១០ ដែលបានប្រឌិតគំរូយុទ្ធសាស្ត្រម៉ូដសម្លៀកបំពាក់
ពេញនិយមមួយរយៈខ្លីដែលចែកជា៥ជ្រុងសម្រាប់ភាពបត់បែនផ្នែកការផ្គត់ផ្គង់ ឬ
ការពន្យារពេលដែលបានត្រួសត្រាយផ្លូវដោយក្រុមហ៊ុន Zara/Inditex ។ គំរូនេះ
ព្យាយាមបង្កើនចំណូលតាមរយៈការកាត់ចោលការខាតបង់នានាពីថ្លៃល្អលហាង
និងកង្វះខាតស្តុក។ ការសិក្សាបានរកឃើញថាចំណូលកើនឡើង ៥ ភាគរយបាន
នាំឱ្យមានការកើនឡើងនៃផលចំណេញក្នុងអត្រាលេខ ២ ខ្ពង់(ចន្លោះពី ២២ ដល់
២៨ ភាគរយ) និងមូលធនទីផ្សារ (ចន្លោះពី ៣០ ដល់ ៤៣ ភាគរយ) ដោយសារតែ
ភាពបត់បែនផ្នែកការផ្គត់ផ្គង់បានជួយកាត់បន្ថយថ្លៃចំណាយសារពើភ័ណ្ណ
(Hausman and Thorbeck 2010)។ ថ្វីបើផលចំណេញជាសក្តានុពល
មានលក្ខណៈគួរជាទីកត់សម្គាល់ក្តី ប៉ុន្តែជោគជ័យនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ គឺត្រូវពឹង
អាស្រ័យលើលក្ខខណ្ឌជាច្រើន រួមទាំងតម្រូវការប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការ
ព្យាករណ៍និយមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ការប្តេជ្ញាចិត្តទុកជាមុនលើវត្ថុធាតុដើម
សមត្ថភាពផលិតកម្ម និងសមត្ថភាពដឹកជញ្ជូន និងការពន្យារពេលការសម្រេចចិត្ត
លើបរិមាណក្នុងការរក្សាស្តុកឱ្យបានយូរបំផុតតាមដែលអាចធ្វើបាន(Hausman
and Thorbeck 2010)។

ថ្វីបើមានគោលការណ៍គ្រឹះរបស់ក្រុមហ៊ុនហ្សារ៉ា ការធ្វើផែនការប្រកបដោយវិន័យ
តឹងរឹង និងមានភាពឆ្លាតវៃផ្នែកទិន្នន័យនេះ គឺកម្រអាចកើតមានបាននៅក្នុង
ឧស្សាហកម្មនេះណាស់គិតមកដល់ពេលនេះ បើទោះបីជាមានករណីលើកលែង
មួយចំនួនក្តី។ អ្នកជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មនេះបានគូសបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាតើ
វិស័យនេះជាទូទៅនៅតែមានភាពយឺតយ៉ាវចំពោះការផ្លាស់ប្តូរ មានភាពខ្លះខ្លាយ
និងមិនមានប្រសិទ្ធផលជាខ្លាំង បើនិយាយអំពីដំណើរការពីចុងម្ខាងទៅចុង
ម្ខាងទៀត ជាពិសេសនៅពេលប្រៀបធៀបជាមួយឧស្សាហកម្មនានាដែលមាន
ផលិតកម្មបែងចែកយ៉ាងទូលំទូលាយដូចជាឧស្សាហកម្មអេឡិចត្រូនិច និង
ឧស្សាហកម្មយានយន្តជាដើម (Judd and Jackson 2021)។ ជំនួសឱ្យការ
បង្កឱ្យមានការខាតបង់ដ៏សន្លឹកសន្លាប់បង្កឡើងដោយការដាក់បញ្ចុះតម្លៃសារពើភ័
ណ្ណសម្របសម្រួល និងការព្យាករអន់ខ្សោយ ម៉ាកយីហោនៅក្នុងអំឡុងពេលមុន
ការរាតត្បាតជំងឺជាសកលបន្តផ្ដោតយកការយកចិត្តទុកដាក់លើការធានាឱ្យមាន
ប្រសិទ្ធផលនៅក្នុងដំណើរការផលិតកម្ម និងតម្រូវរបស់ខ្លួនតាមរយៈការបង្កើនការ
ដាក់សម្ពាធមកលើកម្មករនិយោជិត និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដើម្បីរក្សាកម្រិតផលចំណេញ
របស់ខ្លួននេះបើយោងតាមអ្នកជំនាញការណ៍ក្នុងឧស្សាហកម្មនេះបានឱ្យដឹង
(Robinson et al. 2019, Vaughan-Whitehead and Caro 2017)។

ការរឹតបន្តឹងនៅកន្លែងធ្វើការ និងការរឹតបន្តឹងការធ្វើដំណើរដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយ ការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលបានពន្លឿនឡើងវិញ ការរឹតបន្តឹងកម្មក្នុងការធ្វើ ផែនការ និងផលិតកម្ម។ ទិដ្ឋភាពនេះ មានសក្តានុពលជួយបន្ថយសម្របសម្រួលក្នុង ការកាត់បន្ថយរយៈពេលដើម្បីឈានចូលទៅក្នុងទីផ្សារ (Judd and Jackson 2021)។

សមត្ថភាពធ្វើនៅកន្លែងជិតភ្នំជាមួយទីផ្សារ បែបប្រពៃណីនៅមានកម្រិតកំណត់នៅឡើយ មកទល់ពេលនេះ

ការផលិតនៅកន្លែងជិតភ្នំបានកំណត់និយមន័យថាជាការលេចឡើងវិញនៃ ផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់នៅភ្នំជាមួយទីផ្សារធំៗនៅតំបន់អឺរ៉ុប និងអាមេរិក ខាងជើង។ តើស្ថានភាពនេះទំនងជាអាចកើតមានកម្រិតណា តើស្ថានភាព នេះអាចប៉ះពាល់ដល់កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរក្នុងតំបន់អាស៊ីកម្រិតណា និង ដោយរបៀបណាខ្លះគឺនៅតែបន្តជាដំណើរស្នូលមួយសម្រាប់ឧស្សាហកម្មនេះ នៅឡើយ។³

ភ័ស្តុតាងស្នើឱ្យឃើញថា អ្នកបញ្ជាទិញនៅសហគមន៍អឺរ៉ុប និងសហគមន៍អឺរ៉ុប កំពុងព្យាយាមជួយសម្របសម្រួលឱ្យមានការផលិតនៅទីជិតភ្នំបានកាន់តែច្រើន តាមរយៈការកាត់បន្ថយពន្ធពាណិជ្ជកម្មពាក់ព័ន្ធជាមួយសម្លៀកបំពាក់នៅក្នុង បណ្តាប្រទេសដូចជាប៊ូលការី អេហ្ស៊ីប ម៉ុងកូ និងតួគីជាដើមដែលបណ្តាប្រទេស ទាំងនេះផ្តល់ផលប៉ះពាល់យ៉ាងយូរអង្វែងជាស្រេចហើយ (Arnett 2020)។ ទោះ យ៉ាងនេះក្តី លទ្ធភាពនៃការផលិតនៅទីជិតភ្នំអាចជាការនិយាយបំផ្លែងដោយសារតែ និន្នាការប្រភេទនេះប្រហែលជាមានដែនកំណត់ដោយសារតែកង្វះខាតសមត្ថភាព ផលិតកម្មនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសជាច្រើនក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសខាងលើ (Judd and Jackson 2021)។

នៅសហរដ្ឋអាមេរិក ការបែកបាក់ផ្នែកពាណិជ្ជកម្មកាន់តែខ្លាំងឡើងជាមួយ ប្រទេសចិន ឬក្រុមជាមួយការអាក់ខានការផ្គត់ផ្គង់ដែលមានលក្ខណៈជា សាធារណៈ នៅក្នុងអំឡុងពេលការរាតត្បាតជំងឺ បានធ្វើឱ្យការផលិតដេញដោយ ស្តីអំពីផលិតកម្មនៅទីជិតភ្នំផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់មានទិសដៅបញ្ជូន ទៅសហរដ្ឋអាមេរិក ទៅកាន់ប្រទេសអាមេរិកកណ្តាលនៅអំឡុងពេលក្រោយការ រាតត្បាតជំងឺ។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ថ្វីបើមានកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មរយៈពេលវែង ជាមួយ Guatemala, Haiti, Honduras, Mexico និង Nicaragua ក្តី ប៉ុន្តែអាចមានកត្តាជំរុញទឹកចិត្តតិចតួចក្នុងការផ្លាស់ទីតាំងផលិតកម្ម ដែលផ្អែកលើ ការប្រៀបធៀបនាពេលថ្មីៗនេះទៅលើ “តម្លៃពេលវេលាដាច់ទំនិញចុះដី”។ សម្រាប់ សម្លៀកបំពាក់ដែលផលិតនៅប្រទេសបង់ក្លាដែស ចិន និងម៉ិចស៊ិកូ (Robinson et al. 2019)។ ស្រដៀងជាមួយការផលិតនៅទីជិតភ្នំរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុបដែរ នៅ មានឧបសគ្គផ្នែកសមត្ថភាពក្នុងតំបន់អាមេរិកកណ្តាល ជាពិសេសទាក់ទងជាមួយ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផលិតក្រណាត់នៅមានកម្រិតកំណត់ (fibre2fashion 2020)។ ម្យ៉ាងទៀត ថ្វីបើអ្នកជំនាញបានកត់សម្គាល់ឃើញថា អ្នកបញ្ជាទិញ សហរដ្ឋអាមេរិក ប្រហែលជានឹងសំឡឹងមើលទៅកាន់តំបន់នេះជាថ្មីម្តងទៀតដើម្បី រកឱកាសថ្មីៗបន្ទាប់ពីការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ ប៉ុន្តែកត្តានានាដែលផ្សារភ្ជាប់ជាមួយតំបន់

អាស៊ីដូចជា កត្តាដែលទ្វិបអាស៊ីមានវត្តមានដើមជាដើម និងបន្តជាកត្តាដ៏លេចធ្លោ នៅក្នុងលទ្ធភាពសម្រាប់ការពិចារណានេះ (Judd and Jackson 2021)។⁵

សូម្បីតែនៅក្រោយការរាតត្បាតជាសាកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩នេះក្តី ប៉ុន្តែបន្ទុករវាង ការគ្រប់គ្រងរបស់ចិនមកលើធាតុចូលភាគច្រើន ព្រមទាំងការផ្គត់ផ្គង់កម្លាំង ពលកម្មមានតម្លៃទាបជាបន្តនៅក្នុងផ្នែកកម្មវិធីនៃតំបន់អាស៊ីខាងត្បូង និង អាស៊ីអាគ្នេយ៍ គឺនៅតែមានភាពចាំបាច់ខ្លាំងក្នុងការកំណត់អំពីភូមិសាស្ត្ររបស់ ឧស្សាហកម្មនៃប្រភពសម្រាប់ការបញ្ជាទិញ។ ថ្វីបើមានកង្វះសមត្ថភាពនៅក្នុង តំបន់ក្បែរទីផ្សារអាមេរិក និងទីផ្សារសហគមន៍អឺរ៉ុបក្តី ប៉ុន្តែអ្នកសង្កេតមួយចំនួន ក្នុងឧស្សាហកម្មនេះនៅតែព្យាករថា នឹងមានការកើនឡើងនៃការផលិតនៅទី ជិតភ្នំបន្ទាប់ពីពេលរាតត្បាតជំងឺនេះទៅ ជាពិសេសសម្រាប់សម្លៀកបំពាក់ និង ស្បែកជើងមានតម្លៃខ្ពស់ ដោយក្នុងនោះ ផលិតកម្មផលិតផលទាំងនេះគឺមាន លក្ខណៈស្វ័យប្រវត្តិកម្មខ្ពស់។ ការផលិតនៅទីជិតភ្នំអាចជាលទ្ធផលនៃការបែរ ការយកចិត្តទុកដាក់មកលើកំរោងរចនាកម្មក្រា ដែលជាជម្រើសជំនួសប្រកបដោយ និរន្តរភាព ជំនួសឱ្យប្រព័ន្ធផលិតកម្មតាមបែបខ្សែត្រង់ក្នុងការ “យក ធ្វើ បោះចោល” (McKinsey & Company 2018)។ ផលិតកម្មសម្ភារៈប្រើប្រាស់ ជាសារវន្តដែលត្រូវការដែលមានការកំណត់ល្បឿនមិនសូវតឹងរឹងដូចជាការផលិត ស្បែកជើង និងសម្លៀកបំពាក់ក្នុងជាដើម គឺនឹងបន្តស្ថិតនៅក្នុងមណ្ឌលផលិតកម្ម “តាមបែបប្រពៃណី” ដូចជានៅអាស៊ីជាដើម (Judd and Jackson 2021) ។

ស្វ័យប្រវត្តិកម្មហាក់មានភាពយឺតយ៉ាវ

ការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម រួមទាំងស្វ័យប្រវត្តិកម្មផង ទំនងជាមានផលប៉ះពាល់ ប្រកបដោយការបំផ្លិចបំផ្លាញ និងមានលក្ខណៈផ្លាស់ប្តូរមុខរបរ និងជា លទ្ធផលធ្វើឱ្យមានផលប៉ះពាល់បង្កឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរលើតម្រូវការជំនាញ (ILO 2020e) ។ ការសម្រេចចិត្តក្នុងការយកម៉ាស៊ីនមកជំនួសឱ្យកម្មករនិយោជិត កាត់ដេរ គឺពឹងអាស្រ័យលើកម្រិតប្រាក់ឈ្នួល បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ ដើមទុនដែល មាន ជំនាញបច្ចេកទេសរបស់កម្មករនិយោជិត និងទៅលើការរំពឹងទុករបស់ តម្រូវការរបស់អ្នកបរិភោគដែលស្ថិតនៅចេរ ឬមានការកើនឡើង។ ស្វ័យប្រវត្តិ កម្មលើផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់ច្រើនតែមានភាពយឺតយ៉ាវ បើធៀបជាមួយវិស័យ ផលិតកម្មដទៃទៀតដូចជាតាមរយៈកម្រិតនៃការលក់មនុស្សយុវវ័យនេះ បានកម្រិតទាប (Kucera and Bárcia de Mattos 2020)។ ភាគច្រើន ទិដ្ឋភាពនេះ ត្រូវបានរុញច្រានដោយសារតែប្រាក់ឈ្នួលនៅក្នុងបណ្តាប្រទេស ផលិតសម្លៀកបំពាក់លេចធ្លោភាគច្រើនគឺនៅមានតម្លៃទាបដូចជានៅប្រទេស បង់ក្លាដែស កម្ពុជា ឥណ្ឌា ឥណ្ឌូណេស៊ី និងវៀតណាមជាដើម (ILO 2019a)។ ចំណុចលើកលែងមួយគឺប្រទេសចិន ដោយឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់របស់ចិន បានវិនិយោគយ៉ាងច្រើនលើបច្ចេកវិទ្យាស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ហើយស្របពេលជាមួយគ្នា នោះ ក៏ងាកទៅរកទៀតទំនិញមានតម្លៃខ្ពស់នៅបន្ទាប់ពីការបញ្ចប់នៃ ការរៀបចំ Multi-Fibre Arrangement ក្នុងឆ្នាំ២០០៥ (Vandenbussche et al. 2013)។

3 ក្នុងនាមជាមជ្ឈមណ្ឌលផលិតកម្មតាមបែបប្រពៃណីនៅតំបន់អាស៊ី តំបន់នេះក៏ក្លាយជាទីផ្សារលក់កាន់តែច្រើនសម្រាប់ផលិតផលសម្លៀកបំពាក់ផងដែរ (មានវត្តមានឡើងនៅពេលប្រាក់ចំណូល និងប្រជាជនរដ្ឋាភិបាលមានការលូតលាស់) សម្រាប់ក្នុងការក្លាយ ឬផ្លាស់ប្តូរទីតាំងផលិតកម្មនៅក្នុងតំបន់នេះប្រហែលក្លាយជាកម្លាំងបញ្ជាសម្រាប់និយោជកក្នុងការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងផលិតកម្មពេលបច្ចុប្បន្ន (ឆ្ពោះទៅកាន់តំបន់អឺរ៉ុប និងអាមេរិកខាងជើង)។ នៅក្នុងឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ យើងលើកឡើងតែការផ្លាស់ប្តូរទីតាំងក្នុងទិសដៅទៅកាន់ទីផ្សារលក់ភាគធំៗនាពេលបច្ចុប្បន្ននៅតំបន់អឺរ៉ុប និងអាមេរិកខាងជើងប៉ុណ្ណោះ។
4 “តម្លៃពេលវេលាដាច់ដី” គឺជាការចំណាយដើម្បីឱ្យបានផលិតផលមកស្ថិតក្នុងក្រុងស្តុករបស់ក្រុមហ៊ុន ដោយក្នុងនោះរួមមានទាំងថ្លៃបញ្ជូនទំនិញ និងថ្លៃជីកជញ្ជូនផងដែរ
5 ផ្នែកមួយទៀតនៃប្រមូលធនរបស់ឧស្សាហកម្ម ស្នើឱ្យមានការវិលទៅរកកម្រិតដែលគ្រប់ដឹងច្បាស់ពីមុនមក ការសិក្សាមួយនៅខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០២០ របស់ Ernst & Young បានរកឃើញថា ៣៧% នៃអ្នកដឹកនាំអាជីវកម្មកំពុងពិចារណា នាំយកសមាសផលិតកម្មត្រឡប់ទៅកាន់តំបន់អឺរ៉ុបវិញដែលបានថយចុះពីមធ្យមនៃ ៨៧% កាលពីខែឧសភា។ ស្របពេលដែលតំបន់អាស៊ីកំពុងដើរឡើងវិញពីវិបត្តិការរាតត្បាតជំងឺ អាជីវកម្មនានាបានសម្រេចចិត្ត “មិនបង្កការខានរបស់ខ្លួនទៀតទៅក្នុង សង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួន” (Alderman 2020)។
6 ថ្វីបើការលក់មនុស្សយុវវ័យនៅក្នុងឧស្សាហកម្មអេឡិចត្រូនិច និងឧស្សាហកម្មយានយន្តមានអត្រាប្រមាណមួយសែនគ្រឿងក្នុងឆ្នាំ ២០១៦ តួលេខខ្ពស់បំផុតសម្រាប់ឧស្សាហកម្មយានយន្ត សម្លៀកបំពាក់ និងស្បែកជើងគឺចំនួនប្រមាណ ៣០០ គ្រឿង (Kucera and Bárcia de Mattos 2020)។

▶ **ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO**
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

ផលិតកម្មតាមបែបស្វ័យប្រវត្តិកម្មក្នុងវិស័យកាត់ដេរក៏មិនសូវមានលក្ខណៈដើរត្រង់ឆ្ពោះទៅមុខនោះដែរ។ ការយកក្រណាត់មកដេរទាមទារនូវចលនាស្មុគស្មាញរាប់សិបចលនាដើម្បីឱ្យអាចបានទទួលផលិតផល និងរក្សាបំណែកផ្សេងៗឱ្យត្រូវទៅតាមចេតនា។ មានតែមនុស្សយន្តដេរខាងលើប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ ដែលអាចជម្នះបញ្ហានេះតាមរយៈការប្រើប្រាស់ម៉ាស៊ីនចត្តរូប បច្ចេកវិទ្យាបំណាច់ផែនទីបញ្ញាសុប្បន្នមិត្ត និងរូបមន្ត algorithms មេកានិចស្មុគស្មាញដែលប្រើប្រាស់សុញ្ញកាស ដៃមនុស្សយន្ត និងឧបករណ៍ប្រើប្រាស់ប៉ុណ្ណោះ។ (Gerber Technology 2019)។ ប្រព័ន្ធស្វ័យប្រវត្តិកម្មក៏មានតម្លៃថ្លៃ ហើយទាមទារឱ្យមានកម្លាំងពលកម្មដែលមានជំនាញថ្មីៗត្រូវមានវត្តមានមុនពេលអាចយកបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះមកពិចារណាប្រើប្រាស់ (Bárcia de Mattos et al. 2020)។

ថ្វីបើ ដំណើរការស្នូល ដូចជាការដេរជាដើម គឺនៅមិនទាន់ត្រូវបានធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មនៅទូទាំងឧស្សាហកម្មក្តី ប៉ុន្តែមានភាពជឿនលឿនមួយចំនួននៅក្នុងការធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មដំណើរការបន្ថែមនានាដូចជាការកាត់ ការតម្រឹម និងសេវាគាំទ្រផ្សេងៗ។ សម្បជកើតមាននៅក្រៅពេលការរាតត្បាតជំងឺកូវីដ-១៩ នៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះទំនងជាបង្កើននូវការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាដេរសម្លៀកបំពាក់ថ្មីៗ។ ប៉ុន្តែល្បឿន ឬទំហំដែលស្ថានភាពនេះ ទំនងជាកើតមានគឺនៅពុំទាន់ច្បាស់លាស់នៅឡើយ។ (Judd and Jackson 2021)។

ពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិចក្លាយជាលក្ខណសម្បត្តិថ្មីនៃការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល

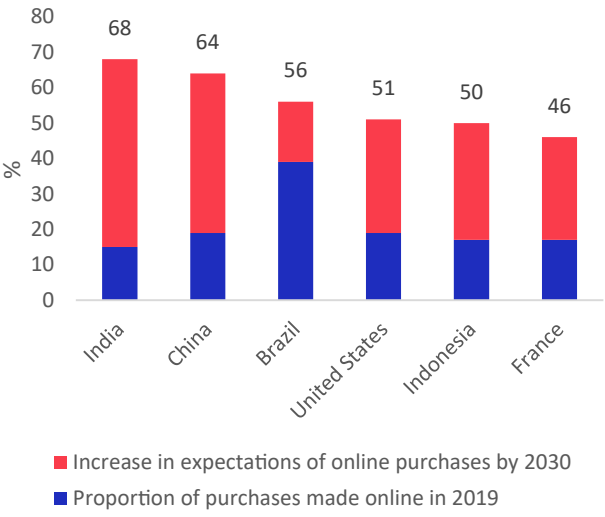
របៀបនៃការប្រើប្រាស់សម្លៀកបំពាក់មានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ។ ការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលទំនងជាមកធ្វើឱ្យនិន្នាការដែលមានបច្ចុប្បន្នជាច្រើនត្រូវផ្លាស់ប្តូរ។ ការរកឃើញបានមកពីការសិក្សាអង្កេតនៅមុនពេលមានការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល ទៅលើអ្នកប្រើប្រាស់របស់ម៉ាកយីហោ Deloitte ក្នុងទីផ្សារអ្នកបរិភោគធំៗនៅក្នុងពិភពលោកស្មើឱ្យឃើញថា សមាមាត្រដ៏ធំនៃការប្រើប្រាស់សម្លៀកបំពាក់ និងស្បែកជើងតាមអនឡាញគិតត្រឹមឆ្នាំ ២០៣០ ជាពិសេសនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ធំៗ ដូចជាចិន និងឥណ្ឌាជាច្រើន (រូបភាពទី ៤)។ ទិន្នន័យបានមកពីម៉ាកយីហោធំៗ (សម្លៀកបំពាក់ និងស្បែកជើង) ក្នុងអំឡុងពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលស្មើឱ្យឃើញថា និន្នាការនេះនឹងដើរលឿនជាងនេះថែមទៀត នៅក្នុងពេលសេដ្ឋកិច្ចដើមឡើងវិញ ពោលគឺជាទម្រង់ដែលនឹងដើរស្របគ្នាជាមួយនិន្នាការលូតលាស់សេដ្ឋកិច្ចជាទូទៅនៃការលក់នៃពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិចនៅក្នុងវិស័យលក់រាយទាំងមូល (UNCTAD 2020)។

យើងតាម Judd and Jackson (2021) អ្នកលក់រាយសម្លៀកបំពាក់ជាច្រើនបានរាយការណ៍អំពីការខាតបង់ចំណូល គួរជាទីកត់សម្គាល់ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ជាលទ្ធផលបណ្តាលមកពីការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី ការខាតបង់របស់ពួកគេ ក្នុងការលក់រាយនៅក្នុងហាង គឺត្រូវបានប៉ះប៉ូវសងយ៉ាងហោចណាស់ក៏មួយផ្នែកដោយការកើនឡើងគួរជាទីកត់សម្គាល់នៃការលក់តាមអនឡាញ។ ឧទាហរណ៍ ក្រុមហ៊ុនUniqlo/Fast Retailing Co. បានរាយការណ៍អំពីការកើនឡើងគួរជាទីកត់សម្គាល់នៃពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិចដោយក្នុងនោះការលក់តាមអនឡាញមានការកើនឡើងប្រមាណ ២,៨ បីលានដុល្លារអាមេរិក (១៥%នៃការលក់សរុប)។ ឧទាហរណ៍មួយទៀត គឺក្រុម PVH ដែលមានការកើនឡើង ៧០% នៃការលក់ក្នុងមួយឆ្នាំ នៅក្នុងការលក់តាមអនឡាញនៅត្រីមាសទី ៣ ឆ្នាំ ២០២០។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ក្រុមហ៊ុនលក់រាយ GAP បានមានកំណត់ត្រាការកើនឡើង ៥៦% នៅក្នុងការលក់តាមអនឡាញ គិតត្រឹមចុងខែតុលា ឆ្នាំ ២០២០ បើធៀបជាមួយឆ្នាំ ២០១៩ (៤៥% នៃការលក់សរុប)។

នៅមុនពេលវិបត្តិកើតឡើង វិស័យលក់រាយតាមការទិញផ្ទាល់ គឺប្រៀបប្រដូចបានទៅនឹងពពុះសាប្តិដោយក្នុងនោះ មានការរីកដុះដាលដូចផ្សិតនូវផលិតផល និង

បញ្ជូនលក់រាយ ព្រមទាំងសារពើភ័ណ្ណក្នុងកម្រិតខ្ពស់ (Judd and Jackson 2021)។ ការស្ទុះឡើងនាពេលក្រោយៗមកទៀតនៃពពុះទាំងនោះក្នុងអំឡុងពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលបានជំរុញម៉ាកយីហោ និង អ្នកលក់រាយ ឱ្យពន្លឿនសមាហរណកម្ម និងខ្ចីដីថលការបន្ថែមកម្មលើម៉ូដ ការធ្វើផែនការ និងធាតុផ្សំនៃផលិតកម្មជាច្រើនសន្លឹកសន្លាប់នៅក្នុងអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។

▶ **Hình 4. Thương mại điện tử trong lĩnh vực dệt may, 2019 và 2030 (dự báo)**

Nguồn: Deloitte 2020

ការកែសម្រួលទៅតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែង និង “ម៉ូដសម្លៀកបំពាក់វិលដុំ” នៅតែជានិន្នាការដ៏សំខាន់

ការលក់ឡើងវិញ ការចុះឈ្មោះប្រើប្រាស់ និងការជួលសម្លៀកបំពាក់ ពោលគឺការរចនា ផលិតកម្ម និងការប្រើប្រាស់ដែលបង្កើនការប្រើប្រាស់ និងការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនៃសម្លៀកបំពាក់ និងការប្រើប្រាស់សម្ភារៈមានសុវត្ថិភាព និងអាចកើតឡើងវិញបាន គឺជានិន្នាការដែលកំពុងមានការរីកចម្រើន ហើយការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលហាក់បានជួយពន្លឿនដល់ “ការងាកទៅរកភាពរីកចម្រើន” ក្នុងចំណោមអ្នកប្រើប្រាស់ក្នុងទីផ្សារអភិវឌ្ឍន៍។ ទាំងទីផ្សារលក់ឡើងវិញនៅអឺរ៉ុប និងនៅអាមេរិកគឺកំពុងមានការកើនឡើង ដោយក្នុងនោះ ការលក់រាយអ៊ីវ៉ាន់ដុដុះ គឺកំពុងផុសដុះដាលជាខ្លាំង (Deloitte 2020; Judd and Jackson 2021)។ មនុស្សជំនាន់ក្រោយកំពុងបង្ហាញទំនោរកាន់តែច្រើនឡើងចំពោះសម្លៀកបំពាក់ដុដុះ (Delisio 2020)។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី នៅតែមានភាពមិនប្រាកដប្រជាគួរជាទីកត់សម្គាល់ស្តីពីអនាគតនៃគំរូការប្រើប្រាស់ជាដើមនៃជំនួសនេះ ជាពិសេសនៅពេលការផ្ទៀងផ្ទាត់អត្តសញ្ញាណផ្នែកបរិស្ថាន ស្ថិតក្រោមការត្រួតពិនិត្យកាន់តែយកចិត្តទុកដាក់ថែមទៀត។

7 Judd and Jackson (2021) បានដកស្រង់ការប៉ាន់ប្រមាណនាពេលថ្មីៗនេះ ធ្វើឡើងដោយម៉ាកយីហោធំៗដែលបង្ហាញថា ផលប៉ះពាល់ផ្នែកអាកាសធាតុនៃសម្លៀកបំពាក់ដែលបានជួលតាមរយៈការបញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាសទៅឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់រួចព្យួរត្រឡប់មកវិញ គឺមានផលប៉ះពាល់ច្រើនជាងអត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ ម៉ូដសម្លៀកបំពាក់បែប “វិលដុំ”។

▶ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

ការផ្លាស់ប្តូររយៈពេលវែងនៅក្នុងទម្លាប់ផ្នែកសម្លៀកបំពាក់ ក៏ជួយពង្រឹងដល់ការកែសម្រួលតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងផងដែរ។ ម៉ូដសម្លៀកបំពាក់ជាលក្ខណៈចង្កោមតូចៗ ឬម៉ូដសម្លៀកបំពាក់តាមតម្រូវការ អាចបង្កើនប្រសិទ្ធផល និងកម្រិតប្រាក់ចំណេញ ដោយប្រើប្រាស់រូបមន្តតម្រូវទៅតាមអតិថិជន និងការត្រួតពិនិត្យសាស្ត្រ3D។ សម្រាប់អ្នកកាត់ដេរតាមបែបប្រពៃណីនេះ គំរូថ្មីនេះក៏ជួយកាត់បន្ថយការខាតបង់អាស្រ័យការគ្រប់គ្រងសារវិជ្ជាជីវៈបានត្រឹមត្រូវដែលផ្តល់លទ្ធផលធ្វើឱ្យមានការចុះថ្លៃ និងការអស់ទំនិញពីស្តុកផងដែរ (Nishimura 2021)។

ថ្មីៗនេះ ឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់បានលើកកម្ពស់ទស្សនទានស្តីពី “ម៉ូដសម្លៀកបំពាក់វិលជុំ” ដែលបង្កប់គំនិតឱ្យប្រើប្រាស់ឡើងវិញ និងប្រើប្រាស់វត្ថុធាតុដើមទាំងអស់យកមកប្រើប្រាស់ឡើងវិញដើម្បីលុបបំបាត់កាកសំណល់ និងការបំពុល។ យោងតាមទស្សនទានជាជម្រើសជំនួសនេះ វិស័យសម្លៀកបំពាក់នឹងត្រូវធ្វើឱ្យមានលក្ខណៈអាចស្វែងរកប្រភព មានតម្លាភាព និងកាន់តែមានចីរភាពថែមទៀតសម្រាប់អាជីវកម្ម អ្នកប្រើប្រាស់ និងបរិស្ថាន។⁸

ទោះយ៉ាងនេះក្តី គំរូឧស្សាហកម្មកាត់ដេរដែលមានលក្ខណៈគ្រប់ដណ្តប់គិតមកទល់ពេលនេះ គឺនៅតែមានដំណើរការជាលក្ខណៈខ្សែត្រង់នៅឡើយ។ ល្បឿននៃវឌ្ឍនភាពផ្នែកនិរន្តរភាពនៅក្នុងឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់ គឺនៅមានភាពយឺតយ៉ាវ។ សូម្បីតែនៅមុនពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលក៏មិនមានវឌ្ឍនភាពឆាប់រហ័សគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីអាចទប់ទល់ជាមួយផលប៉ះពាល់ប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់នៃការលូតលាស់របស់ឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់ដែរ (GFA, BCG and SGC 2019)។ បន្ថែមលើនេះ ការធ្វើចំណោលនៅមុនពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលទៅលើកំណើនចំណូលដើរហ័សក្នុងចំណោមអ្នកបរិភោគចំនួន ៤,៣ ប៊ីលាននាក់ក្នុងតំបន់អាស៊ី និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ចសាកលប្រចាំឆ្នាំចំនួន ៤-៥% នៅក្នុងការលក់សម្លៀកបំពាក់ថ្មីនេះ គឺទំនងជាលំដាប់ការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ឡើងវិញ និងការលក់សម្លៀកបំពាក់ឡើងវិញ (EIU 2013; GFA, BCG and SGC 2019; Hall 2017)។

វិទ្យាសាស្ត្រ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសម្រាប់វាស់វែង និងបើកបង្ហាញវឌ្ឍនភាពស្តីពីការប្តេជ្ញាចិត្តផ្នែកបរិស្ថាន ពោលគឺនៅក្នុងកសិកម្មបែបបង្កើតនិយម និងការប្រើប្រាស់អំបោះសំយោគជាដើម គឺមានការអភិវឌ្ឍកាន់តែលឿនឡើងៗ។ ប៉ុន្តែការវិភាគបូកសរុប ឬកិច្ចខិតខំទាំងអស់នេះ ព្រមទាំងលទ្ធផលនៃកិច្ចខិតខំទាំងនេះ ចង្អុលបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពមិនប្រជុំប្រសងគ្នារវាងគោលដៅរបស់ឧស្សាហកម្មជាមួយការអនុវត្តជាក់ស្តែង និងលទ្ធផលនៃឧស្សាហកម្មនេះ បើទោះបីជាការផ្តួចផ្តើមគំនិតផ្នែកនិរន្តរភាពជឿនលឿនបំផុតរបស់ឧស្សាហកម្មមានកម្រិតកំណត់នៅក្នុងផលប៉ះពាល់របស់ខ្លួនពេលត្រូវប្រឈមជាមួយសម្ពាធនៃផែនការកំពុងដាំក្បាលចុះក្រោមក្តី (Lollo and O'Rourke, 2020a)។

ទិន្នន័យបង្ហាញឱ្យឃើញនូវ “គម្លាតគ្នារវាងចេតនាជាមួយសកម្មភាព” ជាប្រចាំរវាងមនោសញ្ចេតនានិរន្តរភាពរបស់អតិថិជន និងការចំណាយជាក់ស្តែងរបស់ពួកគេ (White, Hardisty and Habib 2019)។ ថ្វីបើអ្នកប្រើប្រាស់មានកង្វល់អំពីសិទ្ធិការងារ និង ថ្លៃចំណាយផ្នែកបរិស្ថាននៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សម្លៀកបំពាក់មានកើនឡើងក្តី ប៉ុន្តែអ្នកស្រាវជ្រាវបានចង្អុលបង្ហាញអំពីភាពស្ងៀមស្ងៀមរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ជាទូទៅក្នុងការចំណាយប្រាក់ (ដើម្បីឱ្យមានស្តង់ដារសង្គម និងបរិស្ថានកាន់តែប្រសើរ) សម្រាប់សម្លៀកបំពាក់ដែលត្រូវបានផលិតឡើងដោយពួកគាត់ជាអ្នករាប់រង់ថ្លៃចំណាយទាំងនោះ។ កង្វល់របស់អតិថិជនប្រហែលជាដឹងបន្តកើនឡើង។ ការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលកំពុងបើកបង្ហាញឱ្យឃើញអំពីរឿងរ៉ាវជាច្រើនស្តីពីការឈឺចាប់របស់កម្មករនិយោជិត ហើយភាគច្រើនគឺត្រូវបានបង្ហាញតាមរយៈប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយភាគច្រើន។

ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យមានការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ក៏ដូចជាមានភាពងាយរងគ្រោះចំពោះផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ការផ្លាស់ប្តូរប្រកបដោយយុត្តិធម៌នៅក្នុងឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់ ត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញដោយសារតែភាពមិនមានចំណងទាក់ទងគ្នារវាងបញ្ហាផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថាន។ ផលប៉ះពាល់ដែលទំនងជាអាចកើតមានបណ្តាលមកពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុមកលើឧស្សាហកម្មកាត់ដេរបានទទួលការចាប់អារម្មណ៍តិចតួចនៅក្នុងការដៃគង់ដេញដោលផ្នែកនិរន្តរភាពបើគិតមកដល់ពេលនេះ ហើយភាគច្រើន បញ្ហានេះត្រូវបានការដៃគង់ដេញដោលជុំវិញជានិច្ចដើម្បី បរិស្ថាន និងដានជើងផ្នែកកាបូនរបស់វិស័យនេះ ព្រមទាំងផលវិបាកនៃផលិតកម្មធំធេង និងការប្រើប្រាស់តិចតួច (នៃសម្លៀកបំពាក់) ចូលរួមបិទបាំងលំដាប់លើ (Judd and Jackson 2020)។ ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ នឹងចូលរួមចំណែកធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ និងព្រឹត្តិការណ៍អាកាសធាតុធ្ងន់ធ្ងរដែលមានផលប៉ះពាល់មកលើអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងបណ្តាញចក្រនានាដែលមានទីតាំងនៅតាមតំបន់ដែលមានភាពងាយរងគ្រោះចំពោះការកើនឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រដូចជាទីក្រុង Dhaka, ទីក្រុងហូជីមិញ និងទីក្រុងចាកាតាជាដើម។ មកដល់ពេលនេះ ទាំងអ្នកទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ហាក់មិនមានគម្រោងណាមួយក្នុងការកាត់បន្ថយលទ្ធភាពនៃការបាត់បង់ការងារ និងការបាត់បង់ប្រាក់ចំណូលអាស្រ័យដោយការកើនឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ ហើយពុំបានមើលឃើញថា នេះជាការគំរាមកំហែងដែលជាក់ច្បាស់ជានឹងកើតមាននោះឡើយ (Judd and Jackson 2021)។⁹

កង្វះការយកចិត្តទុកដាក់របស់អ្នកបញ្ជាទិញចំពោះផលប៉ះពាល់នៃកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ គឺជាការពន្លឿនឱ្យឃើញនូវចរិតលក្ខណៈនៃទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មនៅក្នុងវិស័យនេះ។ ដោយហេតុនេះ ហានិភ័យនានាដូចជា ទឹកជំនន់ប្រកបដោយមហន្តរាយជាដើម គឺជាហានិភ័យរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់។ គេអាចរំពឹងថា ប្រសិនបើចាំបាច់អ្នកផ្គត់ផ្គង់កម្រិតពហុជាតិដែលមានដើមទុនខ្ពស់ អាចសងរំលស់ដល់គ្រឹះស្ថាននៅតាមតំបន់ដីទំនាប និងបង្រួបបង្រួមផលិតកម្មនៅទីកន្លែងដីខ្ពស់។ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ខ្នាតតូច ដែលជារឿយៗគឺជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់មានម្ចាស់ជាប្រជាជនក្នុងស្រុក គឺមានជម្រើសតិចជាងក្រុមហ៊ុនធំៗ។ ឧទាហរណ៍ ឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់នៅបង់ក្លាដេស ហាក់មានភាពងាយរងគ្រោះជាពិសេស។ ដូចគ្នានេះដែរ កម្មករនិយោជិតមានជម្រើសតិចតួចបំផុត លើកលែងតែអ្នកដែលមានសមត្ថភាព និងមានធន្នៈធ្វើទេសស្រុកប្រវេសន៍ការងារ។

ការឡើងកម្ដៅខ្ពស់ ក៏មានភាពកាន់តែអាក្រក់ឡើងផងដែរនៅតាមមជ្ឈមណ្ឌលនាំចេញសំខាន់ៗ ក្នុងតំបន់អាស៊ី ពោលគឺជាតំបន់ដែលតែងតែរងផលប៉ះពាល់រួចជាស្រេចទៅហើយពីបញ្ហាឡើងកម្ដៅខ្លាំងដែលមានតាំងពីពេលមុនមក ហើយជារឿយៗ រោងចក្រសម្លៀកបំពាក់មិនមានបំពាក់ម៉ាស៊ីនត្រជាក់ទេ (Judd and Jackson 2021)។ កម្ដៅខ្លាំងអាចមានផលវិបាកសុខភាពរយៈពេលវែងបណ្តាលមកពីបញ្ហាដូចជាការបាត់បង់ជាតិទឹក ការប៉ះពាល់សុខភាពដោយសារកម្ដៅខ្ពស់ ព្រមទាំងហានិភ័យកាន់តែច្រើនចំពោះការបំពុលបណ្តាលមកពីវិបត្តិសារធាតុគីមីនៅកន្លែងធ្វើការ (ILO 2019d)។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ចំណុចនេះ ក៏នាំមកនូវហានិភ័យដ៏ងាយស្រួលយល់ សម្រាប់កម្មករនិយោជិត និងនិយោជកៈអវត្តមាន និងការបាត់បង់ចំណូលបណ្តាលមកពីជំងឺ ផលិតភាពទាប និងចំណាយពេលច្រើនម៉ោង (Somanathan et al. 2021; Sebastio 2018)។ បើប្រៀបធៀបជាមួយការឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រ (ដែលទាមទារនូវកិច្ចខិតខំរបស់

8 គណៈកម្មាធិការអឺរ៉ុបបានកំណត់ឃើញថា វាយនភ័ណ្ឌគឺជាកំណត់ប្រភេទផលិតផលអាទិភាពមួយសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចវិលជុំ ហើយបណ្តាប្រទេសនានាដូចជាប្រទេសហូឡង់ជាដើម បានចាប់ផ្តើមកំណត់គោលដៅដឹងម៉ាទាក់ទងជាមួយទិដ្ឋភាពនេះ។
9 Judd and Jackson (2021) ផ្តល់ការស្វែងយល់បន្ថែមទៀតអំពីទិន្នន័យទាំងអស់នេះដោយធ្វើចំណោលក្នុងលក្ខណៈជាប្រភពជំនួយការមើលឃើញស្តីពីទិដ្ឋភាពនៃការកើនឡើងកម្ពស់ទឹកសមុទ្រដែលមានផលប៉ះពាល់មកលើតំបន់រាងចក្រផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់ និងស្វែងរកជើងក្នុងទីតាំងសំខាន់ៗនៅទ្វីបអាស៊ីរួមមានដូចជាទីក្រុងដាកា ទីក្រុងហូជីមិញ និងក្រុងក្វាងចូវ។

រដ្ឋាភិបាលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូលតាមលក្ខណៈបែបសព្វគ្រប់ដោយដើម្បីអាចគ្រប់គ្រងបាន) ហានិភ័យនៃកម្ដៅ ជាទូទៅគឺងាយស្រួលសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល និងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរក្នុងការញែក និងគ្រប់គ្រង (ដោយសារតែគេអាចគ្រប់គ្រងសីតុណ្ហភាពនៅកម្រិតសហគ្រាសបានដោយសារវិនិយោគក្នុងការរចនាអគារប្រព័ន្ធលំហូរខ្យល់ និងប្រព័ន្ធផ្ទៃខ្សែគ្រឿង)។¹⁰

សម្ព័ន្ធភាពថ្មីៗអាចជំរុញឱ្យមានការគិតគូរអំពីទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកបញ្ជាទិញជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់

ការវិនិយោគជំងឺជាសាកល បានញ្ញើឱ្យមានការដៃគូដេញដោលជាច្រើននៅក្នុងឧស្សាហកម្ម ស្តីអំពី “ការនឹកស្រមៃឡើងវិញ” លើទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកបញ្ជាទិញជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដែលភាគច្រើនគឺជាទំនាក់ទំនងបែបប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម។ The Business of Fashion and McKinsey & Company (2020) បានរាយការណ៍ថា ៧៣% នៃនាយកប្រតិបត្តិផ្នែកការស្វែងរកការបញ្ជាទិញដែលពួកគេបានសិក្សាអង្កេត ពីផ្នែកលើ “ភាពជាដៃគូស៊ីដម៉ៅ” ក្នុងអំឡុងពេលក្រោយការវិនិយោគជំងឺជាសាកល។ នៅមានការសង្ស័យជាច្រើន នៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ ដោះស្រាយដោយការប៉ាន់ប៉ាយយូរអង្វែងមកហើយ ព្រមទាំងកង្វះការទុកចិត្តគ្នារវាងអ្នកបញ្ជាទិញ អ្នកលក់ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដែលជាកង្វះខាតមិនបានទទួលការជួយជ្រោមជ្រែងពីការសម្រេចចិត្តផ្នែកពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានធ្វើឡើង ក្នុងពេលការវិនិយោគជំងឺជាសាកលនេះទេ (Judd and Jackson 2021; Anner 2020)។

“ភាពជាដៃគូ” ស្មើឱ្យឃើញនូវការចែករំលែកហានិភ័យ និងការចំណាយជាលក្ខណៈផ្លូវការ និងយូរអង្វែង នៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូល តើអាចធ្វើការបង្ហាញអំពីការបែកចេញពីការបែងចែកអំណាចបែបប្រពៃណីរវាងអ្នកលក់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកម្មករនិយោជិតរបស់ខ្លួន។ ថ្វីបើក្រុមផលិតផលបំផុតរបស់ឧស្សាហកម្មនេះ ជារឿយៗ តែងតែមានសមត្ថភាពអាចធានាឱ្យមានលក្ខខណ្ឌប្រសើរតាមរយៈភាពជាដៃគូផ្នែកពាណិជ្ជកម្មយ៉ាងទូលំទូលាយ និង ការចែករំលែកហានិភ័យគ្នា ប៉ុន្តែទំនាក់ទំនងនេះ គឺពុំឃើញកើតមាន នៅក្នុងផ្នែកផ្សេងទៀតភាគច្រើននៃឧស្សាហកម្មនេះទេ (Judd and Jackson 2021; Better Buying 2020)។ ការសិក្សាអង្កេតមួយរបស់អង្គការអន្តរជាតិខាងការងារឆ្នាំ២០១៧ ទៅលើអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្លៀកបំពាក់បានប៉ាន់ប្រមាណថា ៥២% នៃអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្លៀកបំពាក់បានទទួលយកការបញ្ជាទិញដែលតម្លៃនៃការបញ្ជាទិញនោះមិនអនុញ្ញាតឱ្យគេអាចរួចដើមថ្លៃចំណាយផលិតកម្មឡើយ (Vaughan-

Whitehead and Caro 2017)។ នៅពេលការវិនិយោគជំងឺជាសាកលបានចាប់ផ្ដើមដំបូងនៅឆ្នាំ ២០២០ អ្នកបញ្ជាទិញបានលុបចោល ឬមិនបានបង់ប្រាក់ឱ្យការបញ្ជាទិញដែលមានទឹកប្រាក់ប្រមាណ ១៦,២ ប៊ីលានដុល្លារ (BOF and McKinsey & Company 2020; Dean 2020)។ ក្នុងរយៈពេលចាប់តាំងពីពេលនោះមក អ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាច្រើនបានរាយការណ៍ថា ត្រូវប្រឈមជាមួយសម្ពាធបន្ថមទៀតក្នុងការពន្យារអំឡុងរយៈពេលបង់ប្រាក់ ផ្តល់ការបញ្ជូនតម្លៃយ៉ាងច្រើនសន្លឹកសន្ធាប់ និងទទួលយកការបញ្ជាទិញទាបជាងថ្លៃដើម (Anner 2020)។ ក្នុងឆ្នាំ២០២០ McKinsey & Company បានរកឃើញថា មានតែអ្នកបញ្ជាទិញ ១៧% ប៉ុណ្ណោះក្នុងប្រទេសបង់ក្លាដេសដែលបានរាយការណ៍ថា មានឆន្ទៈចូលទៅក្នុងភាពជាដៃគូជីវិតដើម្បី “រួមគ្នាវិនិយោគនៅក្នុងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ [របស់ពួកគេ] ដើម្បីធានាឱ្យមានសមត្ថភាពនាពេលអនាគត”។

វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចពាក់ព័ន្ធជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ បាននាំឱ្យមានការបង្កើតសម្ព័ន្ធភាពប្រភេទថ្មីៗនៅក្នុងវិស័យនេះរវាងសហជីពជាមួយសមាគមនិយោជកដោយផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើគោលដៅហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជាមួយការអនុវត្តក្នុងការទិញរបស់អ្នកបញ្ជាទិញ ដោយទទួលស្គាល់ផលប៉ះពាល់ទៅវិញទៅមករបស់ពួកគេមកលើចំណូលរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងប្រាក់ឈ្នួល ព្រមទាំងលក្ខខណ្ឌការងាររបស់កម្មករនិយោជិត។ ចំណុចនេះ គឺជាការពិតជាពិសេសនៅក្នុងប្រទេសបង់ក្លាដេស ដោយនៅប្រទេសនេះ និយោជក និងសហជីពពួកអន្តរជាតិជាមួយការលុបចោលការបញ្ជាទិញនៅក្នុងអំឡុងពេលការវិនិយោគជំងឺជាសាកល (Judd and Jackson 2021)។ ការដួលរលំកម្រិតសាកលនៃផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ក៏បានជួយជំរុញឱ្យបណ្តាញសមាគមអ្នកផលិតមានភាពលេចធ្លោ ហើយត្រូវបានគេស្គាល់ថាជាសមាគមឈ្មោះ Sustainable Textile of the Asia Region (STAR Network) ដោយក្នុងនោះនៅខែមករា ឆ្នាំ២០២១ STAR Network បានដាក់ឱ្យដំណើរការយុទ្ធនាការការអនុវត្តក្នុងការបញ្ជាទិញ។¹¹ ការផ្ដួចផ្ដើមគំនិតអំពីការទូទាត់ និងលក្ខខណ្ឌទូទាត់របស់ផលិតករ និងលក្ខខណ្ឌបញ្ជូនទំនិញព្យាយាមកំណត់ការរំពឹងទុកជាអប្បបរមា និងការអនុវត្តទូទាត់ទាំងមូលការទូទាត់ប្រាក់ និងលក្ខខណ្ឌក្នុងការបញ្ជូនទំនិញសម្រាប់ម៉ាកយីហោ (IAF 2021)។

ថ្វីបើសម្ព័ន្ធភាពប្រភេទនេះអាចត្រូវប្រឈមជាមួយសម្ពាធដែលបំផ្លិចបំផ្លាញដល់ភាពយូរអង្វែងរយៈពេលវែងរបស់ខ្លួនក្តី ប៉ុន្តែការកើតចេញមកនៃសម្ព័ន្ធភាពទាំងនេះគឺជាសញ្ញាបង្ហាញអំពីរបៀបដ៏ស្មោះត្រង់ ពលនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាសាធារណៈរវាងម៉ាកយីហោជាមួយអ្នកលក់រាយ ព្រមទាំងអ្នកផ្គត់ផ្គង់របស់ពួកគេនៅតំបន់អាស៊ី និងទិដ្ឋភាពទៀត។

▶ តើការផ្លាស់ប្តូរទាំងអស់នេះមានន័យដូចម្តេចចំពោះកម្មករនិយោជិតកាត់ដេរ?

មានការព្រមព្រៀងគ្នាយ៉ាងទូលំទូលាយក្នុងចំណោមអ្នកបញ្ជា អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងសហជីពថាការបែងចែកឡើងវិញនូវហានិភ័យ និងការចំណាយនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរក្រោយសម័យវិបត្តិការវិនិយោគជំងឺជាសាកលនេះ គឺភាពចាំបាច់ណាស់ ហើយក៏ចាំបាច់ផងដែរក្នុងការដោះស្រាយចំពោះភាពងាយរងគ្រោះរបស់កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរ ក៏ដូចជាភាពងាយរងគ្រោះរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ចំពោះ

ការប៉ះទង្គិចធ្ងន់ធ្ងរផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច (Judd and Jackson 2021)។ ប៉ុន្តែដូចមានបញ្ជាក់ជូនក្នុងផ្នែកបន្ទាប់ទៅទៀតនេះហើយថា ការសម្រេចបានក្នុងវិស័យនេះ គឺគ្រាន់តែជាសេណារីយ៉ូមួយក្នុងចំណោមសេណារីយ៉ូដែលកើតមានជាច្រើននៅក្នុងការស្តារឡើងវិញក្រោយពេលវិបត្តិការវិនិយោគជំងឺជាសាកលនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះប៉ុណ្ណោះ។

10 នៅមានបញ្ហាប្រឈមគួរជាទឹកតម្លៃក្នុងការគ្រប់គ្រងហានិភ័យកម្រិតសម្រាប់អាជីវកម្មផលិតកម្មខ្នាតតូច និង មិនសូវមានលក្ខណៈអាជីពនៅក្នុងវិស័យសម្លៀកបំពាក់ ជាពិសេសក្នុងករណីការប្រើប្រាស់ថាមពលនៅតែពឹងផ្អែកលើប្រភពថាមពលដែលត្រូវប្រើប្រាស់ជាតិកាបូនច្រើនតាមបែបប្រពៃណី។
11 ក្នុងឆ្នាំ២០២១ ក្រុមនេះរួមមានសមាគមផលិតករពីប្រទេសបង់ក្លាដេស ប្រទេសកម្ពុជា ប្រទេសចិន ប្រទេសមីយ៉ាន់ម៉ា ប្រទេសប៉ាគីស្ថាន និងប្រទេសវៀតណាម។ សូមមើល <http://www.asiatex.org/en/about/184.html>.

▶ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

ការប៉ះទង្គិចជំងឺធ្ងន់ធ្ងរទាំងនៅខាងការផ្គត់ផ្គង់ និងខាងតម្រូវការក្នុងពេលវេលា ១ នៃការភាពត្រូវតាមសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ក្នុងឆ្នាំ ២០២០ មានផលប៉ះពាល់យ៉ាង ជ្រាលជ្រៅមកលើកម្មករនិយោជិតកាត់ដេរ (ILO 2020c)។ ការលុបចោលការ បញ្ជាទិញជាឯកតាភាគីពីសំណាក់អ្នកបញ្ជាទិញក្នុងអំឡុងពេលនេះ បានបង្កើត ឱ្យមានចំណាប់អារម្មណ៍គួរជាទីកត់សម្គាល់ពីសំណាក់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ ហើយ ស្របពេលជាមួយគ្នានោះការឆ្លើយតបនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិដែលត្រូវបាន សង្កេតឃើញគឺត្រូវបានទទួលស្គាល់យ៉ាងទូលំទូលាយពីសំណាក់ឧស្សាហកម្មនេះ ថាជាការឆ្លើយតបដែលមានសារៈប្រយោជន៍ ប៉ុន្តែនៅពុំទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ។ ការឆ្លើយតបទាំងនោះរួមមានដូចជា ការគាំទ្រប្រាក់ចំណូលដែលត្រូវបានពង្រីក កាន់តែទូលំទូលាយ និងកម្មវិធីកិច្ចការសង្គម (ក្នុងអំឡុងប្រទេសអ្នកផលិត) ការផ្តល់សំណងពីសំណាក់ម៉ាកយីហោសម្រាប់កិច្ចសន្យាដែលបានខូចខាត និង ការប្តេជ្ញាចិត្តតាំងពីដើមដំបូងលើប្រាក់ឈ្នួល និងកិច្ចការសង្គមរយៈពេលវែងនៅ ក្រោមសេចក្តីអំពាវនាវសាកលសម្រាប់សកម្មភាពក្រោមការសម្របសម្រួលរបស់ អង្គការ ILO (Judd and Jackson 2021; ILO 2020)។¹²

ការកែសម្រួលឡើងវិញរបស់ឧស្សាហកម្ម កាត់ដេរនៅក្រោយសម័យការភាពត្រូវតាម សកលនៃជំងឺ និងមានផលជះមិនស្មើភាព គ្នាមកលើកម្មករនិយោជិត

ការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញជារឿយៗតែងតែមិនស្មើភាពគ្នា ហើយតែងតែផ្តល់អត្ថ ប្រយោជន៍ដល់អ្នកងាយរងគ្រោះជាងគេ ក្រោយគេបំផុត និងតិចជាងគេបំផុត ជាហេតុធ្វើវិសមភាពដែលមាននៅមុនពេលវិបត្តិកាន់តែអាក្រក់ឡើង ដូចបាន ស្តែងឃើញនៅក្នុងផលវិបាកកើតឡើងក្រោយវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ ២០០៨-២០០៩ (ILO 2021; ILO 2010)។

និន្នាការដែលមាននៅមុនពេលវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ក្នុងការប្រមូលផ្តុំផលចំណេញ និងការបង្កបង្កើតការងារសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ ទំនងជានាំទៅ កាន់ស្ថានភាពធ្វើឱ្យមានវត្តមានអ្នកផ្គត់ផ្គង់សកលធំៗដែលមានដើមទុនច្រើន មានការិយាល័យកណ្តាលតាំងនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី បានទទួលការបញ្ជាទិញកាន់តែ ច្រើនឡើងពីអ្នកបញ្ជាទិញដែលកាន់តែធំឡើង។ ក្នុងករណីដែលភាពអនុលោម តាមស្តង់ដារការងារខ្ពស់ត្រូវបានបង្ហាញជាលក្ខណសម្បត្តិនៃភាពជាដៃគូរវាង អ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាយុទ្ធសាស្ត្រទាំងនេះក្តី ប៉ុន្តែការងារសមរម្យ គឺជាអនុផលិតផលដែលអាចកើតមាន ឬ ទំនងជាមានចេញពីការប្រមូលផ្តុំ ផលចំណេញទាំងនេះ។ ប៉ុន្តែទំហំនៃការផ្លាស់ប្តូរលក្ខខណ្ឌការងារ និងថាតើការ ផ្លាស់ប្តូរនេះស្ថិតក្នុងល្បឿនកម្រិតណា គឺនៅពុំទាន់ច្បាស់នៅឡើយ (Judd and Jackson, 2021)។

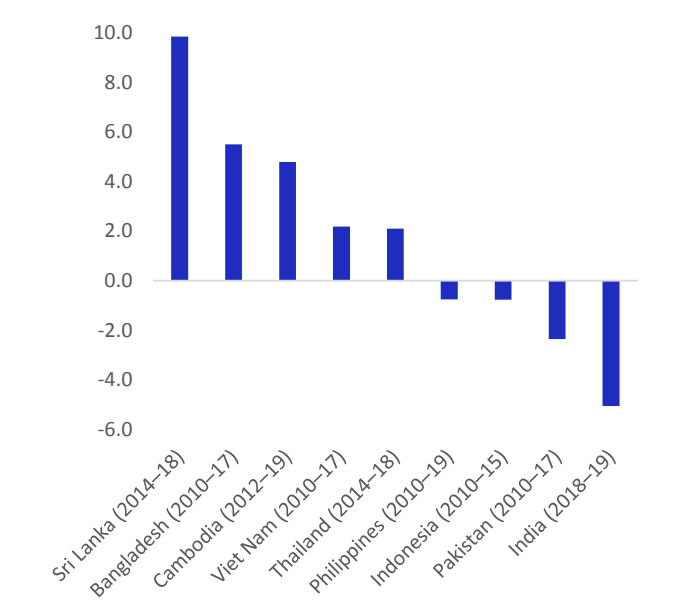
កម្រិតដៃឧស្សាហកម្មអាចមានការកែលម្អលើផ្នែកលក្ខខណ្ឌការងារ ជាពិសេសគឺ ការកែលម្អនៅហួសពីក្រុមអ្នកផ្គត់ផ្គង់ធំៗ គឺត្រូវពឹងអាស្រ័យយ៉ាងច្រើនលើវត្តមាន នៃសហជីពការងារឯករាជ្យដែលមានសមត្ថភាពអាចចរចាប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីឱ្យមានប្រាក់ឈ្នួល និងលក្ខខណ្ឌការងារកាន់តែប្រសើរ។ លទ្ធផលដែល កើតមានមួយទៀតនៃការប្រមូលផ្តុំចំណេញនេះ អាចជាការកាត់បន្ថយភាព ចាំបាច់ឱ្យមានកម្មករនិយោជិតក្នុងចំនួនច្រើននៅក្នុងកម្រិតផលិតកម្មជាក់លាក់។ បញ្ហាសមរម្យ ចំណុចនេះក៏មានន័យថាចំនួនកម្មករនិយោជិតដែលមានសម្រាប់ ទីផ្សារកាត់ដេរដែលនៅសេសសល់ ជាទូទៅគឺនៅក្នុងកម្រិតតម្លៃទាប និង (ជា

លទ្ធផល) មានប្រាក់ឈ្នួលទាបនោះ គឺនឹងមានការកើនឡើង។ កំណើនសម្ពាធប្រកួតប្រជែងមកលើអ្នកផ្គត់ផ្គង់តូចៗគ្មានជំនាញឯកទេស ព្រមទាំងកម្មករ និយោជិតរបស់ពួកគេ នឹងដើរព្រួយសារឈានទៅសម្រេចបានការងារសមរម្យ និងគោលដៅផ្នែកសង្គម និងគោលដៅផ្នែកបរិស្ថានដទៃទៀតនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម កាត់ដេរសកល (Judd and Jackson 2021)។

ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗនៅតែបង្ក ហានិភ័យដល់កម្មករនិយោជិតមួយចំនួន

តម្លៃការនាំចេញសំលៀកបំពាក់សាកលមានការកើនឡើងជាលំដាប់នៅមុនពេល ការភាពត្រូវតាមសកល (សូមមើលរូបភាពទី ១) រួមទាំងការនាំចេញដែល មានប្រភពពីតំបន់អាស៊ីផងដែរ។ ប្រទេសជាច្រើនក៏បានឃើញមានការកើនឡើង នៃតម្លៃបន្ថែមជាក់ស្តែងរបស់ខ្លួនផងដែរ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះឧស្សាហកម្ម បានបន្តមើលឃើញមានការកើនឡើងជាលំដាប់នៃកម្រិតមុខរបរក្នុងបណ្តាប្រទេស ជាច្រើននៅក្នុងតំបន់ (ILO 2020a)។ ប្រទេសមួយចំនួនហាក់មានអត្រាកំណើន ការងារយឺតយ៉ាវជាងអត្រាកំណើនតម្លៃបន្ថែមជាក់ស្តែង ដែលជាការបង្ហាញឱ្យ ឃើញនូវកំណើនផលិតភាពការងារ (រូបភាពទី ៥)។

▶ រូបភាពទី ៥៖ អត្រាកំណើនសមាសប្រចាំឆ្នាំនៃតម្លៃបន្ថែមដុល ក្នុងកម្មករនិយោជិតម្នាក់ (ភាគរយ)

សម្គាល់៖ ភាគណនាគឺផ្អែកលើទិន្នន័យបានមកពីការសិក្សាអង្កេតកម្លាំងពលកម្មការងាររបស់ការិយាល័យស្ថិតិ ជាតិ និងដេតាប៉ែសធាតុចូល-ធាតុចេញរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី
ប្រភពព័ត៌មាន៖ ឯកសារដែលនឹងបោះពុម្ពផ្សាយនាពេលខាងមុខ និពន្ធដោយ El Achkar Hilal។

12 សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមស្តីពីការអំពាវនាវសាកលដើម្បីសកម្មភាព (Global Call to Action) រួមទាំងការអនុវត្តនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា មិយ៉ាន់ម៉ា និងវៀតណាម សូមមើល https://www.ilo.org/global/topics/coronavirus/sectoral/WCMS_742343/lang-en/index.htm.

▶ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

កំណើនផលិតភាពមួយចំនួនអាចត្រូវបានជំរុញដោយការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ។ ជាការលំបាកក្នុងការវាយតម្លៃអំពីតួនាទីដ៏ពិតប្រាកដនៃស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងវឌ្ឍនភាពផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាដទៃទៀតនៅក្នុងវិស័យនេះ ដែលអាចមានមកលើមុខរបរគិតមកទល់ពេលនេះអាស្រ័យដោយមានកត្តាផ្សេងៗជាច្រើន ដែលដំណើរការនៅក្នុងទិដ្ឋភាពនេះ។ បាតុភូតនៃកំណើតផលិតភាពកាន់តែខ្ពស់ ក៏អាចត្រូវបានជំរុញដោយឥទ្ធិពលបណ្តាលមកពីការបែងចែកឡើងវិញ ដូចមានសង្កេតឃើញនៅក្នុងបណ្តាសេដ្ឋកិច្ចដទៃទៀតស្ថិតនៅក្រោយពេលការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ច ដោយក្នុងនោះធនធាននានាត្រូវបានបង្វែរឆ្ពោះទៅរកផ្នែកដែលមានផលិតភាពខ្ពស់ជាងមុននៅក្នុងវិស័យនោះ ជាហេតុអាចជួយបង្កើនផលិតភាពទូទៅនៃវិស័យ (Foster, Grim and Haltiwanger 2014) ឬការចាប់ផ្តើមនៃឥទ្ធិពលការថយចេញធ្ងន់ធ្ងរនៃកំណើន “ការដាក់បញ្ចូលមនុស្សយន្ត” (IMF 2018)។ ថ្វីបើមានការទទួលយកស្វ័យប្រវត្តិកម្មយឺតយ៉ាវនៅក្នុងពេលអនាគតក្តី ប៉ុន្តែគន្លងវិច័យនេះ ប្រហែលជាអាចមានការលំបាកសម្រាប់កម្មករនិយោជិត និងអ្នកធ្វើគោលនយោបាយនាពេលអនាគតក្នុងបណ្តាប្រទេសដែលផលិតកម្មកាត់ដេរ គឺជាក្រឡឹងជំរុញកំណើនការងារគួរជាទីជឿជាក់អស់ពេលជាច្រើនទសវត្សរ៍មកហើយ។

ការលូតលាស់យ៉ាងឆាប់រហ័សនៃឌីជីថលភាវូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក កសិកម្មបែបកើតឡើងវិញ និងធាតុដទៃទៀតនៃម៉ូដសម្លៀកបំពាក់បែបចក្រា អាចមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងធំធេងមកលើនិយោជិតដែលស្ថិតនៅខ្សែខាងលើ និងខ្សែខាងក្រោមនៃផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់ និងស្បែកជើង។ ឧទាហរណ៍ បុគ្គលិកនៅក្នុងម៉ាកយីហោសាកលប្រហែលជាមើលឃើញថាមុខងាររបស់ខ្លួនត្រូវបានអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដណ្តើមយក នៅពេលដែលឌីជីថលភាវូបនីយកម្មបានធ្វើឱ្យដំណើរការការងារផ្ទៃក្នុង និងដំណើរការផលិតកម្មផ្ទៃក្នុងមានភាពល្អឡើងជាងមុន ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះ កម្មករនិយោជិតកំរាម អាចឃើញមុខងាររបស់ខ្លួនត្រូវបានកំណត់រូបរាងឡើងវិញ និងត្រូវបានចាត់ចែងទៅឱ្យការជួសជុល ការលក់ឡើងវិញ ការរកទីផ្សារតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក និងបុគ្គលិកឃ្លាំង (Judd and Jackson 2021)។

ឌីជីថលភាវូបនីយកម្ម ក៏មានសក្តានុពលប៉ះពាល់ដល់វិធីដែលម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយ ពិនិត្យតាមដានភាពអនុលោមតាមច្បាប់នៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួនដែរ។ ស្របពេលដែលបច្ចេកវិទ្យាមានសក្តានុពលគាំទ្រអាជីវកម្មក្នុងការពិនិត្យតាមដានហានិភ័យការងារ ប៉ុន្តែរបស់ជាអចិន្ត្រៃយ៍មួយដែលងាកទៅរកវេទិកាតាមអនឡាញបែបថ្មី ឬក៏ជួយជាមួយកម្មវិធីភាពអនុលោមតាមច្បាប់ដែលមិនសូវមាន លក្ខណៈគួរជាទីជឿជាក់ អាចនាំទៅដល់ការរចរិយតួនាទីមើលខុសត្រូវលក្ខខណ្ឌការងារ និងសិទ្ធិការងារនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់។

ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ចំណេះដឹងកាន់តែច្រើនឡើងផ្នែកឌីជីថល និងការជ្រៀតចូលរបស់ទូរសព្ទឆ្លាតវៃនៅក្នុងតំបន់អាស៊ីដែលជាតំបន់សេដ្ឋកិច្ចទើបលេចឡើងថ្មីនេះ កំពុងផ្លាស់ប្តូរទិដ្ឋភាពទូទៅនៃវិស័យព័ត៌មានសម្រាប់កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរ ដោយមានឱកាសថ្មីៗសម្រាប់ការតស៊ូមតិ និងសកម្មភាពជាសមូហភាព ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះ កង្វះខាតដែលមានក្នុងទិដ្ឋភាពសិទ្ធិ និងលក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់។

កម្មការនីនៅតែជាកម្មវត្ថុនៃការរើសអើង

ការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលកំពុងប៉ះពាល់លើកម្មការនីយ៉ាងធំធេង ព្រមទាំងធ្វើវិសមភាពទាក់ទងជាមួយការងារផ្តល់ការថែទាំគ្មានប្រាក់ឈ្នួល គម្លាតប្រាក់ឈ្នួលការរើសអើង និងអំពើហិង្សាផ្នែកលើយេនឌ័រ កាន់តែមានភាពអាក្រក់ឡើង។ កម្មការនីជាច្រើន ត្រូវទទួលបានបន្ទុកធ្ងន់ធ្ងរជាងមុនដោយសារតែត្រូវរ៉ាប់រងការងារផ្ទះ និងមើលថែអ្នកក្នុងបន្ទុក (CARE 2020b; ILO 2020c)។ អង្គការសិទ្ធិការងារមួយឈ្មោះ Garment Worker Diaries (2020) បានរកឃើញថា

ស្ត្រីដែលវិលត្រឡប់ទៅធ្វើការវិញក្នុងប្រទេសបង់ក្លាដែសនៅឆ្នាំ ២០២០ រកបានបៀវត្សរ៍មធ្យមចំនួន ៩.២០០ តាកាបង់ក្លាដែស (១០៩ ដុល្លារមេរិក) បើធៀបជាមួយបៀវត្សរ៍មធ្យមរបស់បុរសចំនួនមួយ ១០.០០ តាកា (១១៨ ដុល្លារ) សម្រាប់បុរស។ សហជីពបានរាយការណ៍អំពីការបញ្ឈប់ការងារដោយសារការរើសអើងលើកម្មករនីមានផ្ទៃពោះ និងការខកខានមិនបានបង់អត្ថប្រយោជន៍មាតុភាព (Politzer 2020)។ ម្យ៉ាងទៀតអំពើហិង្សាប្រឆាំងស្ត្រី ជាពិសេសអំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ មានការកើនឡើងក្នុងអំឡុងពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល (UN Women 2020)។

ចំណុចដ៏គួរឱ្យបារម្ភដូចគ្នានេះ គឺការឆ្លើយតបចំពោះការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលនៅពុំទាន់មានលក្ខណៈឆ្លើយតបផ្នែកយេនឌ័រ គំរាមកំហែងធ្វើឱ្យវិសមភាពនៅមុនពេលមានជំងឺកូវីដ-១៩កាន់តែអាក្រក់ឡើង ព្រមទាំងបំភ្លេចបំផ្លាញវឌ្ឍនភាព (ដ៏មានកម្រិតកំណត់) ដែលទទួលបាននៅមុនពេលរាតត្បាតជំងឺសម្រាប់សមភាពយេនឌ័រ (ILO 2021)។ ជាទូទៅនៅតែអវត្តមានសំរាប់ទស្សន៍ក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះជំងឺកូវីដ-១៩ ដោយក្នុងនោះសមាគមកាត់ដេរ និងសមាគមនិយោជកជាច្រើន តែងធ្វើសកម្មភាពជាឯកតោគឺ ដោយមិនពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអ្នកតំណាងរបស់កម្មករនិយោជិត (Jackson, Burger and Judd 2021)។ សូម្បីតែក្នុងករណីមានកិច្ចសន្ទនាបានធ្វើឡើង អង្គការសិទ្ធិការងារបានរកឃើញថានៅតែខ្វះអ្នកតំណាងស្ត្រី និងការចូលរួមពីស្ត្រី។ ការសិក្សាអង្កេតមួយធ្វើឡើងនៅខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០២០ ដោយអង្គការ វែរអន្តរជាតិ លើការឆ្លើយតបផ្នែកគោលនយោបាយចំពោះជំងឺកូវីដ-១៩របស់ប្រទេសចំនួន ២០ បានរកឃើញថាភាគច្រើននៃគណៈកម្មាធិការថ្នាក់ជាតិដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល ពុំមានអ្នកតំណាងស្ត្រី និងបុរសក្នុងចំនួនស្មើគ្នាទេ (CARE 2020a)។

វិសមភាពដែលកម្មការនីត្រូវជួបប្រទះ ព្រមទាំងគម្លាតនៃភាពជាតំណាងរបស់ស្ត្រីនៅក្នុងការតបផ្នែកគោលនយោបាយចំពោះជំងឺកូវីដ-១៩ (បន្ថែមលើគម្លាតដែលធ្លាប់មានពីមុនមកនៅក្នុងតួនាទីដឹកនាំ និងគ្រប់គ្រងសហជីព រោងចក្រ និងស្ថាប័នដទៃទៀត) គឺត្រូវកើនឡើងទ្វេដង អាស្រ័យដោយការផ្លាស់ប្តូររចនាសម្ព័ន្ធឧស្សាហកម្មដែលអាចបង្កើនភាពងាយរងគ្រោះរបស់ពួកគេ។ នៅពេលសង្កេតឃើញមានការបង្រួបបង្រួមកាន់តែច្រើនឡើង ការកែលម្អ បច្ចេកវិទ្យា និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញតាមទម្រង់ដទៃទៀតជាច្រើន អង្គការ ILO (2020 c) បានព្យាករថា “វិស័យនេះ ប្រហែលជាពុំអាចផ្តល់ឱកាសការងារក្នុងចំនួន និងកម្រិតដូចដែលធ្លាប់បានផ្តល់ឱ្យពីមុនមកទេ”។

ប្រទេសជាច្រើននៅតែពឹងផ្អែកលើវិស័យកាត់ដេរ ដើម្បីបង្កើតឱកាសការងារមានប្រាក់ឈ្នួលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្នុងប្រព័ន្ធសម្រាប់ស្ត្រីរាប់លាននាក់។ ប៉ុន្តែការធ្លាក់ចុះតម្រូវការកម្លាំងពលកម្មអាចធ្វើឱ្យកម្មករនិយោជិតទាំងអស់នេះ ត្រូវធ្លាក់ចូលទៅក្នុងការរៀបចំផ្តល់ការងារនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធកាន់តែច្រើនឡើងទាំងនៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរផ្ទាល់ និងនៅក្រៅវិស័យនេះ។ ទិដ្ឋភាពនេះ អាចបង្វែរបន្ទុកនៃភាពមិនច្បាស់លាស់ឱ្យធ្លាក់មកលើស្ត្រីកម្មករនិយោជិត និងទាញវឌ្ឍនភាពដែលសម្រេចបានកន្លងមកលើវិស័យការងារសមរម្យឱ្យថយក្រោយទៅវិញ។ នេះគឺជាកង្វល់មួយដោយសារតែស្ត្រីច្រើនត្រូវធ្លាក់ចូលទៅក្នុងមុខរបរក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធច្រើនជាងបុរសនៅក្នុងជិត ៧៥ ភាគរយនៃបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់មេរិកឡាទីន ប្រមាណ ៨៩ ភាគរយ នៃប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ និងជាង ៩០ ភាគរយនៃបណ្តាប្រទេសនៅក្នុងអនុតំបន់សាហារ៉ាខាងត្បូងអាហ្វ្រិក (ILO 2020c)។ ទិន្នន័យចុងក្រោយបំផុតដែលយើងមានសម្រាប់បណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ស្មើគ្នាឱ្យឃើញថា មានប្រេរវិទ្យុនៃការងារក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធសម្រាប់ស្ត្រីក្នុងចំនួនខ្ពស់ជាងបុរសនៅស្ទើរគ្រប់ប្រទេសទាំងអស់។¹³

13 ផ្អែកលើដេតាលីស ILOSTAT ចូលទៅលើកមើលនៅថ្ងៃទី ២ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០២១។

ឆ្លើយតបចំពោះការធ្លាក់ចុះដីគួរជាទីបារម្ភនេះ អនុសញ្ញាអង្គការ ILO ស្តីពីអំពើហិង្សា និងការបៀតបៀនឆ្នាំ ២០១៩ (អនុសញ្ញាលេខ ១៩០) ផ្តល់នូវសក្តានុពលគួរជាទីសុខដុមនិយម។ ថ្វីបើការផ្តល់សេវាបន្តក្នុងតំបន់អាស៊ីនេះនៅមានភាពយឺតយ៉ាវក្តី ប៉ុន្តែអនុសញ្ញានេះ មានសក្តានុពលនាំមកនូវការផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់វិសមភាពយេនឌ័រក្នុងវិស័យនេះ។ នៅពេលដែលការទប់ស្កាត់ និងការឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សាផ្នែកយេនឌ័រ និងការបៀតបៀនផ្នែកយេនឌ័រក្លាយជាទិដ្ឋភាពសម្រាប់

ការពិចារណា ច្បាស់ជានឹងមានសម្ពាធកាន់តែច្រើនឡើងនៅក្នុងការបង្កើតប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងសមស្រប រួមទាំងយន្តការដាក់ពាក្យបណ្តឹងផងដែរ ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះអំពើហិង្សា និងការបៀតបៀននៅកន្លែងធ្វើការ។ អ្នកតស៊ូមតិវិស័យការងារបានអះអាងថា ជាលទ្ធផលកម្មការនីតិវិធីអាចស្ថាបនាឱ្យមានកន្លែងធ្វើការដែលរួចផុតពីក្តីវាយខ្លាច ដោយក្នុងនោះសេរីភាពសហជីព និងការចរចាអនុសញ្ញារួម អាចរឹតច្រើនលុតលាស់បាន (Judd and Jackson 2021)។

▶ តើការផ្លាស់ប្តូរទាំងអស់នេះមានន័យដូចម្តេចចំពោះកម្មករនិយោជិតកាត់ដេរ?

តើវិបត្តិនេះនឹងផ្លាស់ប្តូរប្រៀបដែលសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់ សម្លៀកបំពាក់សាកលត្រូវបានរៀបចំ និងអភិបាល ដើម្បីលើកកម្ពស់ឱ្យមានការងារសមរម្យ និងនិរន្តរភាពដោយរបៀបណា? ដោយទទួលស្គាល់ថា អភិបាលកិច្ចការងារសាធារណៈប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ជាញឹកញយតែងមានភាពទន់ខ្សោយក្នុងបណ្តាប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់ក្នុងតំបន់អាស៊ី ទាំងទិដ្ឋភាពផ្នែកច្បាប់ និងសមត្ថភាពក្នុងការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ គំរូអភិបាលកិច្ចការងារដែលត្រូវបានលើកយកមកពិភាក្សានៅទីនេះផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើនិន្នាការដែលកំពុងកើតមានក្នុងអំឡុងពេលនៃការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលពាក់ព័ន្ធជាមួយនិយ័តកម្មឯកជនរបបពហុភាគី ដូចជា គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម និងដំណើរការនីតិវិធីបម្រុងប្រយ័ត្នជាកាតព្វកិច្ចជាដើម។

និយ័តកម្មឯកជនអាចត្រូវយកមកគិតគូរឡើងវិញនៅក្រោយពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល

និយ័តកម្មឯកជនគឺជាជំហានដ៏ចាំបាច់ខ្លះមិនបាននៅក្នុងអភិបាលកិច្ចការងារនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសាកលតាំងពីដើមទសវត្សរ៍ ១៩៩០ មកម៉្លោះ។ ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកសង្គមរបស់សាធារណៈកម្មដឹកនាំដោយម៉ាកយីហោដែលពឹងផ្អែកលើការពិនិត្យតាមដានភាពអនុលោមតាមច្បាប់របស់ឯកជននិងសវនកម្មសង្គម ជាញឹកញយតែងឈានជើងចូលមកពិនិត្យតាមដានការរំលោភបំពានសិទ្ធិការងារនៅក្នុងទីតាំងផលិតសម្លៀកបំពាក់នានាដែលមានរបបអភិបាលកិច្ចសាធារណៈទន់ខ្សោយ (Amengual et al. 2019; Locke 2013)។ ការពិនិត្យតាមដានឯកជនលើភាពអនុលោមតាមច្បាប់ក្នុងវិស័យការងារ នៅតែជាគំរូការអនុវត្តដ៏មានសារៈសំខាន់មួយក្នុងបរិបទក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិ ដូចជាសេចក្តីប្រកាសត្រីភាគីរបស់ ILO ស្តីពីគោលការណ៍នានាទាក់ទងជាមួយនឹងសហគ្រាសពហុជាតិ និងគោលនយោបាយផ្នែកសង្គម, គោលការណ៍មគ្គុទេសក៍របស់អង្គការសហប្រជាជាតិសម្រាប់ផ្ទុកនិងសិទ្ធិមនុស្ស, និងគោលការណ៍នាំ OECD សម្រាប់សហគ្រាសពហុជាតិ (ថ្វីបើឧបករណ៍ទាំងអស់នេះក៏បានចែងអំពីតួនាទី និងការទទួលខុសត្រូវសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល និងនិយ័តកម្មសាធារណៈផងដែរក្តី)។ ប៉ុន្តែប្រសិទ្ធភាពនៃគំរូនេះគឺនៅតែមានលក្ខណៈជាទិសដ្ឋានតែច្រើនឡើងផងដែរ។

Judd and Jackson (2021) បានរកឃើញមានមតិឯកច្ឆន្ទតិចតួចក្នុងចំណោមអ្នកដើរតួនាទីក្នុងឧស្សាហកម្មស្តីពី ទ្រង់ទ្រាយនៃប្រព័ន្ធអភិបាលកិច្ចការងារនៅក្រោយពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល។ ប៉ុន្តែអ្នកដើរតួនាទីទាំងនោះបាន

ព្រមព្រៀងគ្នាលើចំណុច ១៖ របបផ្តល់សំណងតាមបែបសវនកម្មស្ម័គ្រចិត្តដែលមានលក្ខណៈគ្របដណ្តប់ទូទៅបច្ចុប្បន្ននេះ ភាគច្រើននិងដោយហេតុផលជាច្រើនគឺពុំដំណើរការបានល្អសម្រាប់ភាគច្រើននៃអ្នកបញ្ជាទិញ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឬកម្មករនិយោជិតនោះឡើយ។

ការស្រាវជ្រាវនាពេលថ្មីៗនេះស្តីពីលទ្ធផលបូកសរុបកម្រិតសាកលនៃនិយ័តកម្មឯកជននៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរ បង្ហាញឱ្យឃើញថាមានមានភាពប្រសើរឡើងតិចតួចឬគ្មានភាពប្រសើរឡើងទាល់តែសោះសម្រាប់កម្មករនិយោជិត (Kuruvilla 2021)។ កំណត់ត្រានៃស្វ័យសវនកម្មរបស់ឧស្សាហកម្មនេះ បានបំផ្លិចបំផ្លាញគំនិតគំនើមដែលជាគោលបំណងរបស់ខ្លួន៖ ទី ១ គោលបំណងចង់ឱ្យនិយ័តកម្មឯកជនសម្រេចបានលទ្ធផលប្រសើរជាងនិយ័តកម្មសាធារណៈ និងទី ២ គោលបំណងដែលចង់ឱ្យយកនិយ័តកម្មទាំងនេះមកប្រើប្រាស់ក្នុងស្ថានភាពដែលមានការចូលរួម និងភាពអនុលោមតាមកម្រិតខ្ពស់ជាចាំបាច់ ដោយក្នុងនោះមានភាពបត់បែនកម្រិតកំណត់ទាក់ទងជាមួយសកម្មភាព និងការកំណត់ពេលវេលា ឬក្នុងករណីមានហានិភ័យផ្នែកសង្គម ឬបរិស្ថានធូរធាបំពាក់ព័ន្ធ (McCarthy and Morling 2015)។ ស្របពេលដែលម៉ាកយីហោមិនលើកឡើងដើម្បីការពារកំណត់ត្រាលំទូលាយរបស់និយ័តកម្មឯកជនក្តី ប៉ុន្តែគេបានចង្អុលបង្ហាញឱ្យឃើញនូវជោគជ័យដែលបង្កប់មកជាមួយនិយ័តកម្មនេះដូចជា ការផ្តួចផ្តើមគំនិតនៅក្នុងគម្រោងប្រសព្វគ្នាផ្នែកសង្គម និងការងារ (Social and Labour Convergence project) ដែលមានបំណងស្ថាបនាសុខដុមនីយកម្មរបបសវនកម្មនៅក្នុងវិស័យនេះ។¹⁴ ថ្វីបើការបង្កបង្កើតក្រុមប្រតិបត្តិរបស់ម៉ាកយីហោដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងឧបករណ៍សវនកម្មដែលមានសុខដុមនីយកម្ម អាចជាការមានប្រយោជន៍ក្តី ប៉ុន្តែការធ្វើបែបនេះនៅតែស្នើឱ្យឃើញថាមានការប្តេជ្ញាចិត្តកម្រិតកំណត់នៅក្នុងការឈានទៅចាប់យកគោលវិធីសព្វដុំដោយថែមទៀតនៅក្នុងអភិបាលកិច្ចការងាររបស់សង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់សាកល ដែលស្ថាបនាបន្ថែមលើដំណោះស្រាយរួម និងការកសាងសមត្ថភាព។

យុទ្ធនាការសម្លៀកបំពាក់ស្អាត (Clean Clothes Campaign) បានកត់សម្គាល់ឃើញខ្សែនាពាក់កណ្តាលឆ្នាំ ២០២០ ដោយមានការទទួលយកពីម៉ាកយីហោផ្សេងៗនូវ ស្តង់ដារអប្បបរមាសម្រាប់ការងារការណ៍ដោយស្ម័គ្រចិត្ត និងបានបង្ហាញក្តីសង្ឃឹមថា នឹងមានបទដ្ឋានរាយការណ៍សាធារណៈដែលតឹងរឹងជាងនេះថែមទៀត យោងតាមការតម្រូវរបស់សេចក្តីបញ្ជាក្នុងការងារការណ៍មិនមែនផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហគមន៍អឺរ៉ុប ដែលចូលជាធរមានតាំងពីឆ្នាំ ២០០៨ មក (CCC 2020b)។ ផ្ទុយទៅវិញ ស្វ័យសវនកម្មរបស់ឧស្សាហកម្មនេះទៅលើប្រធានបទងាយរើសឆនា ដូចជា ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករនិយោជិតជាដើម ច្រើនតែផ្តោត

14 គម្រោងប្រសព្វគ្នាផ្នែកសង្គម និងការងារ (Social and Labour Convergence Project) គឺជាការផ្តួចផ្តើមគំនិតពហុអ្នកពាក់ព័ន្ធ ដែលបានបង្កើតក្របខ័ណ្ឌវាយតម្លៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ដែលជាឧបករណ៍សវនកម្មសាមញ្ញ អនុញ្ញាតឱ្យអ្នកផលិតអាចប្រើប្រាស់រង្វាស់ស្តង់ដារ

ការយកចិត្តទុកដាក់លើភាពអនុលោមតាមផ្នែកសង្គម និងកិច្ចខិតខំពាក់ព័ន្ធគ្នា នេះ ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមានមកលើជីវិតរបស់កម្មករនិយោជិត ជាជាងទៅលើឥទ្ធិពលនៃកិច្ចខិតខំទាំងអស់នោះ (PLWF 2019)។ អាស្រ័យ ដោយកង្វះខាតដែលមាននៅក្នុងប្រព័ន្ធពិភាក្សតាមដាន និងរាយការណ៍នាពេល បច្ចុប្បន្ន (Kuruvilla 2021; Wicker 2020) សំណួរស្តីពីថាតើទិន្នន័យទាំងនេះ នឹងត្រូវប្រមូល វិភាគ និងបើកបង្ហាញដោយរបៀបណានាពេលអនាគត នៅតែជា សំណួរដ៏ចាំបាច់ ដែលត្រូវលើកយកមកពិភាក្សានៅពេលខាងមុខទៀត។

ការវិភាគសព្វដ្ឋងដោយលើផលប៉ះពាល់នៃនិយ័តកម្មឯកជន គឺត្រូវបានរារាំង ដោយសារតែចន្លោះខ្វះខាតដ៏ធំធេងផ្នែកទិន្នន័យក្នុងចំណោមអ្នកបញ្ជាទិញ និង អ្នកផ្គត់ផ្គង់ភាគច្រើន ដែលមិនចូលរួមពាក់ព័ន្ធនៅក្នុងនិយ័តកម្មស្ម័គ្រចិត្តដ៏ ណាមួយ ហើយជាហេតុធ្វើឱ្យភាគច្រើនពួកគេពុំត្រូវបានរងផលប៉ះពាល់ណាមួយ ពីយុទ្ធនាការឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនោះឡើយ (Kuruvilla 2021)។ ការប្រមូល ទិន្នន័យស្តីពីលក្ខខណ្ឌការងារកម្រិតមធ្យម គឺត្រូវបានធ្វើឡើងជាប្រចាំកាន់តែ ច្រើនឡើងៗ ហើយជាទូទៅគឺមានលក្ខណៈប្រសើរជាងមុន។ មាននិន្នាការ ឆ្ពោះទៅរកការចាប់បញ្ចូលគ្នានូវក្រុមប្រតិបត្តិ និងឧបករណ៍សវនកម្មការងារ និង បរិស្ថានដោយស្ម័គ្រចិត្តតាំងពីឆ្នាំ ២០១៥ មក ឧទាហរណ៍ដូចជា តាមរយៈ Higg Index, ឧបករណ៍វាយតម្លៃភាពអនុលោមតាមច្បាប់របស់កម្មវិធីការងារ កាន់តែប្រសើរ¹⁵ និងស្តង់ដារប្រតិបត្តិការងាររបស់គម្រោងប្រសព្វគ្នាផ្នែកសង្គម និងការងារ។

បច្ចេកវិទ្យាដែលទើបកើតមានថ្មីៗនាពេលអនាគតអាចជួយបំពេញបន្ថែមដល់ របបការពិនិត្យតាមដានបែបបង្កើតបង្កើតដូចជាការផ្តល់ឱ្យអ្នកនាំចេញទំនិញជាមួយ ការតាមដានរកប្រភពផ្នែកលើបច្ចេកវិទ្យាប្តូរធន ការវិភាគកោសល្យវិថ្មីយលើ សរសៃអំបោះដើម្បីកំណត់អំពីប្រភពដើម និងការតាមដានប្រភពធាតុចូលកាន់ តែប្រសើរ (Friedman 2017) ឬការសិក្សាអង្កេតជាមួយកម្មករនិយោជិត ដោយធ្វើលើទូរសព្ទ។ អ្នកតស៊ូមតិសម្រាប់វិស័យការងារអះអាងថា កម្មករ និយោជិតជាទូទៅគឺមិនពឹងផ្អែកលើកម្មវិធី (Apps) និងឧបករណ៍គ្រប់គ្រងពី ចម្ងាយដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានៅកន្លែងធ្វើការទេ។ ជំនួសមកវិញអ្នកតស៊ូមតិ ស្នើសុំឱ្យមានការផ្តល់តួនាទីដោយផ្ទាល់ តួនាទីនាំមុខដល់កម្មករនិយោជិតនៅក្នុង ការពិនិត្យតាមដាន និងរាយការណ៍អំពីសិទ្ធិ និងលក្ខខណ្ឌការងារនៅកន្លែងធ្វើការ (Judd and Jackson 2021)។

អាចមានឱកាសថ្មីៗ ដើម្បីបង្កើនអំណាចព័ត៌មានដែលប្រមូលបានក្នុងអំឡុងពេល ការចុះពិនិត្យតាមដានរោងចក្រដោយវិស័យឯកជន។ ការវិភាគលើទិន្នន័យភាព អនុលោមតាមច្បាប់ក្នុងវិស័យការងារដែលប្រមូលបានមកពីរោងចក្រកាត់ដេរនានា បានចង្អុលបង្ហាញឱ្យឃើញអំពីវិធានការនៃភាពអនុលោមតាមច្បាប់ការងារដែល មានអំណាចអាចព្យាករណ៍បានច្រើនជាងវិធានការសវនកម្មលើលក្ខខណ្ឌ ការងារ (ដូចជាទិន្នន័យស្តីពីប្រាក់ឈ្នួល ម៉ោងការងារ និងលក្ខខណ្ឌការងារ) (Kuruvilla 2021)។ ការធ្វើគំរូបែបព្យាករណ៍លើភាពអនុលោមតាមច្បាប់ នៅកម្រិតរោងចក្រអាចកែតម្រូវទិសដៅឡើងវិញ ឬអាចចូលទៅជំនួសឱ្យ សវនកម្មដែលមិនគួរជឿជាក់ ដោយប្រើប្រាស់ទិន្នន័យរឹង អាចផ្ទៀងផ្ទាត់បាន ងាយស្រួលស្តីពីលក្ខណសម្បត្តិផ្សេងៗរបស់រោងចក្រ ទំហំក្រុមហ៊ុន សមាសភាព នៅក្នុងកម្លាំងការងារ អត្រាការផ្លាស់ប្តូរបុគ្គលិក និង ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ។

អ្វីដែលចាំបាច់ឆ្លើយតបជាមួយការសង្កេតអំពីទិន្នន័យនៅកម្រិតរោងចក្រដែល មានលក្ខណៈមិនគួរជឿជាក់ និងមានភាពប៉ាន់ប៉ាយស្តីពីការអនុវត្តផ្នែកការ ងារគឺតម្រូវការឱ្យមានការពង្រឹងទិន្នន័យទាំងនោះដោយវិធានការជាក់ស្តែងនៃ

ការអនុវត្តផ្នែកការងារដែលមានលក្ខណៈគួរជឿជាក់គ្រប់គ្រាន់ដើម្បីជំរុញឱ្យ មានការសម្រេចចិត្តក្នុងការស្វែងរកប្រភពបញ្ជាទិញនៅកម្រិតម៉ាត្រូរបស់អ្នកបញ្ជា ទិញ។

ក្រៅពីទិន្នន័យ និងការវិភាគឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ របបអភិបាលកិច្ចសង្វាក់ការ ផ្គត់ផ្គង់ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ពីផ្នែកយ៉ាងខ្លាំងទៅលើអភិបាលកិច្ចសាធារណៈ លើស្តង់ដារការងារក្នុងបណ្តាប្រទេសផលិតសម្រៀកបំពាក់ឱ្យបានរឹងមាំ ឬរឹងមាំ ជាងពេលបច្ចុប្បន្ន។ ចំណុចនេះគឺរួមមានទាំងអធិការកិច្ចការងារប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព និងគួរជឿជាក់ ការបន្សុំយ៉ាងស្របច្បាប់នៃបទដ្ឋានការងារជាតិ និងអន្តរជាតិ ព្រមទាំងប្រព័ន្ធជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ដ៏រឹងមាំដែលទាំងអស់នេះ គឺ សុទ្ធតែមានការឱ្យមានការពង្រឹងបន្ថែមគួរជាទីកត់សម្គាល់នៅក្នុងបណ្តាប្រទេស នាំចេញសម្រៀកបំពាក់ជាច្រើន។ ដោយឡែកប្រសិនបើមិនមានការពឹងផ្អែកគួរជឿ ជឿជាក់ឱ្យអាចជំរុញការអនុវត្តបទដ្ឋានការងារ កម្មវិធីភាពអនុលោមតាមច្បាប់នៅ គ្រប់ដំណាក់កាល ដោយមិនគិតអំពីទម្រង់ ចេតនា ឬភាពស្មុគស្មាញរបស់កម្មវិធី នោះឡើយ គឺនៅតែមិនមានប្រសិទ្ធភាព ដើរតួនាទីជា Lollo and O'Rourke (2020a, 2020b) បានលើកឡើងថាជា “ជញ្ជីងដោយគ្មានការតមអាហារ”។

ជាចុងក្រោយ ដូចដែលបានពិភាក្សានៅក្នុងផ្នែកស្តីពីយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការស្វែងរក ប្រភពបញ្ជាទិញទំនិញរួចមកហើយថា ដែនកំណត់ដ៏សំខាន់មួយនៅក្នុងនិយ័ត កម្មវិស័យឯកជន គឺការបន្សុំមិនត្រឹមត្រូវរវាងយុទ្ធសាស្ត្រក្នុងការស្វែងរកប្រភព ទំនិញ និងយុទ្ធសាស្ត្រនិរន្តរភាពរបស់ម៉ាកយីហោ។ ឱ្យតែនិរន្តរភាពនៅតែមិនទាន់ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាកាតព្វកិច្ចនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តអាជីវកម្មស្នូលរបស់ម៉ាក យីហោ រួមទាំងនៅក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រស្វែងរកប្រភពបញ្ជាទិញទំនិញរបស់ខ្លួនទេ នោះ វិធានការទទួលខុសត្រូវផ្នែកសង្គមរបស់សាជីវកម្មគឺនៅតែជួបប្រទះជាមួយ ការរារាំងផ្លូវជាក់ជាមិនខាន។

កិច្ចខិតខំផ្នែកច្បាប់ដើម្បីធ្វើនិយ័តកម្មលើសង្វាក់ ការផ្គត់ផ្គង់សាកលគឺមានភាពខ្លាំងក្លាឡើង

ចលនាដើម្បីឱ្យមានបទដ្ឋានជាកាតព្វកិច្ចដែលត្រូវបានពន្លឿននៅក្រោយពេល ករណីគ្រោះមហន្តរាយ Rana Plaza នៅប្រទេសបង់ក្លាដេសក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ ។ អភិបាលកិច្ចលើសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សាធារណៈបានមានវឌ្ឍនភាពចេញពីការ តម្រូវឱ្យរាយការណ៍បែបទូលំទូលាយដូចតម្លាភាពរបស់រដ្ឋ California ក្នុងច្បាប់ សង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ និងច្បាប់ស្តីពីទាសភាពសម័យទំនើបរបស់ចក្រភពអង់គ្លេស ឆ្នាំ២០១៥ ដោយងាកទៅរកការតម្រូវផ្នែកនីតិវិធីបម្រុងប្រយ័ត្នជាកាតព្វកិច្ច ដូចជានៅក្នុង Loi de Vigilance ឆ្នាំ២០១៧ របស់ប្រទេសបារាំង និងការ ដាក់ទណ្ឌកម្មការងារដោយបង្ខំដោយផ្តោតគោលដៅរបស់រដ្ឋាភិបាលអាមេរិក ប្រឆាំងប្រទេសចិនក្នុងឆ្នាំ២០២០។¹⁶ នាពេលថ្មីៗនេះ សភាអាជ្ញាធិការបានអនុម័ត ច្បាប់ស្តីពីនីតិវិធីបម្រុងប្រយ័ត្នជាកាតព្វកិច្ចនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សាកលរបស់ ក្រុមហ៊ុនអាជ្ញាធិការ។

របត់ងាកទៅរកនីតិវិធីបម្រុងប្រយ័ត្នផ្នែកសិទ្ធិមនុស្សជាកាតព្វកិច្ច ការតម្រូវ ផ្នែកការងារយោងសាធារណៈប្រកបដោយអត្ថន័យ និងលទ្ធភាពនៃ ការទទួលខុសត្រូវផ្នែកច្បាប់ពីសំណាក់អ្នកបញ្ជាទិញមកលើគ្រោះថ្នាក់កើតមាន ចំពោះកម្មករនិយោជិតក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់បានទទួលការគាំទ្រនៅខែមេសា ឆ្នាំ ២០២០ ពីសម្ព័ន្ធភាពមូលនិធិផ្នែក ស្ថាប័ន ដែលភាគច្រើនគឺមកពីទ្វីបអឺរ៉ុប និងអាមេរិកដែលមានទឹកប្រាក់ប្រមាណ ៤,២ ទ្រីលានដុល្លារអាមេរិកក្នុងការ វិនិយោគ (Investor Alliance, 2020)។ ក្រុមហ៊ុនមកពីចក្រភពអង់គ្លេស

15 Higg Index បង្កើតឡើងដោយសម្ព័ន្ធភាពយនកំណាបប្រកបដោយនិរន្តរភាព (Sustainable Apparel Coalition) គឺជាការឧបករណ៍សម្រាប់ការវាយតម្លៃស្តង់ដារលើនិរន្តរភាពរបស់សង្វាក់តម្លៃ។ កម្មវិធីការងារកាន់តែប្រសើរ គឺជា ភាពជាដៃគូរបស់អង្គការ ILO និងសាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌការងារនៅក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសាកល។ កម្មវិធីនេះ ពិនិត្យតាមដានភាពអនុលោមតាមបទដ្ឋានការងារអន្តរជាតិ និងច្បាប់ជាតិ ដោយប្រើ សម្រាប់ឧបករណ៍វាយតម្លៃភាពអនុលោមតាម ដែលអាចរកបាន នៅទីនេះ។

16 សូមមើលរបៀបប្រមូលទិន្នន័យស្តីពីការផ្តល់ឱ្យអ្នកនាំចេញផ្នែកនីតិវិធីបម្រុងប្រយ័ត្នរបស់រដ្ឋាភិបាល នៅ Investor Alliance, 2020។ សូមមើលការដាក់ទណ្ឌកម្មរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកនៅក្នុង Glover, 2020។

▶ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

និងក្រុមហ៊ុនអ៊ីប៊ុនក្នុងចំនួនកាន់តែច្រើនឡើងដឹកនាំដោយក្រុមហ៊ុនអាហារ និងកសិកម្ម ហើយក៏មានទាំងអ្នកបញ្ជាទិញសម្លៀកបំពាក់ដែលមានភាពឆ្លាតវៃជាងមុនផងដែរ បានគាំទ្រគោលការណ៍នីតិវិធីប្រយុទ្ធនឹងផ្នែកសិទ្ធិមនុស្សជាកតព្វកិច្ច(BHRRC 2021; Smit et al. 2020)។

ការវិវឌ្ឍន៍ឌីជីថលជាសកលក្នុងឆ្នាំ ២០២០ បានញ្ញាំងឱ្យអ្នកធ្វើគោលនយោបាយនៅទូទាំងពិភពលោកផ្ដោតអាទិភាពរបស់ខ្លួនឡើងវិញដោយងាកទៅផ្ដោតស្ទើរទាំងស្រុងលើការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ។ ក្នុងបណ្តាប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់គោលនយោបាយការងារ ជាពិសេសតបចំពោះការវិវឌ្ឍន៍ជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ជាញឹកញយតែងផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការជួយសង្គ្រោះដល់និយោជក និងកម្មករនិយោជិត (ILO 2020a)។ ការរួមចំណែកនៃឧស្សាហកម្មនេះក្នុងឆ្នាំ ២០២០ និងការគិតគូរឡើងវិញអំពីទម្រង់នៃការស្វែងរកការបញ្ជាទិញសម្លៀកបំពាក់ដូចបានពិពណ៌នាខាងដើមនៅក្នុងឯកសារសង្ខេបនេះ មានន័យថារដ្ឋាភិបាលទាំងនេះ ប្រហែលជាខ្វះការលើកទឹកចិត្ត ក៏ដូចជាភាពបន្ទាន់ក្នុងការដាក់ឱ្យមានកិច្ចខិតខំគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីដោះស្រាយកង្វះខាតផ្នែកការងារសមរម្យនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ ប្រសិនបើមិនមានការដាក់សម្ពាធគ្រឡប់មកវិញថ្មីៗទេនោះ។ បន្ថែមលើនេះ បណ្តាប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់ក្នុងតំបន់អាស៊ីជាច្រើនត្រូវបានចោទប្រកាន់ថាបានប្រើប្រាស់វិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីគៀបសង្កត់យ៉ាងតឹងរឹងមកលើសិទ្ធិការងារ និងពន្យារពេលការចរចាប្រាក់ឈ្នួលក្នុងឆ្នាំ ២០២០ (AFWA 2020)។ ប៉ុន្តែសំណើរបស់សហភាពអឺរ៉ុបឱ្យមាននីតិវិធីប្រយុទ្ធនឹងផ្នែកសិទ្ធិមនុស្សជាកតព្វកិច្ចសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនសហគមន៍អឺរ៉ុបដែលបញ្ជាទិញទំនិញនៅកម្រិតសកលកំពុងមានសន្ទស្សន៍ទៅមុខយ៉ាងលឿន។ ក្នុងខែមីនា ឆ្នាំ២០២១ សភាពអឺរ៉ុបបានអនុម័តសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ព្រមជាមួយអនុសាសន៍ទៅកាន់គណកម្មាធិការអឺរ៉ុបស្តីពីសេចក្តីបញ្ជាពេលវេលាអនាគតស្តីពីនីតិវិធីប្រយុទ្ធនឹងផ្នែកសិទ្ធិមនុស្ស និងគណនេយ្យភាពសាធារណៈ។ គណកម្មាធិការអឺរ៉ុបបានប្តេជ្ញាចិត្តចេញផ្សាយសំណើឱ្យមានសេចក្តីបញ្ជាទាំងនេះនៅក្នុងត្រីមាសទី ២ ឆ្នាំ២០២១។

ថ្លៃចំណាយប៉ាន់ប្រមាណសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនសហគមន៍អឺរ៉ុបធំៗដើម្បីឱ្យមានភាពអនុលោមតាមការតម្រូវផ្នែកនីតិវិធីប្រយុទ្ធនឹងផ្នែកជាកតព្វកិច្ចនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួន គឺមានចំនួនស្មើនឹង ០,០០៥% នៃចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់ខ្លួន។ អត្រាសម្រាប់សហគ្រាសធនតូច និងធនធានគ្រប់គ្រងមានកម្រិតខ្ពស់ ជាងក្រុមហ៊ុនធំៗ ប៉ុន្តែគឺស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតត្រឹមតែប្រមាណ ០,០៧% នៃចំណូលប្រចាំឆ្នាំរបស់គេប៉ុណ្ណោះ (Smit et al. 2020)។

ផលប៉ះពាល់ជាសក្តានុពលនៃលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីនីតិវិធីប្រយុទ្ធនឹងផ្នែកសិទ្ធិមនុស្សជាកតព្វកិច្ចក្នុងសហគមន៍អឺរ៉ុបអាចមានកម្រិតកំណត់ខ្លាំង ប្រសិនបើការជំរុញការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តនេះទទួលយកទម្រង់សវនកម្មឯកជនដូចមាននាពេលបច្ចុប្បន្ន ថាជាការបំពេញភារកិច្ចក្នុងការមើលទុសត្រូវរបស់ក្រុមហ៊ុនបានគ្រប់គ្រាន់ហើយ ជាជាងការកំណត់ឱ្យមានវិធានការផ្ទៀងផ្ទាត់ឯករាជ្យជាកតព្វកិច្ច (Bengtson 2020a, 2020b)។ បញ្ហាប្រឈមនៅក្នុងការផ្ទៀងផ្ទាត់ និងការវាយការណ៍ទំនងជាមានសភាពស្រួចស្រាវថែមទៀតសម្រាប់ក្រុមហ៊ុនតូចៗនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ (Curley 2020)។

កិច្ចព្រមព្រៀងក្របខណ្ឌអន្តរជាតិថ្មីៗ ដែលពាក់ព័ន្ធ កំពុងមានសន្ទស្សន៍កាន់តែខ្លាំងនៅមុនពេលការវិវឌ្ឍន៍ឌីជីថលជាសកលដែលដើរតួនាទីជាកិច្ចសន្ទនាសង្គមឆ្លងព្រំដែនក្នុងទម្រង់ដ៏សំខាន់មួយរវាងម៉ាកយីហោ និងសហភាពសហជីពអន្តរជាតិនៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរ (ILO 2019d)។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ភាពជាដៃគូមួយទៀតគឺ ការផ្តួចផ្តើមគំនិត Action, Collaboration, Transformation

(ACT) ដែលបានដាក់ឱ្យដំណើរការក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ដោយបាននាំយកម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយសាកលចំនួន ២០ និងសហជីពសាកល IndustriALL ដោយមានការយកចិត្តទុកដាក់លើប្រាក់ឈ្នួលរបស់នៅតាមរយៈអនុសញ្ញារួមនៅកម្រិតឧស្សាហកម្ម និងផ្សារភ្ជាប់ជាមួយការអនុវត្តនៃការបញ្ជាទិញ។

ក្នុងឆ្នាំ២០២០ អ្នកដឹកនាំអង្គការសិទ្ធិកម្មករ និយោជិត និងអង្គការសិទ្ធិការងារដែល Judd and Jackson (2021) បានសម្ភាស បានគាំទ្រដល់ការចរចាតាមវិស័យ និងកិច្ចព្រមព្រៀងចុងកាលកិច្ចព្រមព្រៀងបែបកិច្ចព្រមព្រៀងរបស់បងក្លាដៃសដែលដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យអ្នកបញ្ជាទិញ ដែលត្រូវមានចំណែកធំនៅក្នុងថ្លៃចំណាយសម្រាប់ការងារសមរម្យ និងហានិភ័យនានានៅតាមសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួន (CCC 2020a)។ កម្លាយមួយទៀតទាក់ទងជាមួយសំណើមូលនិធិប្រាក់បំណាច់បញ្ចប់កិច្ចសន្យាដែលគ្របដណ្តប់ទាំងប្រាក់ទូទាត់បញ្ចប់កិច្ចសន្យា និងសមាសធាតុផ្នែកកិច្ចគាំពារសង្គម ជាដំបូងត្រូវបានក្រុមសង្គមស៊ីវិល និងសហជីពសាកលគាំទ្រ បានទទួលការគាំទ្រពីម៉ាកយីហោ អ្នកផលិត និងរដ្ឋាភិបាលនៃប្រទេសផលិតមួយចំនួន (CCC 2020a; Judd and Kuruvilla forthcoming)។¹⁷ ការគាំទ្ររបស់អ្នកបញ្ជាទិញឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងចុងកាលកិច្ច គឺជាចំណុចចាប់ផ្តើមសម្រាប់ភាពជាដៃគូមួយប្រភេទទៀតក្នុងវិស័យសម្លៀកបំពាក់៖ កិច្ចព្រមព្រៀងដែលអាចជំរុញការអនុវត្តបាន មានលក្ខណៈឆ្លងព្រំដែន និងមានលក្ខណៈដោយចំពោះសម្រាប់កម្មករនិយោជិត ដោយទទួលស្គាល់អំពីចំណងរវាងអ្នកបញ្ជាទិញសាកលជាមួយកម្មករនិយោជិតដែលជាអ្នកផលិតផលិតផលរបស់ពួកគេ។

បទប្បញ្ញត្តិវិស័យការងារនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មកាត់ដេរមានភាពលេចធ្លោខ្លាំងឡើង

គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មមានតួនាទីយ៉ាងចាំបាច់នៅក្នុងការជំរុញសិទ្ធិរបស់កម្មករនិយោជិត និងការងារសមរម្យនៅក្នុងអំឡុងពេល ២១សតវត្សរ៍កន្លងមក។ ការផ្លាស់ប្តូរនាពេលថ្មីៗនេះក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក និងមួយចំនួនទៀតនៅក្នុងគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មរបស់អឺរ៉ុបអាចផ្តល់លទ្ធផលធ្វើឱ្យមានតួនាទីកាន់តែធំសម្រាប់បទប្បញ្ញត្តិការងារនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម។

ក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិកគឺរួមមានទាំងការកែសម្រួលឡើងវិញលើពលកម្មដោយបង្ខំឆ្នាំ ២០១៦ នៅក្នុងច្បាប់ស្តីពីពន្ធអាករណ៍ ការវិលត្រឡប់នៃពន្ធអាករណ៍ (មាត្រា ៣០១) ជាឧបករណ៍ពាណិជ្ជកម្មដ៏សំខាន់ បទដ្ឋានថ្មីៗ និងយន្តការជំរុញការអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ ២០២០ នៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មរវាងសហរដ្ឋអាមេរិក ម៉ិចស៊ិកូ និងកាណាដា សកម្មភាពពាណិជ្ជកម្មក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ប្រឆាំងជាមួយកប្បកម្ម និងសម្លៀកបំពាក់ចិន និងពិធីកម្មមូលដ្ឋានអ្នកផ្គត់ផ្គង់របស់ឧស្សាហកម្មនេះទៅកាន់ដៃគូពាណិជ្ជកម្មដែលមានអំណាចតិចជាងមុន (Judd and Jackson 2021)។¹⁸

នៅក្នុងសហគមន៍អឺរ៉ុប គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម គោលនយោបាយការងារសាកល នៅសហភាពអឺរ៉ុប ផលប្រយោជន៍ផ្នែកគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម និងគោលនយោបាយការងារសាកលបានប្រសព្វគ្នានៅក្នុងការលុបចោលការអនុគ្រោះពាណិជ្ជកម្មមួយៗគ្រប់យ៉ាងលើកលែងតែអាវុធក្នុងឆ្នាំ ២០២០ ដោយសារតែការរំលោភបំពានសិទ្ធិមនុស្សដ៏អួសបន្លាយ និងការបង្កើនអំណាចបន្តិចបន្តួចនៃការផ្លាស់ប្តូរទៅរកក្របខ័ណ្ឌការងារផ្នែកច្បាប់របស់វៀតណាម រួមទាំងការផ្តល់សច្ចាប័នក្នុងឆ្នាំ ២០១៩ លើអនុសញ្ញាអង្គការ ILO ស្តីពីសិទ្ធិក្នុងការចងក្រង និងអនុសញ្ញារួម ១៩៤៩ (លេខ៩៨) តាមរយៈកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីថ្មីមួយ (EU Commission 2020)។

17 មជ្ឈមណ្ឌល Penn State Center for Global Workers' Rights ប៉ាន់ប្រមាណការដាក់បង់ប្រាក់ឈ្នួលរបស់កម្មករនិយោជិតអាស្រ័យដោយការលុបចោលកិច្ចសហការថាមានចំនួនយ៉ាងតិច ១,៦ប៊ីលានដុល្លារអាមេរិក (Anner et al. 2020)។
18 សូមមើលវិសោធនកម្មច្បាប់ពន្ធសហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងឆ្នាំ១៩៩០ នៅក្នុង Reed, 2016។ សូមមើលឧទាហរណ៍អំពីបទប្បញ្ញត្តិការងារនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មក្នុង ILO 2019b.។

▶ **ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO**
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

យានគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសម្រាប់លើកកម្ពស់ក្របខណ្ឌការងារ និងការជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ការងារនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់អាចផ្លាស់ប្តូរទាំងនៅក្នុងសហភាពអឺរ៉ុប និងសហរដ្ឋអាមេរិក។ ឧទាហរណ៍ អាចមានការផ្លាស់ចេញពីរបបពន្ធនៃកាត់ដេរជាប្រព័ន្ធអនុគ្រោះពន្ធទៅឈានទៅរកកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរី ដោយហេតុថា កិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្មសេរីផ្តល់ភាពបត់បែនកម្រិតខ្ពស់ជាង អាស្រ័យដោយកិច្ចព្រមព្រៀងទាំងនេះមានលក្ខណៈពាក់កណ្តាលអចិន្ត្រៃយ៍ និងមិនមានការពិចារណាលើលក្ខណសម្បត្តិដើម្បីអាចចូលរួម។ គោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្មសហរដ្ឋអាមេរិកនៅក្រោយការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល ងាកចេញពីទម្រង់គំរូដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់នាពេលកន្លងមកអាចអនុញ្ញាតឱ្យភាគីនីមួយៗមានកិច្ចព្រមព្រៀងដើម្បីកំណត់រកបទដ្ឋានដែលអាចទទួលយកបានសម្រាប់ពួកគេ ហើយដែលភាពអនុលោមតាមច្បាប់ក្នុងវិស័យការងារ គួរពិនិត្យពិចារណាក្នុងការកំណត់រកលទ្ធភាពចូលទៅកាន់ទីផ្សារ

(Polaski et al. 2020)។ ការងារនេះអាចសម្រេចបាននៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរ និងវិស័យដទៃទៀតនៅពេលមានខ្សែបណ្តាញការដាក់ទណ្ឌកម្មពាណិជ្ជកម្មគួរជាទីជឿជាក់ ឬមានការស្នើផ្តល់ដែលមានការព្រឹត្តិការណ៍ត្រឹមត្រូវស្តីពីវិធានដំរើងឱ្យមានការរឹតបន្តឹងពីសំណាក់រដ្ឋាភិបាលទៅលើក្របខណ្ឌការងារផ្នែកច្បាប់ និងរបបជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ជាហេតុធ្វើឱ្យអាចមានការកែលម្អអាចវាស់វែងបានពីសំណាក់ឧស្សាហកម្មលើការអនុវត្តផ្នែកការងារ។¹⁹

ជាផ្នែកមួយនៃមហាវិវត្តន៍សម្ព័ន្ធដែលគាំទ្រដល់កិច្ចព្រមព្រៀងដូចបានពិពណ៌នានៅទីនេះ សហជីព និងអង្គការសិទ្ធិការងារបានគាំទ្រដល់បទបញ្ញត្តិការងារដ៏រឹងមាំ និងអាចជំរុញការអនុវត្តបាននៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម រវាងរដ្ឋាភិបាលម្ចាស់ស្រុករបស់អ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់។

▶ **សេណារីយ៉ូនាពេលអនាគតសម្រាប់ឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់**

ការអនុវត្តសកល្យឯកនិងផ្លូវនៅមុនពេលមាន ការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលរបស់ឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់ រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ឧស្សាហកម្មនេះ ទម្រង់នៃការស្វែងរកប្រភពបញ្ជាទិញទំនិញ និងអភិបាលកិច្ចការងារ ព្រមទាំងការដាក់ឱ្យអនុវត្តសកល្យឯកលើការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចមានក្នុងទិសដៅដែលអនុញ្ញាតឱ្យ Judd and Jackson (2021) ចងក្រងសេណារីយ៉ូដែលអាចទៅរួចសម្រាប់អនាគតក្រោយពេលការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលសម្រាប់ឧស្សាហកម្មសម្លៀកបំពាក់នៅក្នុងទ្វីបអាស៊ី និងនៅកម្រិតសាកល។ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវនេះ បង្ហាញពីតំបន់មានលទ្ធភាពខ្ពស់ចំនួនអំពីលទ្ធផលដែលអាចកើតមានចេញពីសេណារីយ៉ូនីមួយៗ (សូមមើលតារាងខាងក្រោម)។

អាស្រ័យដោយក្រុមហ៊ុន ប្រភេទផលិតផល និងនិយ័តកម្មមានលក្ខណៈចម្រុះគ្នាច្រើនសន្លឹកសន្លាប់ ហេតុនេះ សេណារីយ៉ូទាំងនេះ ចាំបាច់ត្រូវតែមានលក្ខណៈទូលាយ។ សេណារីយ៉ូទាំងនេះជាការផ្លាស់ប្តូរលំដាប់កត្តាសំខាន់បំផុត និងកត្តាប្រែប្រួលដទៃទៀតដែលត្រូវបានសិក្សាស្វែងយល់នៅក្នុងផ្នែកខាងដើមៈការបង្កបង្កើន ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម ពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិច ទម្លាប់របស់អ្នកបរិភោគ ទម្រង់នៃការស្វែងរកប្រភព បញ្ជាទិញទំនិញ ភាពបត់បែនក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ ការទិញទំនិញនៅទីជិត និងផលប៉ះពាល់ពីការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ។ កត្តាមួយចំនួនត្រូវបានចាត់ទុកថាមានលក្ខណៈថេរនៅគ្រប់សេណារីយ៉ូទាំងអស់។ ទីមួយ ការប្រមូលផ្តុំឧស្សាហកម្មនឹងបន្តកើតមាន ហើយអ្នកដឹកនាំក្នុងវិស័យពាណិជ្ជកម្មតាមអេឡិចត្រូនិចនឹងមានសភាពលេចធ្លោខ្លាំងក្នុងអនាគតនេះ។ ទីពីរ ការលក់តាមអនឡាញនឹងមានការកើនឡើងបើទោះបីជាមានការយឺតយ៉ាវនិងជួយពន្លឿនដល់ការខានលើគំរូលក់រាយតាមបែបប្រពៃណី។ ទីបី ផលប៉ះពាល់អាកាសធាតុដែលនឹងផ្លាស់ប្តូរភូមិសាស្ត្រ និងទម្រង់នៃផលិតកម្មសម្លៀកបំពាក់ក្នុងតំបន់អាស៊ី។

សេណារីយ៉ូនីមួយៗ រៀបចំទំហំកត្តាពាក់ព័ន្ធឡើងវិញ ហើយពន្លេចឱ្យឃើញនូវការរៀបចំជាសក្តានុពលនាពេលអនាគតសម្រាប់ឧស្សាហកម្មនេះដែលអាចកើតមានឡើងនៅពេលស្ដារឡើងវិញក្រោយការរាតត្បាតជំងឺជាសាកល រួមជាមួយការកំណត់ថាតើការរៀបចំទាំងនេះនឹងប៉ះពាល់យ៉ាងណាខ្លះដល់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកម្មករនិយោជិតក្នុងតំបន់អាស៊ី។ សេណារីយ៉ូកម្រិតខ្ពស់ទីមួយ គឺអាចហៅថា ច្រំដៃលះ នេះមានន័យថា ជាកំរិតនៃការអនុវត្តសារឡើងវិញនូវស្ថានភាពមុនការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលសម្រាប់រចនាសម្ព័ន្ធរបស់ឧស្សាហកម្ម ការស្វែងរកប្រភពទិញទំនិញ និងអភិបាលកិច្ច ព្រមជាមួយចំណុចខ្សោយពាក់ព័ន្ធទាំងអស់របស់សេណារីយ៉ូនេះ ទាក់ទងជាមួយការងារសមរម្យ និងនិរន្តរភាពរបស់ឧស្សាហកម្មនេះទាំងមូល។ សេណារីយ៉ូទីពីរគឺ ទទួលបានឡើងវិញ ដែលផ្លាស់ប្តូរឆ្ពោះទៅរករចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងឧស្សាហកម្ម និងទម្លាប់ក្នុងការស្វែងរកប្រភពទិញទំនិញ (ត្រូវបានពន្លឿនជំរុញដោយកត្តាពីខាងក្រៅ) ការផ្លាស់ប្តូរអភិបាលកិច្ចគឺគាត់ច្រើនគ្រាន់តែជាការធ្វើឱ្យមានអមមកជាមួយប៉ុណ្ណោះ។ សេណារីយ៉ូចុងក្រោយគឺការចរចាឡើងវិញ ដែលមានការនឹកស្រមៃឃើញឧស្សាហកម្មមួយដែលផ្លាស់ប្តូរទៅរករចនាសម្ព័ន្ធ ការស្វែងរកប្រភពទិញទំនិញ និងអភិបាលកិច្ចត្រូវបានច្របាច់បញ្ចូល និងពង្រឹងគ្នាទៅវិញទៅមក។ នេះជាសេណារីយ៉ូប្រកបដោយមហិច្ឆតាខ្លាំងបំផុត និងពេញពេញដោយក្តីសង្ឃឹមជាងគេបំផុតក្នុងចំណោមសេណារីយ៉ូទាំងបី។ សេណារីយ៉ូនេះដាក់បញ្ចូលការផ្លាស់ប្តូរគួរជាទីចង់បាន និងការផ្លាស់ប្តូរយូរអង្វែងជាងគេបំផុតដែលអាចមាននៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធផ្សេងឧស្សាហកម្ម ការស្វែងរកប្រភពទិញទំនិញ ព្រមទាំងអភិបាលកិច្ច ព្រមទាំងកម្រងលក្ខខណ្ឌប្រកបដោយអំណោយផលសម្រាប់ការងារសមរម្យដាក់ឱ្យអាចរឹកច្រើនលុតលាស់បាន។

19 ឧទាហរណ៍ សូមមើលកិច្ចព្រមព្រៀងវិស័យកាត់ដេររវាងសហរដ្ឋអាមេរិកជាមួយប្រទេសកម្ពុជា (Kolben 2004) ការចោទជាពិសេសក្នុងប្រទេសវៀតណាម (Evans 2020) និងដំណើរការ “ប័ណ្ណលៀង” ក្នុងវិស័យផលផលរវាងសហគមន៍អឺរ៉ុប និងប្រទេសចិន (ILO 2020b)។

▶ **ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO**
 ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

▶ **តារាង៖ សេណារីយ៉ូអនាគតនៅឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ**

	ច្រំដែល	ទទួលបានឡើងវិញ	ចរចាឡើងវិញ
<p>និន្នាការចម្បង</p>	<ul style="list-style-type: none"> • សេណារីយ៉ូដែលដោយអវត្តមានកិច្ចខិតខំកំណែទម្រង់ដោយចេតនា • ការបន្តនិន្នាការឧស្សាហកម្មរយៈពេលវែងដូចកាលពីមុន (មុនពេលមានបញ្ហាកូវីដ-១៩) 	<ul style="list-style-type: none"> • ប្រមូលប្រមូលចក្ខុវិស័យពន្លឺនដែលមាននៅក្នុងនិន្នាការនៃមុនពេលមានបញ្ហាកូវីដ-១៩ ដោយក្នុងនោះឧស្សាហកម្មនេះមានការបំបែកខ្លួនទៅជាផ្នែកតូចៗ កាន់តែច្រើនជាងសេណារីយ៉ូច្រំដែល • នរនុវត្តន៍កាន់តែច្រើនឡើង អ្នកផ្គត់ផ្គង់មានលក្ខណៈរួមបញ្ចូលគ្នាកាន់តែច្រើន មានសមត្ថភាពអាចបង្កើនកម្រិតបច្ចេកវិទ្យា បង្កើនផលិតភាព និងលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌការងារសមរម្យហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះសមាមាត្រជីផ្គត់ផ្គង់មានចំណងទំនាក់ទំនងទន់ខ្សោយជាមួយសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់នៅខាងលើ និងត្រូវបន្តនៅក្នុងជាន់ច្រំដែល 	<ul style="list-style-type: none"> • កំណែទម្រង់ជាចេតនានាំឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរដែលអាចមើលឃើញច្បាស់នៅក្នុងទំនាក់ទំនងអំណាចរបស់ឧស្សាហកម្ម រួមទាំងការស្វែងរកប្រភពទំនិញ និងចរន្តទំនាក់ទំនងអភិបាលកិច្ច • ភាពជាដៃគូ និងកិច្ចសហការស៊ីជម្រៅនិងទូលំទូលាយក្នុងឧស្សាហកម្មដោយឆ្លើយតបជាមួយបញ្ហាប្រឈមជាសមូហភាព • ការផ្លាស់ប្តូរប្រកបដោយយុត្តិធម៌ឈានឆ្ពោះទៅរកនិរន្តរភាពផ្នែកសង្គមនិងបរិស្ថាន ដោយស្ថាបនាបន្ថែមលើកិច្ចសន្ទនាសង្គម ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលយ៉ាងសកម្មនៅក្នុងប្រតិបត្តិការរបស់ឧស្សាហកម្ម
<p>ទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ការប្រមូលផ្តុំរបស់ម៉ាកយីហោ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងការប្រមូលផ្តុំសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់នៅតែបន្ត • ទម្រង់នៃការដាក់ការបញ្ជាទិញបន្តបែរឆ្ពោះទៅរកមជ្ឈមណ្ឌលផលិតកម្មមានប្រាក់ឈ្នួលទាប និងអស់ថ្លៃទាបនៅក្នុងតំបន់អាស៊ី និងអាហ្វ្រិក 	<ul style="list-style-type: none"> • អ្នកពាក់ព័ន្ធ (អ្នកបរិភោគ អ្នកវិនិយោគ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ធំ សហជីព អ្នកធ្វើយុទ្ធនាការ និងនិយ័តករ) ផ្តល់សញ្ញាបង្ហាញថា ការវិលទៅរកនិយាមនៅមុនពេលមានការរាតត្បាតជំងឺជាសាកលត្រូវបានរារាំង • ម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយធំៗអនុវត្តកំណែទម្រង់ជានិរន្តរភាព ដើម្បីជំរុញផលិតផលផ្នែកដំណើរការដែលផ្ទុយពីការកែសម្រួលផ្នែកប្រតិបត្តិការតូចតាច 	<ul style="list-style-type: none"> • លក្ខខណ្ឌកិច្ចសន្យាថ្មីៗរវាងអ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ឆ្លើយតបចំពោះភាពងាយរងគ្រោះដែលមានក្នុងទំនាក់ទំនងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ (ដូចបានបើកបង្ហាញឱ្យឃើញតាមរយៈការឆ្លើយតបចំពោះ ជំងឺកូវីដ-១៩) ហើយពិចារណាលើការទាមទាររបស់កម្មករនិយោជិត និងសហជីពទាក់ទងជាមួយសិទ្ធិការងារ ប្រាក់ឈ្នួល និងលក្ខខណ្ឌការងារ • ការចងក្រងនៅក្នុងចង្កោមសមាគមអ្នកផលិតវិស័យកាត់ដេរចាក់ប្រស ជ្រៅហេតុដូច្នោះអាចមានកិច្ចព្រមព្រៀងនានាជាមួយផលិតករធំៗ ធ្វើឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់តូចៗ អាចឈោងចូលទៅរកបាន

	ច្រំដែល	ទទួលបានឡើងវិញ	ចរចាឡើងវិញ
<p>គំរូអាជីវកម្ម</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ល្បឿន ការ ផ្លាស់ប្តូរ ផ្ទៃក្នុង យឺតៗ លើកលែងតែការលក់តាមអនឡាញដែលនឹងបន្តបង្កើនល្បឿន • ម៉ាកសម្លៀកបំពាក់ចេញម៉ូដមួយឆ្នាំៗ មានតម្លៃទាប និងបន្តគ្របដណ្តប់ទីផ្សារសម្ពាធក្នុងការស្វែងរកវដ្តមានរយៈពេលខ្លី និងត្រូវធ្លាក់មកលើអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងកម្មករនិយោជិតរបស់ខ្លួនយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ហើយទំនាក់ទំនងរវាងអ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយភាគច្រើន គឺនឹងត្រូវបានចងក្រងនៅជុំវិញបញ្ហាតម្លៃជាជាងជុំវិញហានិភ័យរួមគ្នា 	<ul style="list-style-type: none"> • គំរូអាជីវកម្មបែកទៅតាមគន្លងពីរផ្សេងគ្នាដែលអាចមើលឃើញច្បាស់ (ចំណុចបំបែកគ្នាកាន់តែធំរវាងម៉ាកយីហោ “ល្អបំផុត” និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និង “អ្នកផ្សេងទៀត”) • ម៉ាកយីហោចេញមួយឆ្នាំៗ និងម៉ាកយីហោធំៗល្បីល្បាះ បន្តគ្របដណ្តប់លើឧស្សាហកម្ម និងកំណត់រូបរាងគន្លងវិចារបស់ខ្លួន • មានសក្តានុពលសម្រាប់កិច្ចខិតខំប្រកបដោយនិរន្តរភាពក្នុងលក្ខណៈប្រតិសកម្មដែលបានត្រួសត្រាយដោយអ្នកដឹកនាំឧស្សាហកម្ម ប៉ុន្តែភាគច្រើនគឺនៅមានលក្ខណៈបណ្តោះអាសន្នគ្រាន់តែជាការជំរុញតាមការផ្តួចផ្តើមជាក់លាក់ ឬមានលក្ខណៈដោយដុំៗជំនួសឱ្យជាកិច្ចខិតខំដែលមានលក្ខណៈជាមូលដ្ឋាន ឬជាចរនាសម្ព័ន្ធ • បំណែកដ៏នៃឧស្សាហកម្មបន្តមានរូបរាងដូចគំរូអាជីវកម្មច្រំដែល ដែរ 	<ul style="list-style-type: none"> • ជាលទ្ធផលនៃសម្ពាធផ្ទៃក្នុង និង/ឬនិយ័តកម្មពង្រីកបន្ថែម និងនិយ័តកម្មកាន់តែប្រសើរឡើង ហានិភ័យក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ត្រូវបានសម្រួលតុល្យភាពឡើងវិញ ហើយមានការបែងចែកឡើងវិញកាន់តែមានយុត្តិធម៌ក្នុងចំណោមអ្នកដើរតួនាទីនានា ម៉ាកយីហោ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់) • គោលដៅហារ “តុល្យភាព ម៉ែរូម” កើតមានឡើងវិញជាតថភាពបែបអនុវត្តជាក់ស្តែងនៅក្នុងឧស្សាហកម្មដោយក្នុងនោះ៖ <ul style="list-style-type: none"> - ការទាមទារដ៏យូរអង្វែងមកហើយរបស់កម្មករនិយោជិតត្រូវបានដាក់បញ្ចូលទៅក្នុងគំរូការចុះកិច្ចសន្យាដែលបានចរចាឡើងវិញដោយក្នុងនោះ ការទាមទារទាំងនោះត្រូវបានទទួលយកយ៉ាងទូលំទូលាយនៅក្នុងឧស្សាហកម្ម - “មនុស្ស និងភពផែនដី” ក្លាយជាស្នូលដ៏សំខាន់នៅក្នុងភាពរីកចម្រើនរបស់អាជីវកម្មត្រូវបានទទួលស្គាល់ពីសំណាក់អ្នកដើរតួនាទីទាំងអស់នៅក្នុងឧស្សាហកម្ម។ ម៉ាកយីហោ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់វិនិយោគនៅក្នុងដំណើរការអន្តរកាលប្រកបដោយយុត្តិធម៌ឆ្ពោះទៅរកនិរន្តរភាពសង្គម និងបរិស្ថាន ជាស្នូលនៃការយកចិត្តទុកដាក់របស់អាជីវកម្មជាហេតុនាំឱ្យមានគំរូអាជីវកម្មចក្រាប្រកបដោយនវានុវត្តន៍

	ច្រំដែល	ទទួលបានឡើងវិញ	ចរចាឡើងវិញ
<p>ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងការងារនៅទីជិតៗ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ការងារនៅទីជិតៗ និងស្វ័យប្រវត្តិកម្មទ្រង់ទ្រាយធំនៅតែមានអភិវឌ្ឍន៍យឺតយ៉ាវ ឬមិនអាចសម្រេចបានសម្រាប់រយៈពេលមធ្យម 	<ul style="list-style-type: none"> ការងារនៅទីជិតៗ និងស្វ័យប្រវត្តិកម្មពីសំណាក់អ្នកដើរតួនាទីធំៗ (ឧទាហរណ៍ ដូចជាអ្នកបញ្ជាទិញធំបំផុតក្នុងភាពជាដៃគូជាមួយក្រុមអ្នកផ្គត់ផ្គង់សាកលដែលរួមបញ្ចូល) មានន័យថា ថ្លៃចំណាយទាបផលិតកម្មបច្ចេកវិទ្យាមានតម្លៃទាបនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ នឹងមាន អត្ថិភាពរួមគ្នាជាមួយកំណើនជាលំដាប់នៃការប្រើប្រាស់មនុស្សយន្ត និងស្វ័យប្រវត្តិកម្មនៅក្នុងប្រទេសមានចំណូលខ្ពស់ នៅកៀក ឬកាន់តែកៀកជាមួយទីផ្សារអ្នកបរិភោគធំៗ 	<ul style="list-style-type: none"> ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម គឺត្រូវបានយកមកបំពាក់ឱ្យដោយសារតែគុណសម្បត្តិប្រៀបធៀបរបស់មធ្យោបាយនេះ ព្រមទាំងអត្ថប្រយោជន៍ផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថានរបស់មធ្យោបាយនេះ។ ឧទាហរណ៍ស្វ័យប្រវត្តិកម្មត្រូវបានយកមកប្រើប្រាស់ជាគូជាមួយការបង្កើនកម្រិតជំនាញរបស់កម្មករនិយោជិត និងកិច្ចគាំពារសង្គមកាន់តែរឹងមាំ (ព្រមជាមួយគោលនយោបាយទីផ្សារការងារសកម្មដទៃទៀត) ដើម្បីកាត់បន្ថយលទ្ធភាពដែលមានផលប៉ះពាល់ដល់ការផ្លាស់ទីកន្លែង កម្លាំងពលកម្ម និងធានាឱ្យមានដំណាក់កាលអន្តរកាលប្រកបដោយយុត្តិធម៌
<p>លទ្ធផលរយៈពេលវែងសម្រាប់កម្មករនិយោជិត</p>	<ul style="list-style-type: none"> ការវិលត្រលប់ទៅរកកម្រិតផលិតកម្មដូចនៅមុនពេលការរាតត្បាតជំងឺ ដោយទំនងជាមានការថមថយលើផ្នែកមុខរបរក្រុមហ៊ុនដែលមានប្រតិបត្តិការដោយមានប្រាក់ចំណេញតិចនៅក្នុងរយៈពេលមុនការរាតត្បាតជំងឺ ប្រហែលជាពុំអាចស្តារឡើងវិញបានទេ ហើយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ធំៗដែលមានដើមទុនច្រើន និងមានប្រសិទ្ធផលខ្ពស់ ប្រហែលជាស្របយកការបញ្ជាទិញរបស់ខ្លួនដោយមិនបានទទួលយកកម្លាំងពលកម្មរបស់ខ្លួនទាំងអស់ត្រលប់ទៅវិញឡើយ ការប្រមូលផ្តុំអ្នកផ្គត់ផ្គង់ជាបន្ត ផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់កម្មករនិយោជិតនៅតាមបណ្តាខេត្តដែលជាផ្នែកមួយនៃនិយ័តកម្មជីវីងម៉ា (ឯកជន ឬពហុភាគី) និងកម្មវិធីភាពអនុលោមតាមច្បាប់ឧទាហរណ៍ដូចជាកម្មវិធីការងារកាន់តែប្រសើររបស់ ILO/IFC ជាដើម ឬរបបអនុសញ្ញារួមប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សម្រាប់កម្មករនិយោជិតដទៃទៀតទាំងអស់ ការប្រកួតប្រជែងកាន់តែច្រើនឡើងរវាងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ ដើម្បីដណ្តើមយកការបញ្ជាទិញដែលនៅសេសសល់ អាចជំរុញឱ្យប្រាក់ឈ្នួលនិងលក្ខខណ្ឌការងារធ្លាក់ចុះ ហើយការបញ្ជាទិញទៅកាន់អ្នកម៉ៅការបន្តប្រហែលជាកាន់តែរីកធំ ជាហេតុនាំឱ្យមានការងារក្នុងសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធកាន់តែកើនឡើង 	<ul style="list-style-type: none"> លទ្ធផលនៃភាពខុសៗគ្នាសម្រាប់កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរនៅក្នុងរោងចក្រប្រភេទផ្សេងៗគ្នាក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ គឺកាន់តែមានភាពខ្លាំងក្លាឡើងថែមទៀត ការពន្លឿនការប្រមូលផ្តុំក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងការងារនៅទីជិតឆ្ពោះទៅធ្វើឱ្យមានប្រាក់ឈ្នួលកាន់តែខ្ពស់សម្រាប់កម្មករនិយោជិតមានជំនាញខ្ពស់ និងការងារកាន់តែតិចសម្រាប់កម្មករនិយោជិតមានជំនាញតិចនៅតាមកម្រិតផ្សេងៗនៃផលិតកម្ម លទ្ធផលសម្រាប់កម្មករនិយោជិតនៅក្នុងផ្នែកដែលផ្សេងទៀតនៃឧស្សាហកម្មនេះ គឺមានរូបភាពដូចអនាគតដែលបានពិពណ៌នានៅក្នុងសេណារីយ៉ូ ច្រំដែល។ ភាគច្រើននៃផលិតកម្មកាត់ដេរ មិនថានៅកម្រិតសាកល កម្រិតតំបន់ ឬកម្រិតក្នុងស្រុក ដែលមិនមានអភិបាលកិច្ចការងារឯកជន ហើយក៏មិនមាននិយ័តកម្មសាធារណៈ គឺមានប្រសិទ្ធភាព 	<ul style="list-style-type: none"> ការកំណត់ឡើងវិញនៅក្នុងឧស្សាហកម្មផ្តល់ឱ្យមានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងទូលំទូលាយដល់កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូល កម្មករនិយោជិតក្នុងបណ្តាខេត្តចក្រដែលផលិតសម្រាប់ម៉ាកយីហោ និងអ្នកលក់រាយកម្រិតសាកលធំៗ ទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីគណនេយ្យភាព និងភាពជាតំណាងកាន់តែច្រើន រួមទាំងការរៀបចំផ្នែកការចុះកិច្ចសន្យាថ្មីៗ និងគំរូអភិបាលកិច្ចថ្មី កម្មករនិយោជិតជាទូទៅ (នៅក្រៅរោងចក្រនាំមុខទាំងនោះ) ទទួលអត្ថប្រយោជន៍ជាលទ្ធផលនៃកិច្ចព្រមព្រៀងទូទាំងវិស័យដែលជំរុញដោយគោលនយោបាយពាណិជ្ជកម្ម (រួមទាំងបទប្បញ្ញត្តិការងារនៅក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀងពាណិជ្ជកម្ម) និងផ្តល់លទ្ធផលធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងច្បាប់ការងារ និងការអនុវត្តរបស់ឧស្សាហកម្ម

	ច្រំដែល	ទទួលបានឡើងវិញ	ចរចាឡើងវិញ
<p>ស្វ័យប្រវត្តិ កម្ម និង ការងារនៅទី ជិតៗ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • អភិបាលកិច្ចសាធារណៈនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសផលិតសម្លៀកបំពាក់ក្នុងតំបន់អាស៊ី និងបន្តមានធនធានតិចជាងតម្រូវការ ហើយនិងមានកំហុស។ និយ័តកម្ម ឯនជនឆ្លងព្រំដែន នៅតែបន្តជានិយាមនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់សាកល ហើយសមាមាត្រនៃកម្មករនិយោជិតកាត់ដេរសាកលដែលចូលរួមនៅក្នុងកិច្ចសន្ទនាសង្គមប្រកបដោយការស្ថាបនា ត្រូវបានតំណាងដោយសហជីពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ឬត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយកិច្ចព្រមព្រៀងអនុសញ្ញារួមដ៏ពិតប្រាកដនៅតែមានកម្រិតទាប 	<ul style="list-style-type: none"> • មិនមានអន្តរាគមន៍ឡើងវិញ គួរជាទីកត់សម្គាល់ពីសំណាក់អភិបាលកិច្ចការងារលើផលិតកម្មសាកលដែលមានលក្ខណៈជាបណ្តាញនោះឡើយ • អ្នកផ្គត់ផ្គង់ធំៗដែលយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះភ្នំឈ្មោះ និងម៉ាកយីហោលឿៗ ផ្តល់ការគាំទ្រកាន់តែច្រើនចំពោះកិច្ចខិតខំលើផ្នែកកិច្ចសន្ទនាសង្គមនៅក្នុងមូលដ្ឋានផ្គត់ផ្គង់របស់ខ្លួន • ការផ្តល់សញ្ញាពីនិយ័តករ និងអ្នកតស៊ូមតិរបស់កម្មករនិយោជិតទៅលើ (ការផ្លាស់ប្តូរទៅរក) ការស្វែងរកប្រភពទិញទំនិញ និងការអនុវត្តក្នុងវិស័យការងារ បើទោះបីជាមានសំឡេងកាន់តែលាន់ឮជាងមុនក្តី ប៉ុន្តែនៅតែមិនមានបន្សឹក្តីត្រឹមត្រូវជាមួយការផ្តល់សញ្ញាស្តីពីលទ្ធផលអនុវត្តការងារផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ 	<ul style="list-style-type: none"> • ការលេចឡើងនូវប្តូរការចរចាចំនួនបី (អ្នកផ្គត់ផ្គង់ អ្នកបញ្ជាទិញ និងកម្មករនិយោជិត និងអង្គការរបស់ពួកគេ) នាំឱ្យមានដំណោះស្រាយថ្មីៗដែលបែងចែកផ្ទៃចំណាយ និងហានិភ័យប្រកបដោយសមធម៌ថែមទៀតនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ក្នុងវិស័យកាត់ដេរទាំងមូល • អភិបាលកិច្ចសាធារណៈ កាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព រួមទាំងតាមរយៈអធិការកិច្ចការងារប្រកបដោយសមត្ថភាព និងការជំរុញការអនុវត្តនិយ័តកម្មត្រួតពិនិត្យបម្រុងប្រយ័ត្នត្រឹមត្រូវលើផ្នែកសិទ្ធិមនុស្សជាកាតព្វកិច្ច

▶ ផ្លូវឆ្ពោះទៅមុខ

តើសេណារីយ៉ូណាមួយក្នុងចំណោមសេណារីយ៉ូទាំងបី ដែលទំនងជានឹងកើតមានសម្រាប់ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ នៅក្រោយការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺកូវីដ-១៩ ជាងគេបំផុត? ទម្រង់នៃការស្ថាបនាឡើងវិញ គឺនៅមានភាពមិនច្បាស់លាស់ជាខ្លាំង ហើយភាពមិនអាចព្យាករណ៍ទុកជាមុនបានអំពីការរៀបចំនៅពេលអនាគត គឺនៅមានលក្ខណៈជាទូទៅនៅឡើយ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ទម្រង់កូនកាត់នៃសេណារីយ៉ូទាំងនេះ ក៏អាចកើតមានឡើងផងដែរ ព្រមជាមួយគ្របខ័ណ្ឌពេលវេលាខុសៗគ្នា និងនៅតាមលំដាប់ដោយធ្វើឡើងជាបណ្តើរៗផងដែរ។ សេណារីយ៉ូច្រើនដែល ៖ គឺជាគំរូដែលមានស្រាប់នៅមុនការរាតត្បាតជំងឺជាសកលត្រូវការកិច្ចខិតខំតិចជាងគេបំផុត ប៉ុន្តែក៏មានលក្ខណៈមិនអាចទទួលយកបានសម្រាប់វិនិយោគិននិយ័តករ អ្នកតស៊ូមិតសម្រាប់កម្មករនិយោជិត និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់ភាគច្រើនផងដែរ។ សេណារីយ៉ូទទួលបានឡើងវិញ ប្រហែលគឺជាសេណារីយ៉ូដែលទំនងជាកើតមានច្រើនជាងគេ ដែលជំរុញដោយការផ្លាស់ប្តូរ ដែលមាននៅក្នុងដំណើរការ និងបច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្ម។ សេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញ ត្រូវការកិច្ចខិតខំខ្លាំងជាងគេបំផុត ហើយត្រូវពឹងអាស្រ័យលើការបន្តវិវឌ្ឍន៍រវាង “ភពផែនដី” ដោយក្នុងនោះរួមមានដូចជា វិនិយោគិន និយ័តករ សហជីព អ្នកធ្វើយុទ្ធនាការជាមួយអ្នកផ្គត់ផ្គង់ដែលភាគច្រើនគឺកម្រងអាចកើតមានណាស់។

មានកត្តាគ្រើនរំពួកជាច្រើនដែលបង្ហាញថា ការវិលត្រលប់ទៅប្រក្រតីភាព “តាមបែបចាស់” ជាពិសេសនៅក្នុងសេណារីយ៉ូបែបច្រើនដែល គឺមិនអាចទៅរួចផងហើយក៏មិនគួរជាទីចង់បានផងសម្រាប់អនាគតនៃឧស្សាហកម្មនេះ។ នៅមុនពេលមានវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ វិស័យនេះ មានភាពងាយរងគ្រោះចំពោះការប៉ះទង្គិចឆ្លងឆ្លូវពីខាងក្រៅ អាស្រ័យដោយភាពទន់ខ្សោយនៃផលិតភាព ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនិងជំនាញ ក៏ដូចជាការអនុវត្តក្នុងផលិតកម្មដែលមានលក្ខណៈខ្លះខ្លាយ និងមាននិរន្តរភាព។ ការបើកបង្ហាញហានិភ័យដោយទៀងទាត់ ដែលជាកាតព្វកិច្ចកំណត់ដោយច្បាប់ក្នុងបណ្តាប្រទេសជាច្រើន ផ្តល់នូវទស្សនៈវិស័យដែលទំនងជាកើតមាននៅក្នុងកម្រិតគ្មានភាពជ្រៀមខ្លួនទុកជាមុនរបស់ម៉ាកយីហោធំៗក្នុងការឆ្លើយតបចំពោះកត្តាហានិភ័យដែលត្រូវបានប្រមូលក្នុងឆ្នាំ ២០២០។

នៅពេលដែលឧស្សាហកម្មនេះ ងើបចេញពីការរាតត្បាតជំងឺជាសកល ម៉ាកយីហោនានាទំនងជានឹងពង្រីក និងកែលម្អការវិភាគហានិភ័យរបស់ខ្លួន ហើយស្របពេលជាមួយគ្នានោះ ក៏បង្កើតលក្ខណៈវិជ្ជាជីវៈនៅក្នុងការធ្វើផែនការបែបព្យាករណ៍ទុកជាមុនរបស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យគេអាចប៉ាន់ប្រមាណបានកាន់តែប្រសើរក៏ដូចជាអាចគ្រប់គ្រងការប៉ះទង្គិចច្រើនមុខក្នុងពេលដំណាលគ្នាបានកាន់តែល្អសម្រាប់អាជីវកម្មរបស់ខ្លួន។ ទោះយ៉ាងនេះក្តី របត់ដំឡើងនៅក្នុងមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃឧស្សាហកម្មនេះទាមទារឱ្យឧស្សាហកម្មចាំបាច់ត្រូវមានភាពធន់កាន់តែខ្លាំង មានភាពយុត្តិធម៌ និងមាននិរន្តរភាពសម្រាប់ពេលខាងមុខ។ ចំណុចដ៏ចាំបាច់នៅក្នុងការងារនេះ គឺការកិច្ចនៅក្នុងការរក្សាគុណភាពហានិភ័យឡើងវិញ និងធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីឱ្យអាចបែងចែកហានិភ័យទាំងនោះនៅក្នុងសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់ទាំងមូលបានកាន់តែប្រសើរ (ហានិភ័យទទួលយកដោយអ្នកបញ្ជាទិញ និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់)។

ថ្វីបើសេណារីយ៉ូទទួលបានឡើងវិញ បានទទួលគុណសម្បត្តិដោយសារភាពឈានឡើងនៃបច្ចេកវិទ្យា និងប្រសិទ្ធផលក្តី ប៉ុន្តែសេណារីយ៉ូនេះ ស្នើឱ្យឃើញថានៅពេលអវត្តមានគោលនយោបាយជាក់លាក់ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន នោះការប៉ះទង្គិចឆ្លងឆ្លូវ និងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ច រួមទាំងបញ្ហាពាក់ព័ន្ធជាមួយជំងឺកូវីដ-១៩ ផង នឹងបន្តជំរុញឱ្យវិសមភាពកាន់តែរីកធំឡើងនៅក្នុងវិស័យនេះ

(ILO ២០២១)។ ការស្រាវជ្រាវបានបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថា មានលទ្ធភាពនៃការស្ថាបនាឡើងវិញខុសៗគ្នាជាច្រើនក្នុងចំណោមនិយោជកដែលជាមេត្តាករុណាស្រុកតូចៗ បើធៀបជាមួយមេត្តាករុណាស្រុកធំៗជាកម្មសិទ្ធិរបស់បរទេស (ជារឿយៗត្រូវបានច្របាច់បញ្ចូលគ្នាតាមខ្សែបញ្ជី និងមានទំនាក់ទំនងរឹងមាំជាមួយអ្នកបញ្ជាទិញ) ដោយមេត្តាករុណាស្រុកតូចៗរងផលប៉ះពាល់ស្រួចស្រាវខ្លាំង បណ្តាលមកពីការបន្ថយសមត្ថភាពផលិតផលតិចតួច (នៅក្រោយការរាតត្បាតជំងឺជាសកល)។ ដោយសារមានក្រុមហ៊ុនត្រឹមតែ ២០ ភាគរយដែលផ្គត់ផ្គង់ផលិតផល ៨០ ភាគរយដល់អ្នកបញ្ជាទិញធំៗ ចរន្តទំនាក់ទំនងបែបនេះ ទំនងជានឹងបន្តនៅក្នុងអំឡុងពេលស្ថាបនាឡើងវិញក្រោយការរាតត្បាតជំងឺជាសកល (Judd and Jackson ២០២១)។

ដើម្បីបញ្ចៀសហានិភ័យនៃលទ្ធផលប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់កាន់តែធំឡើងសម្រាប់កម្មករនិយោជិតកាត់ដេរងាយរងគ្រោះបំផុត អ្នកដើរតួនាទីក្នុងឧស្សាហកម្មនេះត្រូវពុះពារឈានទៅរកសេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញសម្រាប់គំរូអាជីវកម្ម និងអភិបាលកិច្ច ដើម្បីជាស្នូលនៃឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសកល។ កិច្ចខិតខំនេះ គឺស្របគ្នាជាមួយគ្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយសកលរបស់អង្គការ ILO ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ ដូចមានចែងនៅក្នុងសសរស្តីទាំងបួន៖ ជំរុញសេដ្ឋកិច្ច និងមុខរបរ, គាំទ្រសហគ្រាស ការងារ និងប្រាក់ចំណូល, ការពារកម្មករនិយោជិតនៅកន្លែងធ្វើការ, និងពឹងផ្អែកលើកិច្ចសន្ទនាសង្គមដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយ។ កិច្ចខិតខំទាំងនេះក៏ស្របគ្នាផងដែរជាមួយការអំពាវនាវសម្រាប់សកម្មភាពសកលដើម្បីការស្ថាបនាឡើងវិញដោយយកមនុស្សជាស្នូលកណ្តាល²⁰ ដែលត្រូវបានអនុម័តនៅក្នុងសន្និសីទការងារអន្តរជាតិកាលពីខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០២១ និងដាក់ការប្តេជ្ញាចិត្តដល់ប្រទេសនានាឱ្យធានាបានថាការស្ថាបនាឡើងវិញផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមរបស់ខ្លួនពីវិបត្តិនេះ គឺ “មានបរិយាប័ន្ន មាននិរន្តរភាព និង មានភាពធន់ទាំងស្រុង”។ បន្ទាន់នៃបរិយាកាសឱ្យបានមកពីវិទ្យាសាស្ត្រទិន្នន័យនៅក្នុងការរចនាតាមបណ្តាញទិន្នន័យ រួមជាមួយការប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាកង្វះប្រសិទ្ធផលរបស់ឧស្សាហកម្មនេះ អាច “បញ្ចេញគុណតម្លៃថ្មីៗឱ្យកើតមាន”។ ចំណុចនេះអាចមានសក្តានុពលធ្វើឱ្យអ្នកបញ្ជាទិញបន្តរសម្ពាធលើអ្នកផ្គត់ផ្គង់សម្រាប់ផលិតកម្ម និងតម្លៃ ព្រមទាំងជំរុញឱ្យមានការងារសមរម្យតាមរយៈប្រាក់ឈ្នួលកើនឡើង និងការវិនិយោគលើកិច្ចគាំពារសង្គមសម្រាប់កម្មករនិយោជិត។

កាតាលីករ និងប្រភពនៃការបង្កើនកម្លាំងសម្រាប់កម្មករនិយោជិត និងអ្នកផ្គត់ផ្គង់នៅក្នុងសេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញ អាចជានិយ័តកម្មសាធារណៈ ជាពិសេសតាមរយៈការជំរុញការអនុវត្តលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តពាក់ព័ន្ធជាមួយនីតិវិធីបម្រុងប្រយ័ត្នផ្នែកសិទ្ធិមនុស្ស និងផ្នែកបរិស្ថានជាភាគព្វកិច្ច ។ នៅពេលដើរទន្ទឹមគ្នាជាមួយកិច្ចសន្ទនាសង្គមដ៏រឹងមាំ ដែលឆ្លើយតបជាមួយវិសមភាពអំណាចនៅក្នុងឧស្សាហកម្មនេះ ឧទាហរណ៍ដូចជាតាមរយៈសម្ព័ន្ធភាពថ្មីៗនៃអ្នកផ្គត់ផ្គង់ និងសហជីព សេណារីយ៉ូនេះ អាចនឹងអំណោយផលធ្វើឱ្យមានឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកាន់តែមានសមធម៌ និងនិរន្តរភាពថែមទៀត។

សេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញ ក៏ពឹងផ្អែកលើកិច្ចខិតខំ ដើម្បីបន្តកត្តាកំណត់ផ្នែកផលិតកម្ម និងនិរន្តរភាពនៅក្នុងគំរូអាជីវកម្មឱ្យបានកាន់តែប្រសើរផងដែរ។ ការងារនេះអាចរួមមានធាតុជាច្រើន ក្នុងនោះមានជាអាទិ៍ដូចជា កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធប្រាក់ឈ្នួល និងង្វាន់លើកទឹកចិត្តរបស់ក្រុមការងារស្វែងរកប្រភព

20 សូមមើល https://www.ilo.org/ilc/ILCSessions/109/news/WCMS_803980/lang-en/index.htm.

ផ្គត់ផ្គង់ទំនិញរបស់ម៉ាកយីហោ ដើម្បីឱ្យពួកគេ ផ្តល់រង្វាន់ដល់ការសម្រេច ចិត្តបែបសព្វគ្រប់ដោយ ដែលគាំទ្រឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ឆ្ពោះទៅរកនិរន្តរភាពរយៈពេលវែង។ ស្រដៀងគ្នានេះដែរ ការផ្តល់សំណងមិនមែន ប្រាក់បៀវត្សសម្រាប់ការស្វែងរកប្រភពផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងមន្ត្រីប្រតិបត្តិជាន់ខ្ពស់ អាចផ្សារភ្ជាប់ជាមួយ សូចនាករលទ្ធផលការអនុវត្តការងារសំខាន់ៗផ្នែកការងារ ដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញមួយចំនួនតូចផងដែរ។

ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរការផ្តល់សញ្ញាផ្ទៃក្នុង និងការផ្តល់សញ្ញាជូនទៅឱ្យអ្នកផ្គត់ផ្គង់ស្តី អំពីថាតើម៉ាកយីហោផ្តល់អាទិភាពដល់ស្តង់ដារការងារដោយរបៀបណា ការ តាក់តែង ការស្វែងរកប្រភពផ្គត់ផ្គង់ទំនិញ និងក្រុមបញ្ជាទិញ ក៏អាចតម្រូវ ឱ្យដាក់បញ្ចូលសូចនាករលទ្ធផលការអនុវត្តការងារសំខាន់ៗលើផលប៉ះពាល់ ផ្នែកការងារបណ្តាលមកពីការសម្រេចចិត្តរបស់ខ្លួន ឧទាហរណ៍ដូចជាការសម្រេច ចិត្តដែលផ្តល់លទ្ធផលធ្វើឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរការចាត់ចែងផល ឬយថាប្រភេទ នៃការបញ្ជាទិញ។

ការលើកទឹកចិត្តផ្នែកអាជីវកម្ម និងការរៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ ឬក្រុម ជាមួយក្របខ័ណ្ឌការងារគោលនយោបាយសព្វគ្រប់ដោយ ផ្តល់ឱ្យមាននិយ័ត កម្មសមស្រប និងបរិស្ថានអំណោយផលសម្រាប់កិច្ចសន្ទនាសង្គម និងគ្រឿង លើកទឹកចិត្តផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុនៅថ្នាក់ជាតិ គឺជាជំហានដ៏ចាំបាច់ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាព សេណារីយ៉ូការចរចាឡើងវិញ។

ដោយទទួលស្គាល់សារៈសំខាន់ជាបន្តបន្ទាប់របស់ឧស្សាហកម្មនេះសម្រាប់មុខរបរ និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចក្នុងតំបន់អាស៊ី និងតំបន់ដទៃទៀត សេណារីយ៉ូការចរចា ឡើងវិញដែលត្រូវបានស្ថាបនាឡើងលើមូលដ្ឋានភ្លោះរវាងកិច្ចសន្ទនាសង្គមដ៏រឹងមាំ និងកិច្ចការពារដែលត្រូវបានធានាផ្តល់ជូនដល់កម្មករនិយោជិត ឬក្រុមជាមួយការ វិនិយោគកាន់តែរឹងមាំលើមូលធនប្រចាំខ្លួន និងមូលធនមនុស្ស ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការ លូតលាស់សហគ្រាសរយៈពេលវែង និងផលិតភាពគឺជាផ្លូវតែមួយគត់ដើម្បី ស្ថាបនាឱ្យមានអនាគតដែលយកមនុស្សជាគោលសំខាន់សម្រាប់ឧស្សាហកម្ម នេះ ពោលគឺជាអនាគតដែលមាននិរន្តរភាពរយៈពេលវែងផង ក៏ដូចជាផ្តល់ ឱ្យមានការព្រមព្រៀងកាន់តែប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ ទូលំទូលាយសម្រាប់អ្នកដើរតួនាទីទាំងអស់នៅសង្វាក់ការផ្គត់ផ្គង់។

▶ ឯកសារយោង

- Abdulla, H. 2021. [“What Will It Take to Cut Xinjiang Cotton from Garment Supply Chains?”](#), 10 February.
- AFWA (Asia Floor Wage Alliance). 2020. [The Emperor Has No Clothes](#).
- Alderman, L. 2020. [“France Thought It Could Reverse Globalization, but It’s Still Bleeding Jobs.”](#) *The New York Times*, 30 November.
- Amengual, M., G. Distelhorst, and D. Tobin. 2020. [“Global Purchasing as Labour Regulation: The Missing Middle.”](#) *ILR Review*, 73 (4): 817–840.
- Anner, M. 2020. [Leveraging Desperation: Garment Brands’ Purchasing Practices During Covid-19](#). PennState Center for Global Workers’ Rights.
- Anner, M., S. Nova, and L. Foxvog. 2020. [Unpaid Billions: Trade Data Show Garment Order Volume and Prices Plummeted through June, Driven by Brands’ Refusal to Pay for Goods They Asked Suppliers to Make](#). PennState Center for Global Workers’ Rights.
- Arnett, G. 2020. [“Nearshoring: Europe’s next textile boom?”](#) *Vogue Business*, 28 August.
- ASOS Plc. 2020. [ASOS PLC Annual Report and Accounts 2020](#).
- Bárcia de Mattos, F., J. Eisenbraun, D. Kucera, and A. Rossi. 2020. [Automation, Employment and Reshoring in the Garment Industry: Long-Term Disruption or a Storm in a Teacup?](#) 28. International Labour Organization, Better Work.
- Bengtsen, P. 2020a. [“Why Are Monitory Democracies Not Monitoring Supply Chain Slavery?”](#) *Global Policy Journal*, 28 August.
- . 2020b. [Beyond Social Audits in Supply Chains: Who Should Monitor? Whom to Trust?](#) Business & Human Rights Resource Centre.
- Berg, A., M. Lobis, F. Rölken, and P. Simon. 2018, May 17. [Faster Fashion: How to Shorten the Garment Calendar](#). McKinsey & Company.
- Better Buying. 2020. [Better Buying Index Report 2020](#).
- BHRRC (Business and Human Rights Resource Centre). 2021, February. [List of Large Businesses, Associations & Investors with Public Statements & Endorsements in Support of Mandatory Due Diligence Regulation](#).
- BOF (Business of Fashion). n.d. [“The BoF Podcast: Inside H&M’s \\$4 Billion Inventory Challenge \(No. 157\).”](#)
- BOF (Business of Fashion), and McKinsey & Company. 2020. [“The Year Ahead: Keep Your Suppliers Close.”](#) 7 December.
- Businesswire. 2020. [“Alibaba Unveils New Manufacturing Digital Factory”](#) Businesswire, 16 September.
- CARE International. 2020a. [Where are the Women? The Conspicuous Absence of Women in COVID-19 Response Teams and Plans, and Why We Need Them](#).
- . 2020b. [Garment Worker Needs Assessment During COVID-19](#). CARE International in Cambodia.
- CCC (Clean Clothes Campaign). 2020a. [“COVID-19 Wage Assurance and Severance Guarantee Fund.”](#)
- . 2020b. [Position Paper on Transparency: Clean Clothes Campaign](#).
- Chang, J.-H., G. Rynhart, and P. Huynh. 2016. [ASEAN in Transformation: Textiles, Clothing and Footwear: Refashioning the Future](#). ILO.
- Curley, M. 2020. [“Human Rights Due Diligence: Making It Mandatory – and Effective.”](#) European University Institute, 3 July.
- Dean, G. 2020. [“Fashion Companies Have Canceled or Refused to Pay for \\$16.2 Billion of Orders During the Pandemic, Costing Textile Workers \\$1.6 Billion in Wages, a Report Found.”](#) *Business Insider*, 9 October.

- Delisio, E. 2020, March 3. [Gen Z to the Fashion World: Forget Trendy Throwaways. We'd Rather Buy Used.](#)
- Deloitte. 2020. [Garment 2025: What new business models will emerge?](#) Deloitte Digital.
- EIU (Economist Intelligence Unit). 2013. [Rich Pickings: The Outlook for Luxury Goods in Asia.](#)
- El Achkar Hilal, S. Forthcoming. "Employment, Wages and Productivity in Asia's Garment Sector: Taking Stock of Trends Prior to COVID-19." ILO Working Paper.
- EU Commission. 2020. ["EU-Vietnam trade agreement enters into force."](#) 31 July.
- fibre2fashion. 2020. ["No Action in US on Nearshoring RMG Production: GlobalData."](#) 4 December.
- Foster, L., C. Grim, and J. Haltiwanger. 2014. [Reallocation in the Great Recession: Cleansing or Not?](#) National Bureau of Economic Research.
- Friedman, A. 2017. ["Oritain Introduces 'Fingerprint' ID Technology for Cotton Testing."](#) Sourcing Journal, 15 September.
- Garment Worker Diaries. 2020. ["Two Months On: The Impact of COVID-19 on Workers: Garment Worker Diaries."](#)
- Gerber Technology. 2019. ["Automating Garment Manufacturing Key Industry Trends Role of Robots in Changing Market."](#) 20 May.
- GFA (Global Fashion Agenda), BCG (Boston Consulting Group), and SGC (Sustainable Garment Coalition). 2019. [Pulse of the Fashion Industry 2019 Update.](#)
- Glover, S. 2020. ["Forced Labour: US Bans XPCC Cotton Imports."](#) *Ecotextile News*, 3 December.
- Hall, C. 2017. ["China's Sustainable Fashion Paradox."](#) *The Business of Fashion*, 11 October.
- Hausman, W.H., and J.S. Thorbeck. 2010. ["Fast Fashion: Quantifying the Benefits."](#) In *Innovative Quick Response Programs in Logistics and Supply Chain Management*, edited by T.C.E. Cheng, and T.-M. Choi. 315–329. Springer.
- Hernández, A. 2020. ["Learning from Adidas' Speedfactory Blunder."](#) *Supply Chain Dive*, 4 February.
- IAF (International Apparel Foundation). 2021. ["Global Suppliers Band Together to Improve Purchasing Practices."](#) 11 February.
- ILO. 2019a. [The Future of Work in Textiles, Clothing, Leather and Footwear.](#) Geneva.
- . 2019b. [Labour Provisions in G7 Trade Agreements: A Comparative Perspective.](#) Geneva.
- . 2019c. ["Labour Code Revision Brings Viet Nam Better in Line with International Labour Standards."](#) 29 September.
- . 2019d. ["Meeting of Experts on Cross-border Social Dialogue, Geneva, 12–15 February 2019."](#)
- . 2020a. [The Supply Chain Ripple Effect: How COVID-19 is Affecting Garment Workers and Factories in Asia and the Pacific.](#) Bangkok.
- . 2020b. ["Endline Research Findings on Fishers and Seafood Workers in Thailand."](#) 10 March.
- . 2020c. [Gendered Impacts of COVID-19 on the Garment Sector.](#) Bangkok.
- . 2021. [COVID-19, Vaccinations and Consumer Demand: How Jobs Are Affected Through Global Supply Chains.](#) Bangkok.
- IMF (International Monetary Fund). 2018. ["The Global Economic Recovery 10 Years After the 2008 Financial Meltdown."](#) In *World Economic Outlook, October 2018: Challenges to Steady Growth*. Washington, DC.
- Investor Alliance. 2020. [The Investor Case for Mandatory Human Rights Due Diligence.](#) Investor Alliance for Human Rights.
- Jackson, J.L., A. Burger, and J. Judd. 2021. [Mapping Social Dialogue in Garment: Synthesis Report.](#) Ithaca, NY: Cornell University New Conversations Project.
- Judd, J., and J.L. Jackson. 2021. "The Post-COVID Future of the Apparel Industry." Better Work Discussion Paper no. 42. Geneva: ILO and IFC.

- Judd, J., and S.C. Kuruville. 2020. [“Three Decades of Promises: Data Shows an Industry Slow to Improve.”](#) Sourcing Journal, 15 October.
- Judd, J., S. Kuruville, and J.L. Jackson. Forthcoming. Security for Garment Workers: Alternative Models. Ithaca, NY: Cornell University New Conversations Project.
- Kolben, K. 2004. Trade, Monitoring, and the ILO: [Working to Improve Conditions in Cambodia’s Garment Factories.](#) Bangkok: ILO.
- Kucera, D., and F. Bárcia de Mattos. 2020. [Automation, Employment, and Reshoring: Case Studies of the Garment and Electronics Industries.](#) Geneva: ILO.
- Kumar, A. 2020. Monopsony Capitalism: [Power and Production in the Twilight of the Sweatshop Age.](#) Cambridge, UK: Cambridge University Press.
- Kuruville, S. 2021. [Private Regulation and Labour Standards in Global Supply Chains: Problems, Progress and Prospects.](#) Ithaca, NY: Cornell University Press.
- Li, C., and S. Kuruville. Forthcoming. Compliance with Codes of Conduct and Labour Turnover in Global Supply Chains: What do Workers Value? Ithaca, NY: Cornell University New Conversations Project.
- Lollo, N., and D. O’Rourke. 2020a. [“Measurement Without Clear Incentives to Improve: The Impacts of the Higg Facility Environmental Module \(FEM\) on Garment Factory Practices and Performance.”](#) SocArXiv.
- . 2020b. [“Transparency and Incentives Can Re-Fashion the Garment Industry.”](#) Triple Pundit, 17 August.
- McCarthy, D., and P. Morling. 2015. [Using Regulation as a Last Resort?](#) Royal Society for the Protection of Birds.
- McKinsey & Company. 2018. [“Is Apparel Manufacturing Coming Home?”](#)
- . 2020. [The State of Fashion 2021.](#) 128.
- McKinsey & Company, and BOF (Business of Fashion). 2020. [The State of Fashion 2020.](#) 108.
- NIKE, Inc. 2011. [Nike, Inc. FY 10/11 Sustainable Business Performance Summary.](#) Portland.
- . 2019. [“NIKE, Inc. 2019 Form 10-K.”](#)
- Nishimura, K. 2021. [“How Retail’s Managing a ‘Massive, Massive’ Shift to Mobile and Digital.”](#) Sourcing Journal, 28 January.
- PLWF (Platform Living Wage Financials). 2019. [“2019 Assessments Results – Platform Living Wage Financials.”](#)
- Polaski, S., S. Anderson, J. Cavanagh, K. Gallagher, M. Pérez-Rocha, and R. Ray. 2020. [How Trade Policy Failed U.S. Workers—And How to Fix It.](#) Boston, MA: Institute for Policy Studies, Boston University Global Development Policy Center.
- Politzer, M. 2020. [“‘We Are on Our Own’: Bangladesh’s Pregnant Garment Workers Face the Sack.”](#) *The Guardian*, 9 July.
- PUMA. 2011. [PUMA 2011 Annual Report.](#) Herzogenaurach, Germany.
- . 2019. [PUMA 2019 Annual Report.](#) Herzogenaurach, Germany.
- Reed, T. 2016. [“H.R.644 - 114th Congress \(2015-2016\): Trade Facilitation and Trade Enforcement Act of 2015 \(2015/2016\).”](#)
- Robinson, G., M. Zhou, and E. Maulia. 2019. [“How the Death of Fast Fashion is Transforming Asia’s Garment Industry.”](#) *Nikkei Asian Review*, 20 November.
- Sebastio, F. 2018. [“Climate Change Is Threatening the Garment Industry.”](#) 27 March.
- Smit, L., C. Bright, R. McCorquodale, M. Bauer, H. Deringer, D. Baeza-Breinbauer, F. Torres-Cortés, F. Alleweldt, S. Kara, C. Salinier, H.T. Tobed, Europäische Kommission, and Generaldirektion Justiz und Verbraucher. 2020. [Study on Due Diligence Requirements Through the Supply Chain Final Report.](#) European Union Publications Office.
- Somanathan, E., R. Somanathan, A. Sudarshan, and M. Tewari. 2021. [“The Impact of Temperature on Productivity and Labour Supply: Evidence from Indian Manufacturing.”](#) *Journal of Political Economy*, 713733.
- The Economist. 2005. [“The Future of Fast Fashion.”](#) 18 June.

▶ ឯកសារសង្ខេបការស្រាវជ្រាវរបស់ ILO
ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរនៅតំបន់អាស៊ីក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩

UN Women. 2020. [COVID-19 and Ending Violence Against Women and Girls](#). New York.

UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development). 2020. [“Global e-commerce Hits \\$25.6 Trillion—Latest UNCTAD Estimates.”](#) 27 April.

van der Weerd, K. 2021. [“A Moral Monopoly: The Difference Between Supplier-Performance Management and Bullying.”](#) Supply Chain Dive, 28 January.

Vandenbussche, H., F. Di Comite, L. Rovegno, and C. Viegelahn. 2013. [“Moving up the Quality Ladder? EU-China Dynamics in Clothing.”](#) Journal of Economic Integration 28 (2): 303–326.

Vaughan-Whitehead, D., and L.P. Caro. 2017. [Purchasing Practices and Working Conditions in Global Supply Chains: Global Survey Results](#). Geneva: ILO.

White, K., D.J. Hardisty, and R. Habib. 2019. [“The Elusive Green Consumer.”](#) Harvard Business Review, 1 July.

Wicker, A. 2020. [“Fashion’s Impact on the Environment Is Actually a Mystery.”](#) Vox, 27 January.

WTO (World Trade Organization). 2020. [World Trade Statistical Review 2020](#). Geneva.

Sweden
Sverige

គម្រោងការងារសមរម្យក្នុងសង្វាក់ផ្គត់ផ្គង់វិស័យកាត់ដេរ

ព័ត៌មានទំនាក់ទំនង	ការិយាល័យ ILO ប្រចាំតំបន់អាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិក United Nations Building Rajdamnern Nok Avenue Bangkok 10200, Thailand	T: +66 2288 1234 F: +66 2280 1735 E: BANGKOK@ilo.org W: www.ilo.org/asiapacific
-------------------	---	--